

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

16 Տարիներ Ետք՝ Կասկածները Չեն Փարատած

1999-ի Հոկտեմբեր 27-ին Հաստատանի խորհրդարանին ներս տեղի ունեցած ահաբեկչությունն անցած 16 տարիներ եւ Հաստատան տակալին կը գտնուի այդ ոմրագործութեան բարոյաեոգեբանական եւ քաղաքական ազդեցութեան տակ:

16 տարիներ առաջ, Նաիրի Յունանեանի գլխաւորած ահաբեկիչներու խումբը ներխուժեց Հաստատանի Ազգային Ժողովի նիստերու դահլիճ, սպաննելով կասկածարութեան եւ խորհրդարանի անդամներ, գլխաւորութեամբ Ազգային Ժողովի նախագահ Կարէն Դեմիրճեանի եւ Վարչապետ Վազգէն Սարգսեանի:

Այդ օրերուն այս երկու եզակի դէմքերը կը վայելէին մեծ ժողովրդականութիւն եւ հասարակութիւնը մեծ յոյսեր կապած էր անոնց միջեւ ստեղծուած քաղաքական դաշինքի սպասուող արդիւններուն հետ:

Դեմիրճեան-Սարգսեան դաշինքը սակայն կը մտահոգէր Բոսնիոյ Գոչարեանին, որ բացայայտ կեղծուած ընտրութիւններու շնորհիւ նախագահի աթոռին նստելէ կարճ ժամանակ ետք, յայտնուած էր Անգլիոյ Բազուիի դերին մէջ՝ կորսնցնելով իր ազդեցութիւնը երկրէն ներս ընթացող քաղաքական եւ այլ գործընթացներուն վրայ:

Ահաբեկչութեան յաջորդող բոլոր կասկածները կ'երթային նախագահական պալատի ուղղութեամբ: Այդ կասկածները աւելի խորացան երբ Գոչարեան անձնապէս գնաց Խորհրդարան, ոմրագործներուն հետ բանակցելու եւ ապա անվտանգ դուրս գալով յայտարարեց, որ անոնց ետին քաղաքական այլ ուժեր չկան:

Յունանեանի ու անոր ընկերներու երկարաշունչ դատավարութիւնը վերածուեցաւ իսկական բատերգութեան մը եւ իշխանութիւնները ամէն ինչ ըրին, դատավարութիւնը տանելու իրենց մատնանշած ուղղութեամբ:

Դեմիրճեանի եւ Սարգսեանի սպանութեամբ ոչ միայն փոխուեցաւ քաղաքական իրավիճակը, այլ նաեւ երկրէն ներս հիմը դրուեցաւ քաղաքացիական համակարգի մը, որու ազդեցութեան տակ կը կրի Հայաստանի ժողովուրդը մինչեւ օրս ու անոր հետեւանով արտագաղթի ալիքը կը շարունակուի, հանդիսանալով երկրի գիմագրաւած մեծագոյն վտանգը:

16 տարիներ անցած են, սակայն կասկածները չեն փարատած: Մատեր յոյս ունին, որ օր մը պիտի բացայայտուին Հոկտեմբեր 27-ի իսկական պատասխանատուները, սակայն հոն հասնելու համար պէտք է սպասել տակալին՝ իշխանափոխութեան:

ՄԱՍԻՍ

Մինսկի խումբի Նախագահները Ղարաբաղի Մէջ Քննարկած են Սահմանի Իրավիճակը

Երեւանէն Ստեփանակերտ մեկնելով, Մինսկի խումբի համախաղաղահաները Հոկտեմբեր 26-ին հանդիպում ունեցած են նախագահ Բակո Սահակեանի հետ: Լեւոնալին Ղարաբաղի նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ Դաւիթ Բաբայեանի փոխանցմամբ,

Մինսկի խումբի համախաղաղահաներու հանդիպումը նախագահ Բակո Սահակեանի հետ

բանակցութիւններու գլխաւոր հարցը եղած է սահմանին տիրող իրավիճակը:

«Քննարկուել են հակամարտութեան կարգաւորման հեռանկարները, բաց քանի որ հեռանկարները շատ հեռաւոր ապագայի խնդիր են, եւ անհրաժեշտ է դեռեւս լուրջ քայլեր ձեռնարկել, որպէսզի սահմանին լարուածութիւնը թուլանայ, հիմնական շեշտը, բնական է, դրուել է հենց այս խնդրի վրայ: Առանց իրավիճակը կայունացնելու խօսել հակամար-

տութեան կարգաւորման հեռանկարներու մասին, ուղղակի ճիշդ չէ եւ տեղին չէ», - ըսաւ Բաբայեան:

Ըստ պաշտօնական հաղորդագրութեան, Բակո Սահակեան շեշտած է, որ Ատրպէյճանի ակրեւիվ քաղաքականութիւնը եւ զինադադարի ռեժիմի կոպիտ խախտումները կը վտանգեն տարածաշրջանի կայունութեան եւ խաղաղութեան պահպանումը:

Պաշտօնական Ստեփանակեր-

Մար.ը էջ 5

Տօնական Շքեղ Հանդիսութիւններ՝ Յովնան Արք. Տէրտէրեանի Յօբելիական Չոյգ Տարեդարձներուն Առթիւ

Հիւսիսային Ամերիկայի Արևմտեան թեմի առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի քահանայութեան 35-րդ եւ եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան 25-րդ տարեդարձներուն բարեբաստիկ առիթներով, 25 Հոկտեմբերին 2015, Կիրակի օր, տեղի ունեցան տօնական գոյգ միջոցառումներ:

Առաջինը՝ Ս. Դեռնդ առաջնորդանիստ մայր տաճարին մէջ, տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր պատարագ: Պատարագիչն էր օրուան յօբելէարը՝ Գերշ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան:

Պատարագի կիսուն, յատուկ թափօրով եւ Ուրախ լեր-ի երգեցողութիւնով խորան բարձրացաւ

Ս. Էջմիածնի միաբաններէն Գերշ. Մուշեղ Արք. Պապայեան, ան յատկապէս Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնէն իր հետ բերած էր Ամենայն Հայոց Հայրապետ Ն.Ս.Օ.Տ. Գարեգին Բ. Կաթողիկոսի հայրապետական օրհնութեան գիրն ու գնահատականը ուղղուած յօբելէար Յովնան Սրբազանին: Մուշեղ եպիսկոպոսի կողմէ կարգացուած սոյն գնահատականը յոտնկայս ունկնդրուեցաւ եւ արժանացաւ բուռն ծափահարութեանց:

Այնուհետեւ, եկեղեցուց կից Գալայճեան սրահին մէջ, տեղի

Մար.ը էջ 5

Հալեպահայերը Կ'ահագանգեն Որ Պաշարուած Վիճակի Մէջ Են

Հալեպահայերը կ'ահագանգեն որ մի քանի օրէ ի վեր քաղաքը կը գտնուի պաշարման մէջ: Քաղաքը արտաքին աշխարհին կապող միակ ճանապարհը՝ Խնասերը կը շարունակէ փակ մնալ:

Իշխանութիւնները կը յայտարարեն, որ կառավարական բանակ այս օրերուն կը փորձէ զինեալներու կողմէ ակնապատուած ճանապարհը մաքրել:

«Ազատութիւն» ռատիոկայանի հետ գրոյցի ընթացքին, Հալեպի բնակիչ Մայտա Պաքալեան ըսած է որ, բոլոր ձամբաները գոց են, սակայն թերթերը կը գրեն, որ վաղը պիտի բանան ճամբան: Պէյրութի ճամբան եւ Դամասկոսի ճամբան, որ Հալեպը կը կապեն դուրսի հետ, արդէն երեք օրէ գոց է:

Պատերազմէն քարուքանդ եղած Հալեպի պաշարումէն յետոյ, ըստ տեղաբնակներու, ոչ ջուր կայ, ոչ ալ երեքտրականութիւն: Թէ մէկը, թէ միւրը մատակարարող համակարգերը, ըստ սուրիահայ կնոջ, ընդդիմադիրներու հակառակութեան տակ են: Այս բոլորով հանդերձ, Սուրիահայ համայնքը յոյսեր կը կապէ, որ երկրէն ներս ուսական զօրքերու սկսած գործողութիւններէն յետոյ իրավիճակը կայունանայ:

Պոլսոյ «Քեմփ Արմէն» Մանկատան Սեփականութեան Վկայականը Յանձնուած է Հայերուն

Թրքական իշխանութիւններուն կողմէ իրուած «Քեմփ Արմէն» անունը կրող մանկատան սեփականութեան վկայականը յանձնուած է իսթանպուլի Կետիկիաշայի հայկական բողոքական եկեղեցիին:

Ինչպէս կը տեղեկացնէ Պոլսոյ մէջ լոյս տեսնող հայկական «Ակօս» թերթը, Կետիկիաշայի հայկական բողոքական եկեղեցուց հիմնադրամի փաստաբանը յայտարարած է, թէ մանկատան շէնքի սեփականութեան վկայականի վերադարձի հետ կապուած բոլոր աշխատանքները աւարտած են եւ շէնքը այժմ կը պատկանի եկեղեցուց:

Յայտնենք որ, իսթանպուլի «Քեմփ Արմէն» մանկատանը 1987-ին գրաւուած էր թրքական իշխանութիւններու կողմէ, այնուհետեւ վաճառուելով թուրք գործարարի մը: Վերջինս ալ որոշած էր քանդել մանկատանը եւ բարձրադարձի ճոխ շէնքեր կառուցել:

Հասարակական ճնշման որպէս արդիւնք, մանկատան քանդումը ժամանակաւորապէս դադարած էր:

Ամիսներ շարունակ մանկատան մօտ հայ երիտասարդներ հերթապահութիւն հաստատած էին քանդումը արգիլելու համար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ԻՍՏԻՏՍՈՒՆ

Ալիերը Տագնապի Սեչ Է Հայաստանի Մանդատից

ՅԱԿՈԲ ԲԱԿԱԼԵԱՆ

Ատրպեյջանական լրատուամիջոցները յայտնում են, որ այդ երկրի ազգային անվտանգութեան ծառայութիւնը ձեռնարկել է մօտ 4 տասնեակ իսլամիստ ծայրայեղականների: Վերջին շրջանում Ատրպեյջանում տեղի են ունենում ուշագրաւ իրադարձութիւններ՝ պաշտօնանկութիւն եւ ձեռքբերելու թիրախներ ԱԱԾ համակարգում, այժմ իսլամիստ ծայրայեղականների ձեռքբերումը:

Ինչքանով էն այդ զարգացումներն առնչուում ենք ինքնիշխանութիւններին՝ խորհրդարանի Նոյեմբերին կայանալիք ընտրութեանն ընդառաջ, եւ ինչքանով են պայմանաւորուում արտաքին իրողութիւններով:

Հաւանական է նաեւ, որ զարգացումների հետ ընդհանուր առմամբ կապ ունի թէ մէկը, թէ միւսը: Առաւել հաւանական է, որ գերական արտաքին խնդիրներն են, որոնց էլ Ալիերը փորձում է արձագանքել ներսում ինքնիշխան նուազեցնելու համար:

Իհարկէ, այստեղ էլ իրավիճակը միարժէք է: Ալիերը ԱԱԾ եւ իսլամիստական շրջանակներում տոտալ «մաքում» է սկսել՝ վախենալով ընտրական թոհուրէն հում առաքին որեւէ միջամտութիւնից, թէ Ալիերի գործողութիւնները պայմանաւորուած են առաւել լայն տարածաշրջանային համատեքստում նշմարուող բեկումնային փոփոխութիւնների հետ:

Մասնաւորաբար, հետաքրքիր է, որ իսլամիստ ծայրայեղականներին ձեռքբերակալելու մասին տեղեկատուութիւնը գուրդուում է վիեննայում Սիրիայի հարցով ՌԴ-ԱՄՆ եւ նաեւ քառակողմ՝ ՌԴ-ԱՄՆ-Թուրքիա-Սաուդիան Արաբիա ֆորմատի բանակցութիւնների հետ: Ըստ փորձագէտների, այդ բանակցութեանը կարող է դրուել սիրիական հակամարտութեան կարգաւորման գործընթացի մեկնարկ, ժամանակաւոր անցումային կառավարութեան ինքնիշխանութիւնը, Ասատի հեռացման գործընթացի սկիզբ:

Վիեննայի հանդիպումից առաջ Ասատը անակնկալ այցելել էր Մոսկուա, որտեղ էլ արեց ուշագրաւ յայտարարութիւն: Փութինի հետ հանդիպմանը նա ասաց, որ գլխաւորը անհրաժեշտ էր ինքնիշխանութեանը կարգաւորմանը: Ասատը յայտարարեց նաեւ, թէ այդ կարգաւորումը պէտք է լինի ոչ միայն Սիրիայի ղեկավարութեան, այլ ամբողջ ժողովրդի ցանկութեան հիմքով:

Ի դէպ, տեղեկութիւնները յայտնուեցին այն մասին, որ Ասատի հետ Մոսկուա է ժամանել շատ մեծ շքախումբ, որի անդամներին ցոյց են տուել թանկարժէք անշարժ գոյք Մոսկուայում, եւ Ասատը չեւ է մեկնել առանց շքախմբի:

Ատրպեյջանը սիրիական հակամարտութեան պատերազմական փուլի մեկնարկից դիտուում էր որպէս անհրաժեշտ ինքնապաշտպանութիւնները ծաւալուեցին արաբական զարնան ֆոնին, եւ շատ էր խօսուում ու գրուում այն մասին, որ յաջորդ «գարնանային» պետութիւնը կարող է լինել Ատրպեյջանը: Ըստ ամենայնի, Ալիերը նպատակալարմար գտաւ օժանդակել Սիրիայում «գարնան»

երկարաձգմանը, քան թույլ տալ, որ այն հասնի Ատրպեյջան:

Պաքուին այդ մասերի հարցում օգնում էին Թուրքիան եւ բնականաբար Ռուսաստանը: Թէեւ Ատրպեյջանը Ասատի դէմ զինեալներ մատակարարող պետութիւն էր, այդուհանդերձ Ռուսաստանի համար Ատրպեյջանը ունենալով ռազմավարական կարեւորութիւն, օգտուում էր ռազմավարական գործընկերային յարաբերութիւն հաստատելու Մոսկուայի ջանքերից եւ աջակցութիւնից, իսկ Մոսկուան էլ աչք էր փակում Սիրիայի հարցում Ատրպեյջանի դիրքորոշման վրայ:

Ի դէպ, ուշագրաւ է նաեւ, որ իսլամիստների ձեռքբերման տեղեկութիւնը նախորդում է տարածաշրջան ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համաձայնագրաների այցին:

Իսկ այդ խումբը ոչ միայն Արցախի հակամարտութեան կարգաւորման բանակցային ֆորմատ է, այլ մեծ հաշուով միջազգային Անվտանգութեան իւրօրինակ խորհուրդ: Հայաստանի արտգործնախարարի տեղակալ Շաւարշ Քոչարեանը Հոկտեմբերի 23-ին ընդգծել էր այդ հանգամանքը, ասելով, որ Մինսկի խմբի համաձայնագրահոլութիւնը միակ ֆորմատն է, որտեղ բոլոր երեք անդամներն էլ ՄԱԿ անվտանգութեան խորհրդի մշտական անդամ են:

Այդ ֆորմատը քննարկում է աւելին, քան զուտ արցախեան խնդիրը: Ալիերը թերեւս փորձում է պատրաստուել այդ խմբի այցին: Բայց հարց է, թէ Սիրիայի ինքնիշխանութիւնը միակ ֆորմատն է, որտեղ բոլոր երեք անդամներն էլ ՄԱԿ անվտանգութեան խորհրդի մշտական անդամ են:

Այն, որ Ալիերը թէկուզ իրավիճակային կտրուածքով փորձում է «ուղղուել», կամ գոնէ այդպիսի տպաւորութիւն ստեղծել, կարծես թէ նշմարում է նաեւ սահմանին իրավիճակի յարաբերական կայունացումից:

Ամենայնդէպս, յատկանշական է, որ համաձայնագրաների այցից առաջ արտգործնախարարի տեղակալ Շաւարշ Քոչարեանը յայտարարել է, որ բանակցութեան արդիւնաւէտութիւն չի լինի, քանի դեռ Պաքուն չի փոխել իր դեպտրուկտիւ դիրքորոշումը: Քոչարեանը չի շեղուել է Հայաստանի պատերազմի գործառնութիւն մասին, ակնարկելով, որ համաձայնագրաների ֆորմատն այդպիսի գործառնութիւնն է, եւ ըստ երեւոյթի դրա «մանդատ» տրուած է Հայաստանին:

Հայաստանը մի քանի շաբաթ առաջ ցոյց տուեց, թէ ինչպիսի արդիւնաւէտութեամբ է կիրառում այդ մանդատը: Միւս կողմից, սակայն, Հայաստանը բացարձակ անարդիւնաւէտ է կիրառում իր արտաքին քաղաքական սուբիէկտութեան այսպէս ասած բնական մանդատը, որ ունի որպէս միջազգային իրաւունքի ինքնուրոյն սուբիէկտ: Այդ իմաստով, Հայաստանը պատժում է Ալիերին, բայց հարց է Հայաստանի անելիքը այն դէպքում, երբ այլեւս չլինի պատժելու անհրաժեշտութիւն: Տարածաշրջանային իրավիճակի լայնածաւալ փո-

Անբարոյականութեան Խրախճանքը

Նախկին արտգործնախարար Վարդան Օսկանեանը հանդէս է եկել սահմանադրական փոփոխութիւնները քննադատող հերթական գրառմամբ: Նա իրեն բնորոշ կորեկտ ոճով ներկայացրել է սահմանադրական փոփոխութիւնների վտանգները, արձանագրել է, որ դրանց արդիւնքում Հայաստանն իրականում անցում է կատարելու ոչ թէ՛ խորհրդարանական, այլ՝ միակուսակցական, մենաշնորհային կառավարման համակարգի: Նախկինում եւս Վարդան Օսկանեանը հանդէս է եկել սահմանադրական փոփոխութիւնները քննադատող, ի դէպ, բաւական հիմնաւոր հրապարակումներով: Խնդիրը, սակայն, Օսկանեանի գնահատականների փաստարկուածութիւնը է, այլ գտնուում է բոլորովին այլ հարթութիւնում, որը պայմանականորէն կարելի է անուանել բարոյականութիւն: Իսկ երբ խօսքը քաղաքականութեան ու քաղաքական գործիչների մասին է, երեւոյթն այդ կողմում է քաղաքական բարոյականութիւն:

Ու այդ հարթութիւնում հնչող առաջին հարցն այն է՝ արդեօք Վարդան Օսկանեանը բարոյական իրաւունք ունի քննադատելու սահմանադրական փոփոխութիւնները եւ հանդէս գալու այնքան ճերմակ ձեռնոցներով, որքան երեւում են նրա սոցցանցային գրառումներից: Նա խօսում է այնպիսի բարձր դիրքերից, իր գնահատականներում շօշափում է այնպիսի վեհ կատեգորիաներ, որ տպաւորութիւն է ստեղծուում, թէ ընթացում էս ոչ թէ՛ 10 տարի Ռոբերտ Քոչարեանի օրօք ԱԳ Նախարարի պաշտօնը զբաղեցրած, նոյնքան տարի աշխարհի առաջ Հայաստանում մարդու իրաւունքների ոտնահարումը, ժողովրդավարական ազատութիւնների բռնաբարոյութիւնը 2008թ. Մարտի 1-ի սպանութիւնների համար անձամբ գաղափարափրկիտիպական հիմնաւորումներ ներկայացրած պաշտօնեայի գրառումը, այլ Դաւիթ Լամայի մենագրութիւնն ազնուութեան ու արդարամտութեան մասին:

Բայց Օսկանեանը միակ գործիչը չէ, ում յիշողութիւնը, մեղմ ասած, բարձր մակարդակի վրայ չէ: Վերջին հաշուով, յիշողութիւնը «փիւս խստեաթ» ունի՝ դաւաճանում է: Բայց գոնէ ժամանակակից դարում յիշեցումի տասնեակ, հարիւրաւոր գործիքներ կան, ու ժամանակ առ ժամանակ, թերեւս, պէտք է յիշեցնել մարդկանց, որ գնահատականներ հնչեցնելուց առաջ արժէ թերթել սեփական կենսագրութիւնը: Այո՛, Օսկանեանը

փոխութեան համատեքստում լոկ Ատրպեյջանին պատժելը Հայաստանի համար բաւական սահմանափակ ղերակատարում է թէ՛ ժամանակի, թէ՛ տարածութեան իմաստով:

Նոր իրավիճակը Հայաստանից պահանջում է առաւել լայն յանձնառութիւն, բովանդակային, քաղաքակրթական նոր միջազգային յայտ: Բայց դրա փոխարէն Հայաստանը արդէն տեւական ժամանակ եօթ երգ գիտէ, եօթն էլ ԵՏՄ-ի մասին:

«ԼՐԱԳԻՐ»

նր միակը չէ: Նոյն պատկերն է, ըստ էութեան, բոլոր նախկին պաշտօնեաների պարագայում: Նրանց թուում է, որ մարդկանց չիշողութիւնն այնքան կարճ է, որքան իրենց պաշտօնավարման տարիներին պետութեան համար արուած դրական գործերի ցուցակը: Մինչդեռ այս եւ բազմաթիւ այլ պաշտօնեաների ամենաարժէքաւոր յայտարարութիւնը պէտք է լինէր լուրթիւնը: Կարելի է վատահարասել, որ հայ հասարակութիւնը նոյն պատկերին ակնատես է լինելու նաեւ 5, 10 տարի անց, երբ այսօրուայ իշխանութիւնները դառնան նախկին պաշտօնեաներ ու սկսեն «մաքագործուածի» դիրքերից քննադատել ապագայ իշխանութիւններին:

Առհասարակ, Հայաստանի ամենամեծ խնդիրը ոչ թէ՛ նիւթական ռեսուրսների, օգտակար հանածոների, այլ՝ քաղաքական բարոյականութեան կորուստն է: Հայաստանում գոյութիւն չունի ո՛չ բարոյական քաղաքականութիւն, ո՛չ էլ քաղաքականութեան բարոյականութիւն: Հայաստանը դարձել է մի տիրոջ, որտեղ յաղթում է ստորը, քծնողը, դաւաճանն ու երկրեսանին:

Նիւթական, առարկայական հարիւրաւոր խնդիրների առկայութեան պայմաններում այս մասին խօսելը կարող է անտեղի թուալ, բայց իրականում սա ամենախորքային խնդիրն է, որը ժամանակի ու տարածութեան մէջ մաշելու է պետութիւնն ու պետականութիւնը: Որովհետեւ առանց մարդու չի կարող լինել պետութիւն: Իսկ առանց բարոյականութեան չի կարող լինել մարդ, ոեւէ պարագայում:

« 168 ԺԱՄ »

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԿԱՅԻՆ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԿԱՅԻՆ
ՊԱՇՏՏՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈՒԿՐԱՏ ՀՆԱՍԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Մրջանի

ԽՍԲԱԳԻՐ՝
SOPEB. ՄՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մեջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» ամսալսմանօրէն չի բաժնէր հոն արտայայտուող բոլոր միտքերը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Նոյնականացման Քարտով Քուեարկելու Հնարաւորութիւնը Կեղծման Համար է» Կարծում են Ընդդիմադիրները

Ընդդիմութեան ներկայացուցիչները պնդում են, Հայաստանի աւելի քան կէս միլիոն քաղաքացիների նոյնականացման քարտերով (ինքնութեան քարտ խ.) հանրաքուէին մասնակցելու իրաւունք տալով, իշխանութիւնները կրկնակի քուէարկութեան, հետեւաբար եւ՝ սահմանադրական փոփոխութիւնների հանրաքուէն կեղծելու հնարաւորութիւն են ստեղծում:

Ի տարբերութիւն անձնագրով քուէարկելու դէպքի, նոյնականացման քարտով ընտրութիւններին մասնակցող քաղաքացիների քուէարկութեան մասին վկայող որեւէ գրոշմակնիք չի գրուել: Կենտրոնական ընտրական յանձնաժողովի նախկին անդամ Ջոյա Թադեւոսեանն ու «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան փոխնախագահ Արմէն Մարտիրոսեանը «Ազատութեան» հետ գրոյցում նշեցին, թէ իշխանութեան նպատակն այս պարագայում

աւելի քան ակնյայտ է:

Արմէն Մարտիրոսեանը ասում է. «Սա ընտրակեղծիքներ կատարելու եղանակներից մէկն է ապահովելու, որովհետեւ ակնյայտ է, որ դա հնարաւորութիւն է ընձեռելու բազմակի քուէարկութիւն իրականացնել»: Ջոյա Թադեւոսեանի համաձայն, այդ որոշումը հետապնդում է ընտրակեղծիքներ իրականացնելու նպատակ:

Աժ-ի պետաիրաւական հարցերի մշտական յանձնաժողովի հեղինակած օրինագիծը առաջարկում է ընտրելու իրաւունք տալ նաեւ նոյնականացման քարտերով: Յանձնաժողովը մերժեց նիստին ներկայ ընդդիմադիր պատգամաւորներին՝ քարտով քուէարկելու վերահսկման մեխանիզմներ ներդնելու առաջարկը, պատճառաբանելով, որ հիմա դա անելը հնարաւոր է, քանի որ հանրաքուէին շատ քիչ ժամանակ է մնացել:

Անհնազանդութեան Կոչերի Հեղինակները Պէտք է Արժանացան Համապատասխան Վերաբերմունքի».

«Նման տիպի մարդկանց հարկաւոր է համապատասխան վերաբերմունք՝ օրէնքի սահմաններում: Ի՞նչ է, իրաւապահները ձեռքերը ծալած պէտք է նստեն, որ մարդկանց անհնազանդութեան կոչեր անեն եւ քաշքշուկներ սկսուի սեփական ժողովրդի հետ: Դա թոյլ չենք տալու», - ասում է ՀՀԿ խմբակցութեան ղեկավար Վահրամ Բաղդասարեանը:

«Նոր Հայաստան» ընդդիմադիր շտաբը յայտարարել էր, որ Դեկտեմբերի մէկից դուրս են գալու փողոց՝ իշխանափոխութեամբ կանխելու սահմանադրական հանրաքուէն: «Ժառանգութիւնում» ու «Հիմնադիր խորհրդարանում» անհնար են համարում Սերժ Սարգսեանին ընտրութիւններով հեռացնելը:

«Դա սպասելի էր, որովհետեւ նրանք որեւէ հիմնաւորում չունեն սահմանադրական բարեփոխումներին իրենց «ոչ»-ը ասելու, եւ նրանք մի երգ ունեն՝ պէտք է նման սադրիչ գործողութիւններով, անհնազանդութեան կոչերով ցանկանան ներքաղաքական իրավիճակի մէջ լարում մտցնեն, որ կարողանան ինչ-որ ձեւով այդ առիթներից օգտուել», - ասում է Վահրամ Բաղդասարեանը:

Ժիրայր Սեֆիրեանի եւ ընկերների դէմ շարունակւած գործը՝ գանգոյաւորներին անկարգութիւններ նախապատրաստելու յատկանիշներով, կարճուած է: Ընդդիմադիր գործիչները մեղադրելի կարգավիճակում են: «100-ամեակն առանց ուժիմի» կարգախօսով

ՀՀԿ խմբակցութեան ղեկավար Վահրամ Բաղդասարեան

շուրջ տարեայ հանրահաւաքները պէտք է մեկնարկէին այս տարուայ Ապրիլի 24-ին, շարժման առաջնորդները, սակայն, հանրահաւաքից մէկ ամիս առաջ կաշնաւորուեցին: Վահրամ Բաղդասարեանն ասում է՝ ամէն ինչ օրէնքի շրջանակում է եղել եւ հիմա էլ թոյլ չեն տալու, որ սադրիչները խանդարեն հանրաքուէի անցկացմանը:

«Իսկ դուք դիտէ՞ք, թէ ինչ գնահատական են տալիս այն մարդկանց, որոնք քայքայում են իրենց երկրի ներքաղաքական իրավիճակը եւ առաւել եւս՝ որոնք ինֆորմացիա են տալիս մեր ոչ բարեկամ երկրներին: Նման կոչերը, որ ցանկանում են վարկաբեկել միջազգային արեւաշուք մեր երկրի վարկանիշը, եւ գնահատականներ դրան չեն կարող տալ: Ինձ թւում է՝ դրա գնահատականները կը տայ հանրութիւնը», - ասում է ՀՀԿ խմբակցութեան ղեկավարը:

«Երկրում Արդարութեան ճգնաժամն Աղքատութիւնից Սուր է Ձգացում».

Ներկայիս Հայաստանում յատկապէս սուր է արդարութեան ճգնաժամը: Այս մասին Հոկտեմբերի 27-ին ՀՀ խորհրդարանում ասել է ԲՀԿ առաջնորդ, նրա խորհրդարանական խմբակցութեան ղեկավար Նաիրա Ջոհրաբեանը՝ անդրադառնալով օմբուդսմենի 2014թ. գեկոյցին: Նրա խօսքով՝ հանրապետութիւնում արդարութեան ճգնաժամ է նկատուում, որը երկիրը դեռ եւս չի կարողանում չաղթահարել: «Մեր երկրում, համաձայն պաշտօնական վիճակագրութեան, որին ես չեմ հաւատում, աղքատութեան մակարդակը ընդամէնը 36 տոկոս է: Սակայն իրականութիւնը շատ հեռու է այդ թուից: Իսկ բոլոր հարցումները վկայում են, որ անգամ այդ 36 տոկոսի գլխաւոր խնդիրը սեփական ծանր սոցիալական պայմանները չեն, այլ արդարութեան դեֆիցիտը», - ասել է Ջոհրաբեանը:

«Եթէ Ժողովուրդը Որոշել է, Որ Պէտք է Կործանուի, Դա Իր Գործն է»

Դեկտեմբերի 6-ին տեղի կունենայ սահմանադրական փոփոխութիւնների հանրաքուէն: Իսկ թէ ինչպիսին կը լինի արդիւնքը քաղաքագէտ Լեւոն Շիրինեանի համոզմամբ՝ ամէն ինչ կախուած է ժողովրդից: Քաղաքագէտը «Ա1+»-ի հետ գրոյցում այդ կապակցութեամբ գաւելուով շեշտում է. «Ժողովուրդը ինչպարուած սպասում է պաշտօնատեղանակ հանրապետութեան անցնելու ձեւին, բոլորը պատրաստ են դրան, ընդդիմութիւնը՝ եւս: Ընդդիմութիւնը՝ ԲՀԿ-ի հետ միասին, որը ֆիզիկապէս հայտնում էր իշխանութիւններին, հիմա պայանաւորւած լծուել է գործի: Նրանք մտածում են, որ պէտք է մնան քաղաքականութեան մէջ, թող Սահմանադրութիւնը փոխուի, հէրն էլ անիծած, իսկ մնացեալ ուժերն ինչքանով կը կարողանան ժողովրդին մոբիլիզացնել՝ ժամանակը ցոյց կը տայ»:

Ըստ քաղաքագէտի՝ հասարակութիւնը սպասուող գործընթացի վերաբերեալ իր կարծիքը կը սկսի արտայայտել Դեկտեմբերի 5-ից, իսկ որ ժողովուրդը ոտքի կը կանգնի ընդդէմ այդ փոփոխութիւնների՝ քաղաքագէտը կասկած չունի:

«Ինքնիշխանը, սուվերենը ժողովուրդն է եւ ժողովրդի կամքն է գերազոյն կամքը: Եթէ ոտքի կանգնեն, ապա իշխանու-

Քաղաքագէտ Լեւոն Շիրինեան

թիւնը ոչ մի բան էլ չի կարողանայ անել, միայն թէ այդ ժողովուրդը պէտք է հասկանայ, գիտակցի իր շահը», - ասաց նա:

Մեր այն հարցին, թէ ներքին եւ արտաքին մարտահրաւէրները հաշուի առնելով՝ Հայաստանի համար որքանով է ընդունելի առաջարկուող խորհրդարանական կառավարման մոդելը, պարոն Շիրինեանը պատասխանեց. «Եթէ ժողովուրդը քուէարկեց, ապա ընդունելի է, աշխարհի բոլորը երկրներում էլ այդպէս է: Հիմա, պարզապէս, խնդիրը կայանում է նրանում, որ հանրաքուէն կայանայ: Ժողովուրդը պէտք է գնա քուէատուփի մօտ, եթէ որոշել է, որ պէտք է կործանուի, դա իր գործն է, ժողովրդի քուէարկութիւնից յետոյ բազար չի արւում»:

Արա Աբրահամեանից Առաջ Նոյն Առաջարկն Արուել է Սամուել Կարապետեանին ու Ռոբերդ Քոչարեանին

«Հրապարակ» թերթը գրում է. «Ըստ լաւատեղեակ աղբիւրների, Գագիկ Ծառուկեանի՝ քաղաքականութիւնից դուրս գալուց յետոյ Ռուսաստանում համապատասխան շահագրգիռ «կենտրոնները» կանչել են «Տաշիր գրուպի» սեփականատէր Սամուել Կարապետեանին, առաջարկել ակտիւանալ Հայաստանեան քաղաքական դաշտում եւ ստեղծել նոր կուսակցութիւն: Վերջինս չի համաձայնել: Յաջորդ առաջարկն արել են Ռոբերդ Քոչարեանին: Նա նոյնպէս վերջիններին մերժել է՝ երկու պատճառով, առաջարկել է հասնել նրան, որ Հայաստանում սահմանադրութիւնը չփոխուի, ապա եւ ասել է, որ ինքը նոր կուսակցութիւն

այս պայմաններում չի ստեղծի:

Ընտրութիւնը կանգ է առել Արա Աբրահամեանի վրայ: Վերջինս համաձայնել է: Դա է եղել պատճառը, որ սահմանադրական փոփոխութիւնների առաջին տարբերակում՝ ապագայ վարչապետի համար ամրագրուած Հայաստանում ապրելու 7 տարուայ ցենզը վերջնական տարբերակում հանուել է եւ հանուել է Ռուսաստանի առաջարկով:

Ի դէպ, մեր աղբիւրների փոխանցմամբ, այդ դէպքում եւս Արա-յի համար հարցը փակուելու է «չորով», նպատակ կայ այդ խնդիրը «կարգաւորել» օրենսդրութեան եւ թոյլ չտալ, որ Արան մտնի «մեծ» քաղաքականութիւն»:

Հերթական Թէժ Մարտը Իւղոս Պաշտօնի Համար

«Հայկական Ժամանակ» թերթը գրում է. «Հերթական մարտն է բռնկուել իշխանութեան խոհանոցում: Այս անգամ մարտնչող կողմերն են ՀՀ նախկին վարչապետ, ԱՄՆ-ում ՀՀ դեսպան Տիգրան Սարգսեանը, ՀՅԴ-ն եւ Աժ ՀՀԿ խմբակցութեան պատգամաւոր Խոսրով Յարութիւնեանը:

տարեվերջ պէտք է ձեւաւորուի ԵՏՄ տնտեսական նոր, 10 հոգանոց յանձնաժողով, որտեղ ԵՏՄ անդամ իւրաքանչիւր երկիր պէտք է ունենայ երկու անդամ: Այս պահին ՀՀ-ն ԵՏՄ-ում ունի 3 նախարար՝ Խոսրով Յարութիւնեանի որդին, Արա Նուանեանը եւ էկոնոմիկայի նախկին փոխնախարար Կարինէ Մինասեանը, որը վաչելում է Տիգրան Սարգսեանի հովանաւորութիւնը: Վերջինս, չի շեցնեք, եկող տարուայ փետրուարից պէտք է զբաղեցնի ԵՏՄ գործադիր մարմնի՝ Եւրասիական տնտեսական յանձնաժողովի նախագահի պաշտօնը:

Մեր տեղեկութիւններով, Խոսրով Յարութիւնեանի որդին՝ Ռոբերդ Յարութիւնեանը, ինչպէս նաեւ ՀՅԴ-ական նախկին պատգամաւոր Արա Նուանեանը, որոնք ԵՏՄ կողմնակից անդամ նախարար են այս տարուայ Յունուարից եւ ստանում են ամսական 12 հազար դոլար աշխատավարձ, առաջիկայում թերեւս հրաժեշտ կը տան իրենց պաշտօններին: Բանն այն է, որ մինչեւ այս

Այսինքն, 4-ից 2-ը պիտի մնան: Թէժ մարտը շարունակուում է. ՀՅԴ-ն ու Յարութիւնեանն էլ իրենց հերթին յոյսերը չեն կորցրել»:

ԼՈՒՐԵՐ

«Իսլամական Պետութիւնը Հայաստանին Ուղղակի Վտանգ Չի Սպառնում»

Ինչո՞ւ հենց հիմա ՌԴ-ն որոշեց ներգրաւուել սիրիական հակամարտութեանը ու ի՞նչ փոխեց նրա ներգրաւուածութիւնը: Լրագրողները հետ հանդիպմանն արաբագէտ Արմէն Պետրոսեանը դա պայմանաւորեց երկու գործօնով՝ ներսիրիական եւ արտասիրիական. «Վերջին մի քանի ամիսների ընթացքում Բաշար Ասադը զիջել է իր դիրքերը: Դա մտահոգել է նրա դաշնակից ՌԴ-ին, քանի որ ութրաինական ճգնաժամը հանգուցալուծման շեմին է, ու կրեմլի դիրքերն այնքան էլ ուժեղ չեն այստեղ: Սեփական հանրութեան ու դրսի ուժերի հնարաւոր անդրադարձը մեղմելու կամ շրջանցելու համար ՌԴ-ն միանգամից մտաւ Սիրիա»:

Արաբագէտ Արմէն Պետրոսեան

ուած այդ կոնտեքստում: Արաբագէտի վստահեցմամբ՝ ՀՀ-ն ուղղակի վտանգ չի սպառնում, քանի որ ՌԴ-ն իրենց գործողութիւնները կարող է իրականացնել միայն իր շարքերում գործող մուսուլման համակիրների միջոցով. «Իսկ ՀՀ-ում չկայ մուսուլման բնակչութիւն, կամ հակառակը՝ հայեր իսլամական զինեակների շարքերում չկան»:

Արդեօք այդ ֆոնին միտումնաւոր էր թուրքական մարտական երկու ուղղութիւնի՝ ՀՀ սահմանի հատման դէպքը, Արմէն Պետրոսեանը չի ժխտում, որ գուցէ քաղաքական առումով թուրքիան փորձի ի հակակշիռ ՌԴ գործողութիւնների որոշակի քայլեր իրականացնել այն շրջաններում, որտեղ ամուր են ՌԴ դիրքերը կամ համարում են ՌԴ ազդեցութեան գոտի. «Սակայն չեմ կարծում, որ թուրքական այդ ուղղութիւնների՝ ՀՀ սահմանը հատելը, նպատակ ունի հրահրել ինչ-որ գործողութիւններ: Ես աւելի հակուած եմ հաւատալ պաշտօնական Անգարայի պատճառաբանութեանը, որ դա պայմանաւորուած է եղել եղանակային վատ պայմաններով»:

Ըստ արաբագէտի՝ ՌԴ-ի ներգրաւուածութիւնը զգալիօրէն թուլացնում է թուրքիայի դիրքերը Սիրիայում. «ՀՀ ռազմավարական դաշնակից ՌԴ ներգրաւուածութիւնը լուրջ խնդիրներ է առաջացնում թուրքիայի համար: Այստեղ կարեւոր է նաեւ սիրիահայերի խնդիրը, որոնց հիմնական մասը շարունակում է բնակուել Հիւսիսային շրջաններում՝ Լաթաքիայի հիւսիսում, Հայկազում, որտեղ իրավիճակը թէժ է: Պէտք է քաղաքական որեւէ ձեւաչափ ձեւաւորուի, որպէսզի բոլոր ուժերը ընդհանուր յայտարարի գան՝ հակամարտութեան հանգուցալուծման համար: Զարգացումները շատ մշուշուած են ու ամէն ինչ կախուած է իրավիճակային զարգացումներից»:

Պարոն Պետրոսեանի խօսքերով՝ «Իսլամական պետութիւն» կազմաւորումը հակամարտութեան գոտում մինչեւ ՌԴ ներգրաւուածութիւնն արդէն պատերազմ էր յայտարարել մեր տարածաշրջանին: Իսկ որքանով է ՀՀ-ն վտանգ-

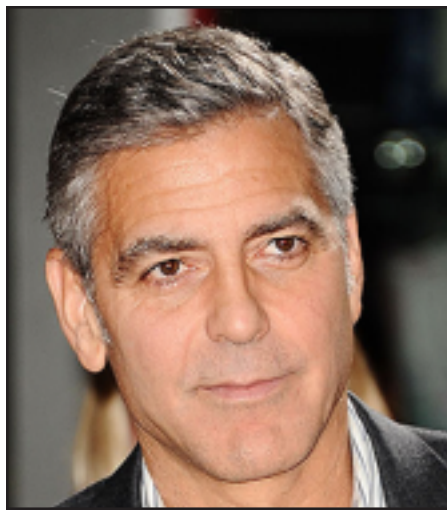
րին, պէտք է առաջին հերթին գումար տալ, որ հիմնադրամը կարողանայ օգնել»,- ասաց նա: Մոսկուայի «Արարատ Հայթ» հիւրանոցում ամէն տարի անցկացնող «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի ճաշկերուցի- դրամահաւաքի մասին Վարդանեան տեղեկացուց, որ, Այս պահի դրութեամբ որոշումն այն է որ ճաշկերուցի որպէս այդպիսին չի կայանալու, եթէ ինչ-որ բան փոխուի, մենք նախօրոք կը յայտարարենք: Իսկ որոշումը կայացուել է այն պատճառով, որ Ռուսաստանում տնտեսական ճգնաժամը դեռեւս չաղթահարուած չէ եւ մեր հայրենակիցները բազմաթիւ խնդիրներ ունեն իրենց անձնական բիզնեսների հետ կապուած:

Թուրքիա Այցելող Հայաստանցիների Թիւր Խիստ Նուազել է

Թուրքիա այցելող հայաստանցիների թիւը 2015-ի Յունուարից Օգոստոս ամիսներին կազմել է 33,708 հոգի: Ինչպէս NEWS.am-ը տեղեկանում է թուրքիայի մշակուցի եւ տուրիզմի նախարարութիւնից, 2015-ի Օգոստոսին թուրքիա է այցելել 8,170 հայաստանցի, ինչը 26 տոկոսով պակաս է նախորդ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատ: Նախորդ տարի Յունուարին թուրքիա էր այցելել 6, 424 հայաստանցի: Իսկ 2015-ի Յունուարից Օգոստոս ամիսներին թուրքիա այցելած հայաստանցիների թիւը նախորդ տարուայ համեմատ նուազել է 29 տոկոսով՝ կազմելով 33,708 հոգի: Նախորդ տարի նոյն ժամանակահատուածում թուրքիա էր այցելել 47,591 հայաստանցի:

Ճորճ Քլունի. «Հայոց Ցեղասպանութիւնը Իրականացուել է 1915-ին, Ոչ Որ Չի Վիճում»

1915-ին հայերի նկատմամբ ցեղասպանութիւն է կատարուել, այդ հարցի վերաբերեալ ոչ ոք չի վիճում: Այդ մասին ասել է համաշխարհային հռչակ վայելող դերասան Ճորճ Քլունին Հարաւային Քալիֆորնիայի հանրային ռադիոյի «The Frame» հաղորդմանը տուած հարցազրոյցում:

Հռչակաւոր դերասան Ճորճ Քլուն

«Հիմա պատմութիւնը փոխուել է, եւ թուրքերն այլեւս չեն ուզում խօսել դրա մասին: Եւ քանի որ մենք թուրքիայում ռազմական բազաներ ունենք, յանկարծ այդ նոյն քաղաքական գործիչները, որոնք մինչ այդ ասում էին՝ «Այո, եղել է ցեղասպանութիւն», այսօր չեն կարող խօսել դրա մասին: Դուք դա չէք կարող ցեղասպանութիւն կոչել»,- յայտնել է Քլունին:

Դերասանի խօսքով, ինքը շատ սենսատորների հետ է խօսել եւ հարցրել է, թէ կարո՞ղ են այսօր խօսել Հայոց ցեղասպանութեան մասին: Օրէնսդիրները պատասխանել են. «Բոլորովին չենք կա-

Բրեդլի Բուզետ. «Հայաստանից Արտագաղթում Են, Քանի Որ Ապագայի Հեռանկարներ Չեն Տեսնում

Արտագաղթը լուրջ խնդիր է եւ կարեւոր է, որ Հայաստանի իշխանութիւնները լուծեն այդ հարցը, «Ազատութիւն» ռատիոկայանի «Կիրակնօրեայ վերլուծական Թամրազեանի հետ» հաղորդման եթերում յայտարարեց Հայաստանում ՄԱԿ-ի գրասենեակի ղեկավար Բրեդլի Բուզետոն:

զարգացման համար: Մենք իշխանութիւնների եւ մեր գործընկերների հետ աշխատանքներ ենք տանում այս ուղղութեամբ»:

Միգրացիայի համատեքստում Բրեդլի Բուզետոն կարեւոր համարեց յիշատակել ներգաղթողներին, նշելով, որ բացի հայաստանցիներից, ովքեր ժամանակին հեռացել են եւ այժմ վերադառնում են, կան նաեւ շուրջ 17,000 սիրիահայեր, ովքեր եկել են Հայաստան:

«Արտագաղթը իրական խնդիր է Հայաստանում: Հայաստանը միակ երկիրը չէ, որ նման խնդրի առաջ է կանգնած: Այս տարածաշրջանի այլ երկրներ նոյնպէս այս խնդիրն ունեն: Եւ անկեղծ ասած, սա այս խնդիրը միայն տնտեսութեամբ չի պայմանաւորուած: Այդ մարդիկ իրենց հասարակութեան մաս չեն զգում, նրանք իրենց ապագայի հեռանկարներ չեն տեսնում: Դա, ինչ-որ առումով, աւելի խորը խնդիր է», - նշեց Բուզետոն՝ յաւելելով. - «Սա բարդ խնդիր է եւ կարծում եմ մենք պէտք է հարցի լուծմանը մտենանք տարբեր կողմերից, պէտք է պայմաններ ստեղծուել ոչ միայն տնտեսութեան զարգացման, այլ նաեւ սոցիալական

«ՄԱԿ-ը մեծ աջակցութիւն է ցուցաբերել նրանց, իհարկէ՝ Հայաստանի իշխանութիւններին տրուող աջակցութեան տեսքով: Այդ աջակցութիւնը ներառում է ծածկ՝ բնակարանային վարձի փոխհատուցումներ, մասնագիտական վերապատրաստում եւ այլն: Թէեւ հետագոտութիւններ չեն արուել, սակայն կարող եմ ասել, որ ինչ-որ առումով սիրիահայերի ներգաղթը խթանել է տնտեսութիւնը եւ ձեռնարկատիրական ոգին», - նշեց ՄԱԿ-ի հայաստանեան գրասենեակի ղեկավարը:

Դինքի Սպանութեան Գործով Երկու Ոստիկանայետի Համար Դատախազը Ցմահ Ազատագրկում է Պահանջել

Ստամբուլի հայկական «Ալօս» շաբաթաթերթի նախկին խմբագիր Հրանդ Դինքի սպանութեան գործով դատախազը 2 ոստիկանայետի համար ցմահ ազատագրկում է պահանջել:

բարձրաստիճան ոստիկանների հանդէպ ներկայացուած մեղադրական եզրակացութիւնները:

Մեղադրական եզրակացութեան մէջ «դիտաւորեալ սպանութեան» մեղադրանքով ցմահ ազատագրկում է պահանջուել ոստիկանութեան հետախուզութեան վարչութեան նախկին պետ Ռամազան Աքիւրեքի եւ հետախուզութեան նահանգային վարչութեան նախկին պետ Ալի Ֆուաթ Յըլմազերի համար:

Այս գործը հետաքննող դատախազը ցմահ ազատագրկում է պահանջել մասնաւորապէս, ոստիկանութեան հետախուզութեան վարչութեան նախկին պետ Ռամազան Աքիւրեքի եւ հետախուզութեան նահանգային վարչութեան նախկին պետ Ալի Ֆուաթ Յըլմազերի համար:

Ստամբուլի ոստիկանութեան նահանգային վարչութեան նախկին պետ Ջելալեթին Ջերահի եւ ոստիկանութեան հետախուզութեան վարչութեան նախկին պետ Սաբրի Ուզունի համար պահանջուել է 6 տարուայ ազատագրկում՝ «պաշտօնի չարաշահման» մեղադրանքով:

ԸՆԿ. ՅԱԿՈՒ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ ԴԱՄԱՍԿՈՍԵՆ «ԹՈՒՐԲԻԱՆ ԽԱՆԳԱՐՈՂ ՏԱՐՐ ԵՒ ԴԱԲԵՐ ՆԻԲՈՂ ԵՐԿԻՐ Է»

Հակառակ աւելի քան չորս ու կէս տարի առաջ սկսած պատերազմին, Սուրիոյ մայրաքաղաքին մէջ տիրող զգուշաւոր վիճակին եւ հայաշատ թաղամասերուն վրայ մերթ րնդ մերթ պայթող ուռմբերուն, Իսլամական հայ գաղութը կիրակի 25 Հոկտեմբեր 2015-ին ոգեկոչեց Հնչակեան Քսան կախաղաններու նահատակութեան հարիւրամեակը: Այս առթիւ յատուկ այցելութեամբ Դամասկոս ժամանած էր Սոցիալ Դեմոկրատ Հրնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Ընկ. Յակոբ Տիգրանեան: Վերջինս, Կեդրոնական Վարչութեան Դամասկոսահայ անդամ Ընկ. Շաւարշ Ակիւնեանի ընկերակցութեամբ կիրակի առաւօտեան ներկայ գտնուեցաւ Քսան կախաղաններու յիշատակին նուիրուած հոգեհանգստեան արարողութեան, որ տեղի ունեցաւ Սուրբ Սարգիս եկեղեցու մէջ, յաւարտ սուրբ պատարագի, հանդիսապետութեամբ Դամասկոսի հայոց թեմի առաջնորդ Արմաշ Եպս. Նալպանտեանի: Ապա, եկեղեցու շրջափակին մէջ, նահատակաց յուշակոթողին շուրջ տեղի ունեցաւ ծաղկեպսակի գեւեղում՝ ձեռնամբ Ընկ. Տիգրանեանի եւ Ընկ.Ակիւնեանի, ընկերակցութեամբ ՀՄՄ-ի Դամասկոսի փողերախումբին:

Իսկ կիրակի երեկոյեան, Դամասկոսի հայ կաթողիկէ «Ամինեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Հնչակեան Քսան կախաղաններու նահատակութեան հարիւրամեակին նուիրուած ոգեկոչման հանդիսութիւն, ներկայութեամբ առաջնորդ սրբազանին, Դամասկոսի մօտ

Հայաստանի դեսպանին, Դամասկոսահայ գաղութի ազգային եւ կրօնական ներկայացուցիչներուն, ինչպէս նաեւ հայորդիներու բազմութեան:

Հանդիսութեան ընթացքին խօսքեր արտասանեցին Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Ընկ. Շաւարշ Ակիւնեան, Դամասկոսի մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպան Դոկտ. Արշակ Փոլատեան եւ Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Ընկ. Յակոբ Տիգրանեան: Վերջինս իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ դարերու ընթացքին թուրքիոյ եւ անոր նախորդած Օսմանեան Կայսրութեան շրջանային ժխտական դերակատարութեան եւ դատապարտելի դերակատարութեան: «Ջարմանայի է, որ հակառակ երկար տարիներու ընթացքին տեղի ունեցած փոփոխութիւններուն եւ պատմութեան տուած դասերուն, թուրքիա կը շարունակէ հանդէս գալ իբրեւ հարեւան երկիրները խանգարող տարր եւ դաւեր նիւթող երկիր», ըսաւ Ընկ. Տիգրանեան: Ան դիտել տուաւ, որ թուրքիոյ «գէրօ խնդիրներ հարեւաններուն հետ» քաղաքականութիւնը մէկ գիշերուան ընթացքին ջնջուեցաւ եւ Անգարա մտաւ տիրահազակ խաղի մը մէջ:

Հանդիսութիւնը եզրափակուեցաւ Դամասկոսի հայոց թեմի առաջնորդ Արմաշ Եպս. Նալպանտեանի «Պահպանիչով»:

Ընկ. Յակոբ Տիգրանեանի գլխաւորած պատուիրակութիւնը այցելեց ազգային առաջնորդարան եւ Հայաստանի դեսպանատուն, ուր սրբազան հօր եւ Հայաստանի դեսպանին հետ քննարկեց գաղութի ընդհանուր վիճակը:

ԹՈՒՐԲ ՊԱՏՄԱԲԱՆ ՌԻՄԻԹ ՔՈՒՐԹԸ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ ՔՈՒՐԴ ՍՊԱՅԻ՝ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒՆ ՅԱՅԵՐՈՒՆ ՓՐԿԵԼՈՒ ՋԱՆՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ՊԱՏՍՈՂ ԳԻՐՔԸ

Նոյեմբերի 6-ին ԱՄՆ Քլարքի համալսարանի ազգութեամբ թուրք պատմաբան Ումիթ Քուրթը Ֆրեզնոյի համալսարանին մէջ կը ներկայացնէ Քրդական Շինդլեր. «Փրկչի մը պատմութիւն» գիրքը, կը հաղորդէ Massis Post-ը: Դասախօսութիւնը 2015-ի հայագիտական աշխատանքի ծրագրի դասախօսութիւններու շարքի մաս կը կազմէ:

Ըստ գրքի բովանդակութեան, ձեմիլ Կունէի Օսմանեան բանակի լեյտենանտ էր եւ 1915-ին նշանակուած էր Պիրեճիկի նաւաշինական գործարանի տնօրէն՝ Օսմանեան հինգերորդ բանակի վերահսկողութեան ներքեւ, որու հրամանատարը ձեմալ փաշան էր: Նաւաշինական գործարանին մէջ լաստանաւեր կը կառուցուէին, որոնք կ'օգտագործէին օսմանեան զինուորներու կողմէ եփրատ գետը անցնելու համար:

Պատմականօրէն Կունէին առանցքային դարձնող փաստը անոր՝ հայերուն փրկելու անդադար ջանքերն են: 1915-1917 թուականներուն ան յատկապէս կը փորձէ օգնել Այնթապի բողոքական հայերուն, որպէսզի կանխէ դէպի Տէր Զօր անոնց բռնագաղթը: Բռնագաղթի ժամանակ Կունէին կ'ամուսնանայ հայր Կարապետ Գիւլէուզեանի դստեր՝ Տիգրանուհիին հետ, եւ կը փրկէ անոր կեանքը՝ անոր տեղահանութիւնը դէպի Տէր Զօր թոյլ չտալով:

Ումիթ Քուրթը դասախօսութեան ընթացքին կը մանրամասնէ

ձեմիլ Կունէի՝ Ցեղասպանութեան ժամանակ հայերուն փրկելու ջանքերը, ինչպէս նաեւ Ցեղասպանութենէն յետոյ անոր եւ կնոջ՝ Տիգրանուհիի կեանքի պատմութիւնը:

Ումիթ Քուրթը գիտութիւններու թեկնածու (Phd) է Քլարքի համալսարանի պատմութեան ֆակուլտետի Հոլոքոստի եւ ցեղասպանագիտութիւն բաժնին մէջ եւ այժմ կ'աշխատի իր գիտական թեզի վրայ: Անոր հետազոտական հետաքրքրութիւնները կ'ընդգրկեն Օսմանեան կայսրութեան ժամանակաշրջանին հայերու ունեցուածքի բռնագրաւման, Հայոց ցեղասպանութեան, ժամանակակից թրքական ազգայնականութեան ձեւաւորման եւ Այնթապի հայերու բռնագաղթի ու կոտորածի խնդիրները: Ան հեղինակած է «Մեծ, անյոյս թրքական ցեղը. 1911-1916 թթ. թրքական ազգայնականութեան հիմադրոյթները թրքական հայրենիքին մէջ» եւ խմբագրած է «Ապստամբութիւն եւ ոչնչացում. պետութեան ձեւաւորումը Օսմանեան կայսրութենէն մինչեւ թուրքիայի Հանրապետութիւն եւ զանգուածային բռնութիւն» աշխատութիւնները: Քուրթը պատմութիւն կը դասաւանդէ Ստամբուլի Սաբանջիի համալսարանին մէջ եւ Թաներ Աքչամի հետ միասին հեղինակած է «Օրէնքներու ոգին. հայերու ունեցուածքի կողոպուտը Հայոց ցեղասպանութեան ժամանակ» աշխատութիւնը:

Տօնական Շքեղ Հանդիսութիւններ

Մարտնակուած էջ 1-էն

ուրուցուած չորեքինական ճաշկերոյթը նախաձեռնութեամբ Արեւմտեան թեմի թեմական խորհուրդին եւ կազմակերպութեամբ խնամակալութեան յանձնարարութեան: Շուրջ 400 ներկայներուն մէջ կը նշմարէին Լոս Անճելոսի Հայաստանի նախկին հիւպատոս եւ այժմ Մեքսիկայի դեսպան Գրիգոր Յովհաննիսեան, Հայաստանի հիւպատոս Ռազմիկ Ստեփանեան, հայ աւանդական երեք կուսակցութիւններու եւ այլ պաշտօնական մարմիններու ներկայացուցիչներ, Գերշ. Վաչէ Արք. Յովսէփեան եւ Մուշեղ Եպսկ. Պապայեան: Պետական բարձրաստիճան անձնակազմի թիւներու շարքին էին գոնկրեսական Ատամ Շիֆ, Լոս Անճելոսի քաղաքապետ էրիկ Կարսիէթի եւ այլ ակնաւոր հիւրեր:

Ճաշկերոյթի ընթացքին գործադրուեցաւ պատշաճ յայտագիր: Ամերիկայի եւ Հայաստանի զոյգ քայլերգներու ունկնդրութենէն ետք բարի գալուստի ջերմ խօսքերով հանդէս եկաւ օրուան հանդիսավար արժ. Խաժակ քհնյ, Շահբազեան:

Այնուհետեւ գնահատանքի եւ շնորհակալական ու բարեմաղթութիւններու սիրազեղ ելոյթներ ունեցան Լոս Անճելոսի քաղաքապետ էրիկ Կարսիէթի, Լոս Անճելոսի քաղաքապետական խորհուրդի առաջին հայ անդամը՝ Փոլ Գրիգորեան, Լոս Անճելոս գաւառի վերակայու Մայքըլ Անթոնովիչ, գոնկրեսական Ատամ Շիֆ (որ Յովհանն սրբազանի փոխանցեց այս տարի Ապրիլի 24-ին, Ուաշինկթընի

Գափիթոյի շէնքին վրայ ծածանած ԱՄՆ-ի Դոշակը), Գալիֆոբիոյ գոնկրէսի անունով Խաչօ Աչաճեան, Կլէնտէյլի քաղաքապետ Արա Նաճարեան, Թեմական Խորհուրդի Նախագահ Իրաւաբան Ժողջֆ Կանիմեան, Խնամակալութեան յանձնարարութեան անունով Տքթ. Վահրամ Պիրիճիկ, Ս. Էջմիածնի միաբանութեան անունով Գերշ. Մուշեղ Եպս. Պապայեան:

Սոյն ճաշկերոյթի երաժշտական բաժինը վստահուած էր «Էլէմընթ» նուագախումբին: Երգչուհի Սոսէ Արամուհի օրուան պատշաճ երգով ու նուագով խանդավառեց միտոյրտը:

Վերջին խօսք առնողն եղաւ չորեքինայի Յովհանն սրբազան: Ան իր շնորհակալութիւնները յայտնեց միջոցառման բոլոր մասնակիցներու եւ կազմակերպիչներուն, առանց մոռնալու իր հոգատար մայրը... այս յորդորեց հաւատարիմ մնալ մեր աւանդութիւններուն եւ Աստուծոյ, սիրելի Հայրենիքն ու էջմիածինը: Այնուհետեւ յարեց. «Այն ինչ որ կատարեցինք՝ մեր հոգու պարտքն է: Ամէն ինչ հաւաքական աշխատանքով կ'ըլլայ: Որպէս հոգեւորական՝ բախտաւոր եղած եմ որ միշտ ունեցած եմ զօրակցութիւնը հոգեւորականներու եւ աշխարհիկ ծառայողներու»:

Նախկին առաջնորդ Գերշ. Տ. Վաչէ Արք. Յովսէփեանի «Պահպանիչ» աղօթքով վերջ գտաւ սոյն յիշարժան հանդիսութիւնը: «Մասիս» կը շնորհակալուի Յովհանն Սրբազանի չորեքինայի, մաղթելով քաջառողջութիւն, երկար եւ արդիւնաւէտ տարիներ:

Միմակի խումբի Նախագահները Ղարաբաղի Մէջ

Մարտնակուած էջ 1-էն

տը ներկայացուցած է, թէ ինչ կը կատարուի սահմաններու վրայ: Ատրպէյճանի կողմէ այդ կողմիտ խախտումները եւ ծանր զինատեսակներու օգտագործումը անհրաժեշտ է որ ենթարկուին մնայուն դիտարկումներու եւ միջնորդները կարողանան աւելի խոր պատկեր կազմել իրավիճակի մասին:

Դաւիթ Բաբայեանի համաձայն, Ղարաբաղի իշխանութիւնները հանդիպումներու ընթացքին արժարժած են նաեւ բանակցութիւններուն Ստեփանակերտի մասնակցութեան անհրաժեշտութեան հարցը:

«Բայց հիմա կանգնել ենք այսպիսի ծանր իրավիճակի առջեւ՝ մի կողմից խեղաթիւրուած

ձեւաչափով, բայց բանակցային գործընթացի շարունակում, միւս կողմից՝ դրա տապալում: Քանի որ աւելի նախընտրելի է բանակցային գործընթացի շարունակումը, եւ ի վերջոյ սա նաեւ Արցախի դիրքերն է ամրապնդում, որովհետեւ ի վերջոյ միջազգային հանրութիւնը մի օր գալու է այն եզրակացութեան, որ առանց Լեւոնայի Ղարաբաղի Հանրապետութեան անհնարին է կարգաւորել հակամարտութիւնը: Հիմա մենք սպասում ենք, իհարկէ, ձեռքներս ծալած չենք սպասում, աշխատում ենք այդ ուղղութեամբ, բայց գալու է մի օր, երբ այդ ձեւաչափը վերականգնուելու է: Առանց դրա ուղղակի անհնարին է այս հակամարտութեան կարգաւորումը», - ըսաւ Ղարաբաղի պաշտօնեան:

ՍՈՒՐԻԱՅԱՅՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒՐՈՒԱԾ ԶՈՅՊ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

ԳԱԼԻՖՈՐՆԻԱ ՆՇԵՑ ՀԱՃՆՈՅ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ 95ՐԴ ՏԱՐԵՂԱՐՁ

Անցնող շաբաթուան ընթացքին Լուսանձեյտասահայ գաղութէն ներս տեղի ունեցան յատկանշական զոյգ միջոցառումներ նուիրուած սուրիահայութեան եւ կազմակերպութեամբ Սուրիահայութեան Օժանդակ Մարմնին:

Առաջինը՝ տեղի ունեցաւ Կիրակի, Հոկտեմբերի 18ին, 2015, Կլենտէյլի Հայ Սքուլի հանդիսասրահին մէջ, որուն ներկայ էր շուրջ 900 հոգի:

Կազմակերպիչ Մարնի անուշով խօսք առնելով տիրա վազգէն Մատենյեան ամփոփ գիծերով ներկայացուց սուրիահայութեան օրհասական վիճակը: Ան կոչ ուղղեց ներկաներուն անվերապահօրէն աջակցիլ մեր ազգակիցներու անմիջական կարիքներուն:

Գործադրուեցաւ զեղարուեստական բարձրորակ ձուխ եւ այլազան յայտագիր մը, մասնակցութեամբ Համագրայինի «Սայթ Նովա» երգչախումբին (խմբավար Նորա Ռումեան-Պայրամեան) եւ «Անի» պարախումբի (զեղարուեստական ղեկավարներ՝ Սիւզի Բարսեղեան եւ Եղիա Հօշարեան):

Ներկաները սրահէն բաժնուեցան զուտ հայկական զեղարուեստական բարձրորակ յայտագիր մը ըմբռնած ըլլալով մեծ յազեցուածութեամբ:

Երկրորդ միջոցառումը տեղի ունեցաւ անցեալ Չորեքշաբթի 21 Հոկտեմբեր 2015, Պրեյքսնքի ազգային առաջնորդարանի Գալաթեան սրահին մէջ կազմակերպութեամբ Սուրիահայութեան Օժանդակ Մարմնի (SARF) եւ Ամերիկացի Հայ Աւետարանչական Միութեան (AMAA): Ներկայ էին գաղութիս կրօնական համայնքներու եւ աւանդական կուսակցութիւններու ներկայացուցիչները:

Սուրիահայութեան ի նպաստ զօրակցական ելոյթներով հանդէս

եկան Ռաֆֆի Քէնտրիճեան, Վեր. Պերճ Ծամպազեան, Ջաւէն Խանձեան եւ Միքայէլ Եպս. Մուրատեան:

Օրուան գլխաւոր զեկուցաբերն էր Սուրիոյ Հայ Աւետարանական համայնքի նախագահ՝ Պատուելի Յարութիւն Սէլիմեան: 2011 թուականէն ի վեր քաղաքացիական կռիւներու թիրախ դարձած Սուրիոյ մասին խօսելուց եւ յատկապէս սուրիահայութեան ներկայ իրավիճակին մասին արտայայտուելով Պատ. Յ. Սէլիմեան ընդգծեց որ ասիակ «մեր ազգային հիմնահարցն է: Մեզ կը մտահոգէ տեղւոյն հայութեան իրականութիւնը եւ ապագայի կացութիւնը: Աշխարհաքաղաքական եզրի մը առջեւ է սուրիահայութիւնը: Իսկ բոլոր մեծ տէրութիւնները իրենց համար կիրգակէտ դարձուցած են: Վտանգը այսօր մեր դռները հասած է: Վերէն եկող հրթիռները ոչ միայն տուն մը, այլ թաղամաս մը կը քանդէ»: Պատ. Յ. Սէլիմեան նշեց նաեւ որ նախապէս 160,000 մարդ հաշուող հալչպահութիւնը, այսօր հասած է 8-10,000 ի: Ապա ընդարձակ տեղեկութիւններ տուաւ Լիբանան (15,000), Հայաստան (15,000) եւ Եւրոպա հաստատուած սուրիահայ գաղթականներու մասին: Այս վերջիններու վիճակը կը մնայ անորոշ:

Իր ելոյթի աւարտին կոչ ուղղեց օգնել սուրիահայութեան «մենք պատասխանատուութիւնն ունինք օգնելու բոլոր հայերուն»: Իր փակման խօսքին մէջ առաջնորդ Յովնան Սրբազան բարձր գնահատեց պատ. Յար. Սէլիմեանի ելոյթը եւ ըսաւ «Ամենապարփակ եւ լրացուցիչ է: Ինք եւս կոչ ուղղեց աջակցութիւն ցուցաբերել մեր հայրենակիցներուն եւ յարեց «... մեր անտարբերութիւնը՝ սխալ մըն է, որ պէտք է սրբագրենք...»:

Գալիֆորնիոյ Փաստինա քաղաքի հայ գաղութին համար աւանդութիւն դարձած է ամէն տարի նշել Հաննոյ Հերոսամարտի տարեդարձը: Արդարեւ Կիրակի, Հոկտեմբերի 18ին, 2015 Փաստինայի Ս. Գրգոր Լուսաւորիչ եկեղեցու մէջ Ս. Պատարագի աւարտին տեղի ունեցաւ Հաննոյ Հերոսամարտի նահատակներու եւ մեզմէ անդարձ մեկնած հաճնցիներու յիշատակին նուիրուած հոգեհանգիստ:

Այնուհետեւ եկեղեցուց կից, «Կիրակոս» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ աւանդական հարիսաչի հոգեճաշ, կազմակերպութեամբ Հաննոյ Հայրենակցական Միութեան վարչութեան եւ Տիկնանց Օժանդակ Մարմնին:

Շրջանի հոգեւոր հովիւ՝ Արժ. Տ. Սարգիս Քհչյ. Բեղոյեանի կողմէ սեղաններու եւ մատաղի օրհնութենէն ետք ներկաները յոսկակայս երգեցին «Օղանաւ եկաւ» հաճնցիներու ազգային քայլերգը, մենակատարութեամբ շնորալի երգից Աւօ Չոլաքեանի:

Հաճնոյ Հայրենակցական Միութեան նորակազմ վարչութեան ատենապետ Ջաւէն Քէօշկերեան իր բացման խօսքին մէջ, ողջունեց բոլոր ներկաները, որոնք եկած էին իրենց յարգանքի տուրքը մատուցանելու Կիլիկիոյ անառիկ քաղաքներէն Հաննոյ Հերոսամարտի անմեղ նահատակներու յիշատակին:

Օրուան հանդիսավար Գրիգոր Սաթմեան ոգեկոչելով հաճնցիներու դիւցազնական ինքնապաշտպանութիւնը՝ նահատակները դասեց մեր սրբացած հերոսներու շարքին:

Մաշտոց գոլէճի նախագահ Դոկտ. Կարպիս Տէր Եղիայեան

ասիկներու ցուցադրութեամբ ներկաներուն ծանօթացուց «Հաճնը սիրուն»: Ապա հակիրճ պատմական ըրաւ Հաճնի եւ անոր ինքնապաշտպանութեան իննսունամեայ պաշարման վիճակին ու բացասական հետեւանքներուն մասին: Առանձնապէս շեշտեց ժողովուրդի հայրենասիրութիւնն ու քաջարի հերոսներու սիրագործութիւնները:

Սոյն միջոցառման ընթացքին ելոյթ ունեցաւ նաեւ Փաստինայի ծանօթ ազգայիններէն Խաչիկ (Քրիս) Շահինեանը: Ան ոգեկոչելէ ետք յանուն հաւատքի եւ հայրենիքի նահատակուած հաճնցիներու յիշատակը նշեց որ ինք յառաջիկայ տարուան ամերիկեան ընտրութեանց ընթացքին Սան Կապրիթիլ հովիտի շրջանէն թեկնածու է Գալիֆորնիոյ սենատի աթոռին համար: Ան խոստացաւ օգտակար հանդիսանալ հայ համայնքին եւ որպէս հաճնցի, ինդրեց իր հայրենակիցներու աջակցութիւնը:

Գործադրուեցաւ օրուան պատշաճ զեղարուեստական ձուխ յայտագիր մը, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին շնորհալի արուեստագէտներ Վարդգէս (Վագօ) Չոլաքեան, Տօքթ. Արմէն Պապայեան, Հրայր Արքոյեան եւ Մէրի Քէօշկերեան:

Կը շնորհակտորենք նորակազմ վարչութիւնը իրենց կազմակերպած եւ աւանդութիւն դարձած յաջող ձեռնարկին համար:

Կիմանանք թէ նոյն օրը թէ Պէյրութի եւ թէ Լուիզիանա նահանգի Պատիւ Ռուժ քաղաքներուն մէջ տեղի ունեցած են նոյնանման յաջող միջոցառումներ, նուիրուած Հաննոյ Հերոսամարտի 95րդ տարեդարձին:

Գ.Մ.

ԱՄՆ-Ի ՀՐԵԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԿՈՉ ԱՐԱԾ Է ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ԾԱՆԱԶԵԼ ՀԱՅՈՑ ԾԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՄՆ-ում գործող Հանրային հարցերու հրէական խորհուրդը (Jewish Council for Public Affairs) կոչ ըրած է ԱՄՆ իշխանութիւններուն Առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ թուրքերու կողմէ հայերու կոտորածները որպէս ցեղասպանութիւն ճանչնալ՝ տարիներ շարունակ այս հարցի վերաբերեալ նրբօրէն խուսանաւելուց լետոյց:

Հրէական խորհուրդը աւելի կանուխ անցկացուցած իր ամե-

նամեայ հանդիպման ժամանակ կոչ ըրած է հրէական կազմակերպութիւններուն Կոնգրէսի եւ Սպիտակ տան շրջանին մէջ լոբբինգով զբաղուել, որպէսզի անոնք պաշտօնապէս ճանչնան Հայոց ցեղասպանութիւնը: Խորհուրդի խօսնակը Հոկտեմբեր 21-ին հաստատած է, որ բանաձեւը խումբի կողմէ Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչնալու առաջին փաստն է:

Շաբ.ը էջ 18

Bedros S. Maronian 818/500-9585			Siamanto B. Maronian 818/269-0909		
SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975 <i>More locations and more ways to service your insurance and financial needs</i>					
6300 Wilshire Blvd. Suite 1900 Los Angeles, CA 90048	805 East Broadway Glendale, CA 91205	300 N. Lake Ave. Suite 500 Pasadena, CA 91101			
• Life Insurance • Health Insurance • Group & Individual • Long Term Care • Disability	• Estate Planning • Will & Living Trust • Full Annual Review • Mortgage Protection • College Planning	• Workman's Compensation • Employee Benefits • Annuity • IRA • 401K & 403B	A.B.A. INSURANCE SERVICES		
			Insurance coverage can help you financially! Ապահովագրութիւնը Աճիրաճեցու է <i>Coverage & Protection should be on the top of your priority list.</i>		
Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits					

ՔԻՒՐՏ ՄԵԾՑԱԾ, ԲՈՆԻ ԹՐՔԱՑԱԾ, ԱՅԺՄ ՀԱՅ ԿՈՉՈՒՈՂ

Բիմար Թրեմպլայ յօդուածագիր է «Ալ-Մոնիթրը»-ի Թուրքիոյ Բազկերակր սիւնակիմ: Միաժամանակ, այցելու դասախօս է Բաղաթալան գիտութիւններու՝ Փոմոնայիմ Գալիֆորնիոյ Փոլիթեքնիք Համալսարանէն ներս:

Անոր յօդուածները լոյս տեսած են «Թայմի», «Նոր Ամերիկայի», «Հիրրիթ» եւ «Ձամանի» էջերուն վրայ:

Քաղաքական բանտարկեալ Սելման Կիւլպահչէ 1 Սեպտեմբերին թրքական դատարանին մէջ թարգման մը պահանջեց:

Կիւլպահչէ կ'ուզէր խօսիլ իր մայրենի լեզուով՝ քրտերէնով:

Սակայն դատաւորը այդ խնդրանքէն շատ զայրացաւ: Ըստ դատական նիստէն ետք Կիւլպահչէի գրութեան, դատաւորը ըսած է. «Քիւլպահչէ: Այս երկրին դպրոցներուն մէջ կրթութիւն ստացած ես: Շատ անամօթ ես ու անկիրթ, հեռացիր դատարանէս»:

Եւ ըստ տեղեկութեանց, հարցը այդտեղ վերջ չէ գտած:

Դատաւոր Սեւալ Աքաշ դատարանին մէջ ոստիկաններուն ըսած է. «Անոնք ձեր գինակիցները կը սպաննեն ամէն օր»:

Անոնք ոստիկանները կը սպաննեն: Իբրեւ կին, անոնց դէմ կը կռուին, իսկ դուք այդտեղ կանգնած կը դիտէք: Անոնք հայերուն նման են: Եթէ ժամանակին չկասեցուին, Աստուած զիտէ ինչ պիտի պատահի»:

Դատաւոր Աքաշի ենթադրեալ խօսքը Թուրքիոյ մէջ իրարանցում յառաջացուց:

Օգոստոս 2014-ի նախագահական ընտրութեան ընթացքին, օրին վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան, որ այժմ նախագահն է, ըսաւ. «Ան որ թուրք է, թող ըսէ թուրք էմ, եւ ան որ քիւրտ է, թող ըսէ թուրքիոյ մէջ ապրող քիւրտ մըն է: Ասոր մէջ ի՞նչ հարց կայ: Անցեալին իմ մասին տարածայնութիւններ տարածեցին: Անոնք ըսին, որ ես վրացի եմ: Կը ներքէք, սակայն անոնք իմ մասին նոյնիսկ աւելի տգեղ բաներ ըսած են: Անոնք զիս հայ կոչած են»:

Էրտողանի բառերը այդ օրերուն զայրոյթ յառաջացուցին:

Սակայն այժմ պէտք է հարց տանք, որ ինչու մէկը հայ կոչուելուն համար կը վիրաւորուի: Երբ մեծամասնութեամբ քիւրտերով բնակուած հարաւային ձիգրէ քաղաքին մէջ Սեպտեմբերին հրահաղարի դրութիւն յայտարարուեցաւ, ոստիկանութիւնը բարձրախօսերով յայտարարեց. «Հայերը ձեզմով հպարտ են: Դուք բոլորդ ալ հայեր էք»:

7 Սեպտեմբերին նախագահական խորհրդական Պոլոհան Քուզու «Թուրքիոյ»-ի վրայ արձանազրութիւն մը կատարելով Քրտական Աշխատաւորական Կուսակցութեան (ՔԱԿ) անդամներուն ակ-

նարկելով ըսաւ. «Սպաննուած ահաբեկիչներուն մարմինները պէտք է քննուին: Այդ ատեն ի յայտ պիտի գայ, որ անոնց մեծամասնութիւնը թրքապետութեանն է: Արթնցէ՛ք քիւրտ եղբայրներս, արթնցէ՛ք այլեւս»: Հասարակութեան հակազդեցութիւնը նշանակալից էր: Անոնց մեծամասնութիւնը ծաղրական եւ հասարակ էր: Սակայն միտք բանին ոչ իսլամները (իբրեւ չթրքապետութեան) զանազաններն էր եւ զանոնք նկատել ահաբեկիչներ: Ըստ այդ արձանագրութեան, ՔԱԿ-ի անդամները իսլամներ չեն, ուստի մեր եղբայրները չեն: Քուզու ըսել կ'ուզէր, որ ըմբոստացողները հայեր են եւ ոչ թէ քիւրտեր: Եւ անգամ մը եւս «հայ»-ը ատելութիւն է թշնամանք յառաջացնող եզրի մը վերածուցաւ:

«Ալ-Մոնիթրը» հարցազրոյց կատարած է 10 հայ եւ քիւրտ քաղաքագէտներու, վերլուծաբաններու եւ գործիչներու հետ ջանատու հասկնալ քիւրտերը հայ կոչելուն այս ընթացքը ինչպէ՞ս կ'ազդէ հասարակութեան վրայ եւ ի՞նչ հետեւանքներ կրնայ ունենալ մօտ ապագային: Ինչո՞ւ Արդարութիւն եւ Բարգաւաճում կուսակցութեան անդամներն ու կառավարական պաշտօնեաները այսպիսի ատելութեամբ լեցուն խօսեցած կ'օգտագործեն ընտրարշաւի ընթացքին:

Փաստաբան եւ նահատակ հայ մտաւորական Հրանդ Տիրքի բարեկամ Ֆեթհիյէ Չեթին, որ իր թաքնուած հայկական արմատները յայտնաբերած է «Ալ-Մոնիթրը»-ի յայտնեց. «Երբ Օհիւն Սամասթը կրակ բացաւ Հրանդի վրայ, ան բացազանչեց «մեռիք հայ»: Սակայն ան իր կեանքին մէջ այլ հայ մը չէր ճանչցած կամ հանդիպած: Սամասթ դատարանին մէջ ըսաւ. «Եթէ գիտնայի, որ Տիրք ընտանիք եւ գաւակներ ունի, զինք չէի սպաննէր»: Այդ մէկը ցոյց կու տայ, թէ ինչպէս քաղաքական համակարգը ձերբազատելի կեանքեր կը ստեղծէ: Հայը այդ ցանկին վրայ գտնուող անարժէք կեանքերէն մէկն է: Նոր սերունդներուն կը սորվեցնեն, որ հայերը մարդ չեն, սակայն էակ մը, զոր պէտք է ատել եւ սպաննել, յոռեգոյն թշնամի մը: Եւ դպրոցական ծրագիրը գոյութիւն ունեցող կրակին վառելանիւթ կը հայթայթէ»:

Չեթինի բացատրութիւնը համահունչ է փորձառութեանը քիւրտ

ԱՆԱՐԴԱՐ ԿՃԻՈՐ

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵԻ ԴԱԽԻԹԵԱՆ

Եւրոպայի ամենէն հոչակաւոր եւ կարող փաստաբաններէն մէկը նկատուող Ճէֆրի Ռոպըրթսընի ձայնին հետ միասին ձայն բարձրացուց անկասկած աշխարհի վրայ ապրող ամէն հայ հարց տալու համար թէ ինչպէ՞ս կարելի է առանձնացնել հրէական հոլոքոսթը (Holocaust) իբր միակ ցեղասպանութիւն եւ ընդունիլ ժխտումի օրինականութիւնը մէկ այլ ցեղասպանութեան, որն է Հայկական Յեղասպանութիւնը:

Խօսքի ազատութիւն դաւանող կամ դասաւանդող քաղաքակիրթ աշխարհի եւրոպական Ատենան ի՞նչ համարձակութեամբ կամ տրամադրութեամբ եւ տրամաբանութեամբ ընտրեց երկու գատ ու տարբեր նժարներու մէջ ղնել ու դատել ցեղասպանութիւն կոչուող ոճիւրդ: Ու թէեւ իրաւասութեան սահմանները (limitations) խօսքի եւ արտայայտութեան իրաւունքի հարցով (right to freedom of speech and expression) շատ նեղ ձեւով ճշդուած կամ սահմանափակուած են Եւրոպական Ատենան կողմէ, նկատելի է որ Հրեայ Հոլոքոսթի ժխտումի պարագային այդ ատենանը հետեւողական ընթացքով (consistency) որոշումներ արձակած է ի նպաստ Հոլոքոսթին եւ լայն ձեւով կարկինը բացած է ընդունելու կամ թոյլ տալու խօսքի եւ արտայայտութեան իրաւունքի սահմանափակ կիրարկումը այն ինչ որ կը վերաբերի հոլոքոսթը ժխտող հարցերու նկատմամբ. ահա թէ ինչո՞ւ անհասկնալի եւ անարդար պէտք է նկատել եւրոպական Ատենանի արձակած որոշումը Switzerland v Perencek դատին հարցով, ուր խօսքի ազատութիւնը գերադաս նկատուեց ատենան միւս բոլոր նկատառումներէն եւ յտակա պատմական ու օրինական բացատրութիւններէն:

Հայաստանի թէ՛զը պաշտպանող փաստաբան Ամալ Ալամըտտին-Քյուլնի մէկ միւս յայտարարութիւնը, թէ Թուրքիան իր խօսքի ազատութիւնը խարանդ ընթացքով եւ օրէնքով (թիւ 301 օրէնքը) պէտք է լրջօրէն մտահոգուի այդ վճիռի արձակումով վստահաբար խիստ կարեւոր ուշադրութեամբ պիտի ուսումնասիրուի Թուրքիոյ մէջ, տրուած ըլլալով որ այդ վճիռը կրնայ օրէնսգիտութիւն կամ իրաւագիտութիւն (Jurisprudence) որպէս գործածուելի թուրք մարդկային իրաւանց շրջանակներուն կողմէ, որոնց անդամները կամ ջատագովները իրենց հայաստան զիրքորոշումներով եւ յայտարարութիւններով կը հե-

տապնդուին ու կը զսպուին, եւ շատ յաճախ ալ կը պատժուին ու կը բանտարկուին թուրք իշխանութեանց կողմէ:

Լաւ կ'ըլլար անշուշտ, որ Հայկական Յեղասպանութեան Հարիւրամեակի տարւոյն մէջ տրուած վճիռը հայաստան ըլլար ու Զուլցերիոյ օրինակին հետեւելով Ֆրանսան ալ եւ ուրիշ եւրոպական երկիրներ քրէական պատիժի ենթարկէին Հայկական Յեղասպանութեան ժխտումը ճիշդ այնպէս ինչպէս քրէական պատիժի կ'ենթարկուի հոլոքոսթի ժխտումը: Չեղաւ. բաց չըլլալով ալ շատ բան չփոխուեցաւ: Ատենան իր որոշումին մէջ նկատի առաւ այն պարագան որ աշխարհի պետութիւններէն շատեր տակաւին ճանչցած չեն հոլոքոսթին պէս մեր ցեղասպանութիւնը: Ուրեմն, տակաւին ազգովին Arbitration գործ ունինք ընելիք եւ հարիւրամեակի մեր համազգային կեցուածքն ու աշխատանքը պիտի շարունակենք կատարել մինչեւ որ ամէն ատեն ու պետութիւն աշխարհի մէջ ընդունի մեր ցաւն ու դատը եւ չարգալիք վերաբերմունք ցուցադրելով անոր հանդէպ "Հոլոքոսթի աստիճանին հասցնէ" ուրացումի պատժամիջոցը:

Մինչ այդ, հետաքրքրական է եթէ ոչ ծիծաղելի Թուրքիոյ վարչապետ Ահմետ Տաւուսօղլուի վերջերս ըրած յայտարարութիւնը Գերմանիոյ վարչապետին հետ իր ունեցած հանդիպումէն ետք, երբ կ'ըսէ թէ "մենք կ'ուզենք հայերուն հետ պատմական հաշտութեան հասնիլ եւ պատրաստ ենք համագործակցութեան". եւ մեկնաբանելով Գերման խորհրդարանի մէջ մեր ցեղասպանութեան ճանաչման մասին օրինագիծի քննարկումը, Տաւուսօղլու վերստին կը կրկնէ այն յանկերզը թէ հարցը պէտք է քննարկուի ակադեմիական մակարդակով յատուկ յանձնաժողովի միջոցաւ, որ ներկայացուած պէտք է ըլլայ թուրք եւ գերման պատմաբաններէ:

Թող անգամ մը համար պարկեշտ ու անաչառ ըլլայ թուրք պետութիւնը եւ մէկդի ղնելով կեղծ յայտարարութիւնները, ընդունի թէ հայերուս հետ պատմական հաշտութեան հասնիլ ուղղը նախ պէտք է հաշտուի իր անցեալին հետ եւ թալէաթի եւ այլոց պէս ոճրագործներուն չմեծարէ եւ անոնց արձանները քանդէ ու անոնց անունները Հիթլերի նման ոճրագործներու ցանկին վրայ ղնէ:

Հաշտութիւն մենք ալ կ'ուզենք բաց ոչ պոռնիկ դառնալով վիճակին ենթարկուելով:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
Address: -----
City: ----- State:----- Zip Code:-----
Country: -----
Tel :----- Email: -----

Massis Weekly

Volume 35, No. 40

Saturday, October 31, 2015

President Sarkisian Slams Azerbaijan's Claims to Nagorno Karabakh

YEREVAN -- Addressing the third forum of MGIMO (Moscow State Institute of International Relations) graduates, which is being held in Armenia on October 22-24 President Serzh Sarkisian slammed Azerbaijan as it continues to reject the proposals of the OSCE Minsk Group co-chairs and periodically violates the ceasefire agreement, which has also led to victims among civilians.

Azerbaijan's claims to Nagorno Karabakh are void of any historic, legal, political or moral ground, President Sarkisian stated.

"Azerbaijan violated the ceasefire regime in the Karabakh-Azerbaijani line of contact recently using heavy weapons. Azerbaijan continues to violate all the norms of international law and the commitments made to reach the road of conflict resolution," Sarkisian emphasized.

The Armenian leader also addressed Azerbaijan's periodical references to four UN Security Council resolutions on conflict resolution, say-

ing that Baku thus justifies its destructive actions, but itself violates these resolutions. "The people of Nagorno Karabakh are struggling for their indisputable right for self-determination, a right enshrined in the UN Charter and other founding documents of international law. Nagorno Karabakh has proven its right to exist through a persistent centuries-long struggle. Nagorno Karabakh has never been part of independent Azerbaijan," he added.

"A new formation called Azerbaijan appeared on the political map of the South Caucasus after the collapse of the Russian Empire in 1918. Therefore, the claims that Nagorno Karabakh belonged to Azerbaijan before 1918 are absolutely improper, since the state never existed before. The League of Nations turned down newly-formed Azerbaijan's bid for membership because of the uncertainty of its borders. Azerbaijanis tried to annex Karabakh by force. Between

Continued on page 3

Shots Fired During OSCE Monitoring on Karabakh Frontline

STEPANAKERT (RFE/RL) -- A team of U.S., Russian and French mediators reportedly came under fire on Tuesday as it crossed into Azerbaijani-controlled territory from Nagorno-Karabakh through a "line of contact" that has seen growing ceasefire violations in recent years.

The three co-chairs of the OSCE Minsk Group crossed the heavily fortified frontline around Karabakh while monitoring the ceasefire regime there together with field representatives of the Organization for Security and Cooperation in Europe. They held talks with Karabakh authorities in Stepanakert earlier in the day.

"During our Line of Contact crossing, repeated gunfire forced OSCE monitors to take cover. This is unacceptable," James Warlick, the group's U.S. co-chair, wrote on his Twitter

page. He did not specify where the gunfire came from or give other details.

Warlick also posted photographs of the mediators wearing protective helmets and flak jackets escorted by Karabakh Armenian army officers in no man's land just northeast of Karabakh.

The authorities in Stepanakert confirmed the shooting and blamed it on Azerbaijani forces. "At the end of the monitoring there was automatic gunfire from the Azerbaijani side," read a statement released by the foreign ministry of the self-proclaimed Nagorno-Karabakh Republic (NKR).

The Azerbaijani Defense Ministry claimed the opposite, however. In a statement cited by the Trend news agency, it said that the Armenian side opened fire on its troops stationed at the site of the mediators' crossing.

Kamp Armen Returned to Armenian Protestant Church Foundation

ISTANBUL -- The ownership certificate of Kamp Armen Armenian orphanage in Istanbul, Turkey, has been handed over to the Armenian Protestant Church of the city.

The attorney of the church foundation, Sebuhan Aslangil, announced that all activities regarding the return of the ownership certificate of the orphanage building have completed, and the building is now owned by the Armenian Protestant Church, Agos Armenian bilingual weekly of Istanbul reports.

Kamp Armen Armenian orphanage was confiscated by the Turkish authorities back in 1987. Subsequently, it was sold to a Turkish businessman who, in turn, decided to demolish the orphanage and build luxury homes in the premises. As a result of public pressure, however, the demolition of the orphanage has been temporarily halted.

The camp was once home to around 1,500 Armenian children, including the late Hrant Dink, the founder and chief editor of Agos, and who was shot dead on January 19,

2007 outside the office of his weekly, and his wife Rakel.

The orphanage sought to help underprivileged Armenian children and orphans, who had moved to Istanbul from other parts of Turkey, get an education.

Fatih Ulusoy, the owner of the camp land, tried to demolish the facilities of the camp, but the demolition was stopped because of people's reaction. After that, the negotiations between NGO representatives of Armenian society and politicians started; Turkish Prime Minister Davutoglu intervened and the returning process had begun. During this process, Nor Zartonk and Kamp Armen Solidarity Movement were on watch on the camp. During this watch, activists were attacked two times.

While the meetings were continuing, Tuzla Municipality expropriated a part of the camp land; so, the land that was owned by Ulusoy became smaller. After the expropriation, as the result of the meetings, Ulusoy returned the deed to Gedikpasa Armenian Protestant Church Foundation.

U.S. Calls for Armenian-Azeri Summit Before End of the Year

YEREVAN (RFE/RL) -- -- The chief U.S. negotiator in the Nagorno-Karabakh peace process on Monday urged the presidents of Armenia and Azerbaijan to meet before the end of this year and defuse mounting tensions in the Karabakh conflict zone.

James Warlick, the U.S. co-chair of the OSCE Minsk Group, also called on the conflicting parties to stop using mortars and other heavy weapons in ceasefire violations along the Armenian-Azerbaijani border and the "line of contact" around Karabakh.

"What we need to do is to stop that," he told reporters in Yerevan. "Quite frankly, I would like to see a commitment from the sides not to use heavy weapons because they are so dangerous. There is also the risk of escalation in using these weapons."

Warlick said that growing use of such weapons by the warring sides in

recent months has already resulted in a "considerable escalation" of the situation on the frontlines. More than a dozen soldiers and civilians from both sides were killed in the most recent upsurge of fighting there last month.

Responding to that escalation, Warlick and the two other Minsk Group co-chairs representing Russia and France renewed their calls for the parties to set up a mechanism for international investigations of truce violations. Unlike Baku, Yerevan and Karabakh's leadership have repeatedly backed the idea.

"We do need to have an investigative mechanism," emphasized Warlick. He insisted that it "has not been rejected in Baku."

Warlick met the press in the Armenian capital at the start of the co-

Continued on page 3

Jewish Council for Public Affairs Calls on the US to Recognize the Armenian Genocide

WASHINGTON (JTA) — The Jewish public policy umbrella called on the U.S. government to recognize the World War I-era Turkish massacres of Armenians as a genocide, a reversal of years of the Jewish community treading delicately around the issue.

The Jewish Council for Public Affairs at its annual meeting last week called on Jewish community organizations to lobby Congress and the White House to formally recognize the Armenian genocide. A JCPA spokesman on Wednesday confirmed that the resolution was the umbrella group's first recognition of the Armenian genocide.

The Reform movement has called the massacres a genocide, but many other organizations have resisted such moves.

The JCPA decision, arrived at through consensus, reverses decades of Jewish groups opposing any such recognition, largely to placate Turkey, Israel's closest ally in the region until the last decade. Key pro-Israel groups, including the Anti-Defamation League and the American Israel Public Affairs Committee, had lobbied against such recognition.

The deterioration in Turkey-Armenia relations since Israel's war against Hamas in the 2009 Gaza War — Turkey backed Hamas — has all but

ended lobbying by pro-Israel groups on behalf of Turkey. But because calling the massacres a genocide has precipitated crises between Turkey and other nations, until now there has been little appetite for actively supporting such a recognition.

The resolution calls for the Jewish community to work with Armenian-American groups to advance recognition of the genocide.

"We must not let the politics of the moment, or the U.S. government's relationship with Turkey, sway our moral obligation to recognize the suffering of the Armenian people," it says.

Approximately 1.5 million Armenians were killed or deported during what the vast majority of historians agree was a genocide.

The JCPA conference also called on U.S. and foreign governments to agree on a definition of anti-Semitism that would distinguish between legitimate criticism of Israel and unfair attacks.

George Clooney: There was a Genocide of Armenians in 1915

HOLLYWOOD (Armradio) -- "There was a genocide of Armenians in 1915. There's no argument about it," George Clooney said in an interview with The Frame.

"Now, history has changed and the Turks don't want to talk about it anymore. And because we have military bases in [Turkey], suddenly those same politicians who before could say, 'Yes, there was a genocide,' can't talk about it now. You can't call it that," the actor said.

Clooney added: I've had conversations with senators where I'll say, "Can we talk about the Armenian Genocide?" and they'll say, "Absolutely not, because Turkey is our partner in the war on terror."

He added, however, he can give plenty of examples of politicians who would talk about the genocide of Armenians. "They would talk about it as a reality, which of course it is."

On March 10 George Clooney

joined humanitarian leaders to launch a new global prize, the Aurora Prize for Awakening Humanity, as part of the 100LIVES initiative.

George Clooney's wife — Amal — recently represented Armenia at the European Court of Human Rights in an Armenian Genocide denial case.

Armenian Nuclear Plant 'Absolutely Safe,' Says German Scientist

YEREVAN -- Armenia's Metsamor nuclear power station remains "absolutely safe" just as it nears the end of its 30-year design life span, the German chairman of a multinational watchdog monitoring its operations insisted on Tuesday.

"The Armenian plant is absolutely safe. It is safe when compared with the safety of other plants of its kind," Adolf Birkhofer told reporters after a regular meeting in Yerevan of the Nuclear Energy Safety Council advising President Serzh Sarkisian.

Birkhofer argued that the Soviet-built plant has undergone numerous safety upgrades and repairs ever since being reactivated in 1995 over strong Western objections. The United States and the European Union still consider it inherently unsafe.

The council headed by Birkhofer comprises 12 mostly foreign nuclear experts. One of them is an American and six others from European Union member states.

The main focus of the advisory body's meeting was the Armenian authorities' ongoing efforts to extend the life of Metsamor's sole functioning reactor by 10 years, until 2026. The reactor generating more than one-third of Armenia's electricity was originally due to be shut down in 2016.

Yerevan decided to delay its de-

commissioning after failing to attract billions of dollars in funding needed for its ambitious plans to replace the plant with a new and more modern facility. It secured last year a \$270 million Russian government loan for that purpose. The loan is due to be mainly spent on the purchase of Russian nuclear equipment and additional safety measures that will be taken at Metsamor.

Vahram Petrosian, the secretary of Birkhofer's council, said that the modernization will make Metsamor safe enough to remain operational even after 2026. He argued that some nuclear plants in Russia, Ukraine and Finland have had their operations extended by up to 30 years.

"I don't think that [Metsamor's life will be extended] by another 20 years," Petrosian told the press. "But I can certainly speak of [an extra] 5 years."

The remarks might be an indication that the Armenian government does not expect to raise in the coming years an estimated \$4 billion needed for building a new nuclear plant. Sarkisian announced the impending launch of its construction shortly after becoming president in 2008. He did not mention the new plant in a speech delivered at the latest meeting of the Nuclear Energy Safety Council.

New EU-Armenia Deal does not Contradict Yerevan's Interaction with Moscow

MOSCOW -- Armenia's intention to deepen its relations with the European Union through a new comprehensive political and economic agreement, will not contradict Yerevan's interaction with Moscow, a deputy Russian foreign minister Vasily Nebenzia was quoted as saying by Russian RIA Novosti news agency.

The planned deal is meant to serve as a substitute for an Association Agreement which Armenia and the EU nearly finalized two years ago. President Serzh Sarkisian unexpectedly precluded its signing when he announced in September 2013 his decision to make his country part of the Russian-led Eurasian Economic Union (EEU). The volte-face is thought to have resulted from strong Russian pressure.

"I think that the agreement between Armenia and EU will not be contrary to Yerevan's cooperation with the Russian Federation. Russia used to

develop its relations with the EU before it decided to cease them. Some of our partners in the Eurasian Economic Union have cooperation agreements with the EU. We welcome such agreements," he said on the sidelines of a MGIMO graduates gathering in Armenia.

Nebenzia stressed that Armenia is "well aware" that closer ties with the EU must not run counter to its EEU obligations. In particular, the ex-Soviet states aligned in the Russian-led union are not allowed to cut separate free trade deals with other states or blocs. They are bound by uniform import duties and a number of other commercial regulations.

"Our partners, including in Armenia are well aware of this. Secondly, we want to develop relations with the EU, not only in bilateral format, but also in the format of the Eurasian Economic Union," he said.

French-Armenian Artist Melik Ohanian Awarded Marcel Duchamp Prize

PARIS -- Melik Ohanian (born in 1969, in Lyon), a French artist of Armenian heritage, was awarded the 15th annual Marcel Duchamp Prize this weekend during the Fiac art fair, The Art Newspaper reports.

While many expected the winner to be the emerging artist Neïl Beloufa, who has received a lot of international attention in recent years, the jury asserted its independence. "We wished to celebrate the coherence of the aim of the artist who, for

20 years, has developed a personal oeuvre based on a particular attention to the relationships between science, astrophysics and visual arts," said Bernard Blistène, the director of the Centre Pompidou who led the jury.

Ohanian's body of work does not hesitate to capture the great evils of the world. His work is also included in the group show on the Armenian Genocide for that country's pavilion at this year's Venice Biennale.

Turkish Author Pinar Selek Presents Her Book: "Because they are Armenian"

YEREVAN (Armradio, Armenpress) -- Turkish author Pinar Selek's book titled "Because they are Armenian" has been published in Armenian. The book reflects the author's stance on the Armenian Genocide and the approaches of the Turkish public.

The French translation of the book was released in Strasburg in February.

"In the book I have written what it means to be Armenian in Turkey," she told a press conference in Yerevan today.

In 1998 Pinar Selek was prosecuted in connection with an explosion that occurred at the Spice Bazaar, but was acquitted by the Istanbul High Criminal Court 16 years later. She had to move to France because of persecutions in Turkey.

The author said she faced the 1915 massacre of Armenians too late. "There can be nothing more precious than the struggle for truth," Selek said.

When writing the book she was inspired by her late friends, who lived in Turkey. "They can't speak today, and I'm speaking for them."

"I have problems with justice, and I'm struggling for my own justice. That's why I know how important every testimony is for achieving justice," the author said.

"Believe me, I'm not alone. I'm a representative of a whole generation, which questions many truths we have been taught in Turkey," Selek added.

When introducing the book, the author emphasized that it questioned

the education system of Turkey, the street names, and the dark black spot that existed in people's conscience which she also had but tried to escape it.

The Book tells about how Pinar Selek lived in denial. She was not born in a family of nationalists, and her family members had opposition views, her father was imprisoned, grandfather was also an oppositionist and despite all of this she did not understand the issue of genocide.

"It is the 100th anniversary of the Armenian Genocide this year, and this is an important issue in terms of public awareness. I did not have hopes that the 100th anniversary would lead to justice and thus I wanted to support struggle for justice with this book. As I also have problems connected with justice and I struggle for it, I know how important even small testimonies are," she pointed out.

Theology: Healing After 1,500 Years

NORTH WALES, UK -- This month, a dispute about Christian theology with roots going back 1,500 years reached a resolution, when leaders of the Anglican and Oriental Orthodox churches issued an "Agreed Statement on Christology" as part of the Anglican-Oriental Orthodox

International Commission (AOOIC). The commission held its latest meeting October 5-10 in North Wales, U.K.

The latest gathering was the fourth session in an ongoing "theological dialogue" between two branches of the Christian church, the first session having taken place in 2002 at Holy Etchmiadzin. The meeting brought together leaders of Anglican communion and the Oriental Orthodox family, the latter comprised of the Coptic, Syrian, Malankara, Ethiopian, and Armenian churches.

At issue was the Christological understanding the nature of Christ, first formulated during the Council of Chalcedon in A.D. 451. The churches of the West, as well as the Byzantine/Eastern Orthodox churches hold that Christ possessed two natures—one human, one divine—while the Armenian Church and its sister communions in what came to be known as the

Oriental Orthodox family have maintained the more ancient understanding of a single human-divine nature.

In what is being called an historic development, the agreement signed between the Anglican and Oriental Orthodox churches will be a step in healing one of the oldest continuing divisions within Christianity. (It is worth noting that the same issue has been the subject of a dialogue between the modern Eastern/Byzantine Orthodox and Oriental Orthodox churches since 1951, which reached an amicable conclusion in the 1990s.)

Representing the Armenian Church were Archbishop Hovnan Derderian, Primate of the Western Diocese; and the Very Rev. Fr. Shahe Ananyan, director of Ecumenical Relations at the Mother See of Holy Etchmiadzin. The Great House of Cilicia sent Archbishop Nareg Amezian and the Very Rev. Fr. Housig Mardirossian.

Musaler Refugees Memorial Unveiled in Port Said

PORT SAID, EGYPT -- Last week a memorial dedicated to the Armenian refugees, who fled the Genocide to settle in Port Fouad camps after the heroic battle of Musa Dagh, was opened in Port Said, according to Ahram.org. 250 Armenian community leaders and members took part in the opening ceremony.

The memorial was built on a mass grave that had been found in the city's Orthodox cemetery where refugees who lived in the camps from 1915 to 1919 were also buried. Primate of the Armenian Apostolic Church in Egypt Bishop Ashod Mnatsaganian led the services dedicated to those who had died.

In his spiritual address, Mnatsaganian highlighted the importance of opening such a memorial, a proof that the Ottoman Turks failed to annihilate the Armenian nation.

Pointing out the example of the Musa Dagh Battle, Mnatsaganian explained how the people at the time had a purpose in life, an eternal struggle for survival.

"For survival, we must fight; this is our aim. We should educate the new generation so that we can survive through them. We owe it to those who fell in the battle and to those who fled to Egypt seeking life. It is due to them that we are here today, to remember and commemorate, to prove that we will continue our mission in life, on this land".

The memorial was designed by Egyptian-Armenian architect and ar-

chaeologist Nairy Hampikian. "It is a mixture of the Sartarabad Battle and the Genocide memorials found in Armenia," stated Hampikian. The work began in autumn 2014 and was completed in February this year. The memorial, sitting on a mass grave of the remains of around 400 refugees, is made of Italian black and white karara marble.

"I consider the memorial a revival of the remains of those refugees who settled in Port Fouad camps," Hampikian told the Weekly.

Head of the Armenian Catholic Church in Egypt Bishop Krikor Okosdinos Coussa, Ambassador of Armenia Armen Melkonian, representatives of the Coptic Church in Port Said and Mayor of Ainjar Garabed Pamboukian attended the memorial's opening.

After the prayers, members of the community and descendants of the Port Said Camp refugees laid flowers on the memorial.

President Sarkisian Slams Azerbaijan

Continued from page 1

1918 and 1920 the Azerbaijani military units committed a massacre of the Armenian population. Over 40 thousand Armenians were killed or deported from Shushi, the regional cultural center, only in March 1920. This terrible massacre left a deep and bleeding wound," the Armenian President said.

President Sarkisian added that at the moment of collapse of the Soviet

Union, there were two independent and equal subjects formed on the territory of the Soviet Socialist Republic of Azerbaijan – the Nagorno Karabakh Republic and the Republic of Azerbaijan."

"Azerbaijan, which had a second chance to create an independent state, repeated the attempt of 1918, launching an aggression against Nagorno Karabakh, shelling peaceful cities and villages, killing and deporting Armenians," he said.

U.S. Calls for Armenian-Azeri Summit

Continued from page 1

chairs' latest round of regional shuttle diplomacy. They held talks with President Serzh Sarkisian and Foreign Minister Edward Nalbandian later in the day.

The mediating troika has spent the last few months trying to arrange a fresh meeting between Sarkisian and his Azerbaijani counterpart Ilham

Aliyev which they think could revive the stalled peace process.

"We do not yet have a date [for the Armenian-Azerbaijani summit] but we do want to discuss dates with the presidents," Warlick said. "I believe that you have a referendum [on changes to Armenia's constitution] coming up in early December. I think it would need to take place after that referendum but, I hope, before the end of the year."

SAS Publishes Journal of the Society for Armenian Studies, volume 23

FRESNO -- The Society for Armenian Studies announces the publication of Volume 23 of the Journal of the Society for Armenian Studies (JSAS), an international peer-reviewed Journal, edited by Dr. Sergio La Porta.

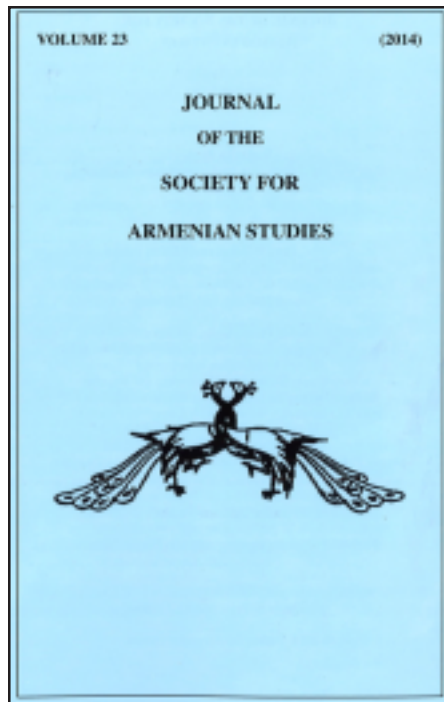
The JSAS includes four articles on Classical and Modern Armenian Studies; five communications; a review essay; and three book reviews.

Volume 23 opens with an article by Zaroui Pogossian on a colophon by the thirteenth-century monastic scholar, Vardan Arewelc'i, which provides testimony for an early Armenian impression of the Mongols and their rule. Bjørn Bandlien analyzes a much-ignored embassy to Norway sent from the Armenian kingdom of Cilicia in 1314. An account of the embassy is preserved in three Icelandic annals.

The section on Modern Armenian Studies begins with a contribution by Hourii Berberian that explores the status of Julfan women in mid-eighteenth-century Safavid Iran by examining the Astrakhan Lawcode compiled in the 1760s and some two-dozen letters, petitions, and wills housed in archives in Europe and Iran.

The final article is a study by Hazel Antaramian Hofman of the composition and treatment of figures in fifteen Near East Relief posters. Contextualizing the posters within the efforts of the Near East Relief to provide aid to the "starving Armenians," she looks at how the artists created images that compelled the viewer to action and resonated with a contemporary American audience.

The communications contained in this volume bring to light new information on a broad array of topics. Rober Hewsen re-examines the Romano-Persian Treaty of Nisibis of 299; while Michael Stone, Doron Ben Ami and Yana Tchekhanovets reveal a new Armenian inscription from the City of David in Jerusalem. Jasmine Dum Tragut discusses her latest research on Armenian manuscripts containing information on horse medicine; and Michael Stone presents the text and an English translation of a poem by Yovhannes Erznkac'i Pluz. In his communication, Ümit Kurt reflects upon the politics of denial in the Republic of Turkey. Finally, this volume includes a

review essay by Christina Maranci on a recently published book in Armenian by Vardan Azatyan on how medieval Armenian art history was presented in German studies of the nineteenth and early twentieth centuries.

The past year has been a busy one for the Society of Armenian Studies. SAS celebrated its 40th anniversary in 2014 and held an international Workshop in Armenian Studies in Yerevan in October 3-5, 2014, in cooperation with the Armenian Communities Department of the Calouste Gubenkian Foundation. The Society also convened a conference in Washington, D.C., called "Armenians in the Ottoman Empire in the 19th-20th Centuries," November 21-22, 2014.

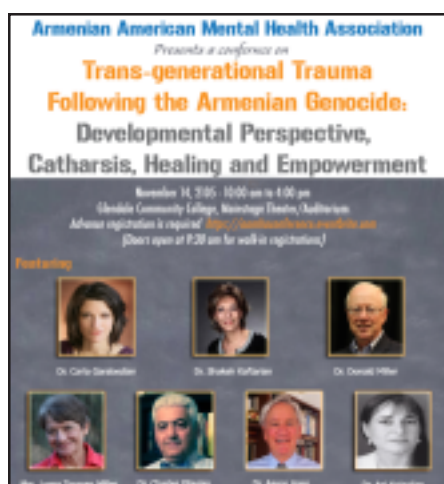
SAS will hold its 41st Annual Meeting and a conference "Impact of the Armenian Genocide" on November 21, 2015, in Denver, Colorado.

Copies of JSAS may be ordered by contacting the SAS Secretariat at 559-278-2669 or by email at barlowd@csufresno.edu. Individual copies of the Journal are \$20 plus shipping. Back issues of JSAS are also available for ordering.

The Secretariat of the Society for Armenian Studies is located at the Armenian Studies Program, California State University, Fresno. The SAS President is Barlow Der Mgrdechian and the SAS website can be found at societyforarmenianstudies.com

Conference about Post-Genocide Healing and Empowerment

GLENDALE -- Throughout the centennial of the Armenian Genocide, organizations across the world have been commemorating this painful tragedy in the Armenian history, each according to its mission and assumed role in the community. The Armenian American Mental Health Association (AAMHA) of the Los Angeles area is proud to offer a conference titled: "Trans-generational Trauma Following the Armenian Genocide: Developmental Perspective, Catharsis, Healing and Empowerment. This conference will convene on November 14, 2015, 10 am - 4:00 pm at Glendale Community College, in the Mainstage Theatre/Auditorium.

conferenceAAMHA is offering this free conference as a token of its dynamic involvement with the Arme-

Ümit Kurt to Speak on "A Kurdish Schindler: Story of a 'Savior'"

FRESNO -- Doctoral candidate Ümit Kurt (Clark University, Worcester, MA) will give a talk on "A Kurdish Schindler: Story of a 'Savior'" at 7:30PM on Friday, November 6, in the University Business Center, Alice Peters Auditorium, Room 191, on the Fresno State campus. Kurt is a Kazan Research scholar at Fresno State for the Fall 2015 semester.

The lecture is part of the Armenian Studies Program Fall 2015 Lecture Series, with the support of the Leon S. Peters Foundation.

Cemil Kunneh was a lieutenant in the Ottoman Army and was assigned to be the director of the Birecik shipyard mill under the supervision of the Ottoman Fifth Army, commanded by Cemal Pasha, during the 1915 Armenian deportation and Genocide. In the shipyard mill, rafts and ferries were constructed for use by Ottoman soldiers to cross over the Euphrates River.

Lieutenant Cemil Kunneh

What historically makes Cemil Kunneh important is his relentless efforts to save Armenians, especially Protestants in Aintab, from being deported to Der Zor in 1915-1917. During the deportation, Cemil Kunneh married Dikranuhi (1893-1986), the daughter of Father Garabed Guleuzian, and saved her life by stopping her deportation to Der Zor. Kunneh met Dikranuhi during the deportation and married her. This lecture will talk about

nian community and according to its mission, which includes informed reflections on the psychological aspects of issues that impact the community. Speakers, who are experts in their respective areas of presentation, will reflect on psychological aspects of the trauma suffered by the survivors of the Genocide, as well as the following three generations. They will share their perspectives on the nature and depth of this vicarious trans-generational trauma, and the phases of collective responses across generations. Drawing on lessons learned from the Rwandan and Jewish experiences,

the efforts of this righteous person to save Armenians during the Genocide and also focus on his life-story with his wife Dikranuhi after the Genocide.

Ümit Kurt is a PhD. Candidate at Holocaust and Genocide Studies Program in the History Department of Clark University and completing his dissertation. He has written extensively on confiscation of Armenian properties, Armenian Genocide, early modern Turkish nationalism, and Aintab Armenians. He is the author of the Great, hopeless Turkish race: fundamentals of Turkish nationalism in the Turkish homeland 1911-1916 (Istanbul: Iletisim Publishing House, 2012) and editor of the Revolt and Destruction: Construction of the state from Ottoman Empire to Turkish Republic and collective violence (Istanbul: Tarih Vakfi Publishing House, 2015). He teaches history at Sabanci University in Istanbul and is the author, with Taner Akçam, of The spirit of the laws: the plunder of wealth in the Armenian Genocide (New York and Oxford: Berghahn Books, 2015).

The lecture is free and open to the public. Free parking is available, with no permit necessary in Fresno State Lots P5 and P6, near the University Business Center.

For more information contact the Armenian Studies Program visit our website at www.fresnostate.edu/armenianstudies.

speakers will focus on the importance of healing and empowerment despite Turkish government's denial of this well-documented genocide.

The conference organizers intend to make this the first of many public dialogues toward healing and empowerment. The audience will be encouraged to actively participate in the discussion segment of this conference.

Participation to this free conference is based on prior registration at <http://aamhaconference.eventbrite.com> website: www.aamhawest.org

ՆՈՒՐԻԵԱԼ ԱՆՁԵՐ՝ ՈՉ ԹԵ՛

(ԳԱԼԻՖՈՐՆԻԱՅԻ ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՀԱՆԴԻՊՄԱՆ ԱՌԻԹՈՎ)

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ

Մեր հայկական իրականություն մէջ, սփռուքեան կեանքում, միութիւնների գոյութիւնը անհրաժեշտութիւն է հայապահպանման առումով, մեր ազգային արժէքները նոր սերնդեան փոխանցելու համար: Չենք ասում չկան միութիւններ, անշուշտ կան, որոնք այդ գործունէութեան են լծուած, բայց պահանջ կայ առաւել կազմակերպուած ու ընդգրկուն ժամանակների նորասլաց ոգով դէպի առաջ ազգային եւ հայրենասիրական ձգտումներով ու ծրագրերով ուղղորդուած, մեծ թուով ներգրաւումը մատաղ սերնդեան եւ երիտասարդութեան միութեան շարքերում, նրանց ոգեւորելու եւ կապելու մեր ազգային նպատակների եւ երազանքների հետ որպէս պատրաստ նոր ու թարմ ուժեր ապագայի գործողումն:

Մեր համայնքի միութիւններից մէկն է՝ Կալիֆորնիայի հայ գրողների միութիւնը, որի անունը խօսուն վկան է միութեան գործունէութեան: Միութիւնը իր շուրջ քսան տարիների անցելով կարողացել է մասամբ իր շուրջն հաւաքել ստեղծագործողներ եւ գրասէրներ ու ամսական հանդիպումներով ծաւալել գրական աշխատանքներ: Վերջին մէկ տարուայ ընթացքում միութիւնը ժամանակաւորապէս գրկուելով Գլենդէլ քաղաքի գրադարանի ընձեռած սրահի ամսական հանդիպումներից, նորոգութեան պատճառով, որոշ կազմակերպչական դժուարութիւնների հանդիպեց, ներքին բորբոքումներ կանոնադրութեան եւ ֆինանսական անօրինական աշխատանքների պատճառով:

Համաձայն միութեան յայտարարութեան հանդիպում էր կազմակերպուած ուրբաթ երեկոյեան հոկտեմբեր 23-ի համար, ժամի եօթին «Ապրիլ» գրախանութի սրահում, շուրջ յիսուն հոգիների ներկայութիւն էր նկատուած՝ անդամ եւ ոչ անդամ:

Երեկոյի մեկնարկումը կատարեց գրող՝ Վազգէն Վանատուրը մտածուած եւ ուշադրաւ արտայայտութեամբ:

-Այսօր մեզ սպասուած է շատ հետաքրքիր, շատ խորիմաստ երեկոյ, որը կրում է գրական, գեղարուեստական եւ կազմակերպչական բնոյթ, լինելու են եւ՝ ասմունքներ եւ՝ ելույթներ ու կազմակերպչական հարցեր, որպէսզի կարողանանք

իրար լսել եւ ինչ որ ցանկանաք արտայայտուել, պէտք է հերթական կարգ ու կանոնին հետեւել, որպէսզի արդիւնքի հասնենք:

Այս հակիրճ խօսքից յետոյ նա ներկայացրեց երեկոյի հանդիսավարին ասելով.

-Երեկոն վարելու է՝ Սուրէն Ղազարեանը: Նա որպէս մարդանհատականութիւն յայտնի է, նա ունի տպագրուած երկու գիրք՝ «Տարիներ» եւ «Մեր աշխարհիս ներկայ բնակը»: Պատրաստուած է Սուրէնի երրորդ գիրքը: Ես անձամբ Սուրէնի գրականութեան հաւատաւորն եմ, նա կրում է իր ապրած բարդ ու դժուար իրադարձութիւնները, ինքն եղել է Արցախեան հերոսամարտի մասնակից եւ երկար ժամանակ կառավարութեան կարեւոր գործերի մէջ, այդ իր անհանգիստ եւ դժուար կեանքը արտացոլուել է նրա գրականութեան էջերում:

Սուրէն Ղազարեանը խօսքն սկսեց իր նորաստեղծ գրութեամբ. որով առակի ժանրով ներկայացնում է չար մարդու, բանասերի, քծնողի, գծուծի, թոյլ ու սկարլիմարի յոխորտանքները, չար նախանձները, իմաստուն ու գիտակից մարդու, շինարարի ու կառուցողի, արարողի ու ստեղծագործողի, ուժեղի ու հզորի դէմ, վերջում եզրակացնելով՝ թանկ ժամանակն է որ ամէն ինչ երեւան կը բերի: Ով գիտէ, հաւանաբար նա նախագուշակել էր, որ երեկոն ժխորի է վերածուելու կատարուած երկու նոր անձերի ընդգրկումով վարչութեան մէջ եւ վարչութեան նախագահի հրաժարականի բերումով նորի ընտրութեամբ: Այդ մտասեւեռումով ստեղծուել էր առակը: Իմ կարծիքով սա ոչ թէ վարչութեան մէջ ներառուած անձերին պէտք է մեղադրել, այլ գործող վարչութեան կազմի անօրինական ընթացքի համար:

Յարգելի հանդիսավարը շարունակելով խօսքը ասաց.

-Ժամանակը թանկ է, պէտք է վատնենք այլ եւ այլ խնդիրների շուրջ, որը պտուղ չի տալու, ինչպէս մեր միութեան նախագահն՝ Վազգէն Վանատուրը բացման խօսքում նշեց, մենք այսօր ըմբոշինելու ենք ընթերցումներ եւ երաժշտական կատարումներ եւ որոշ կազմակերպչական հարցեր

վերաբերելով կանոնադրութեանը: Ահա այստեղից սկսուեց քննադատութիւններ բեմը ղեկավարող անձերի նկատմամբ՝

-Թէ ինչո՞ւ չորս ամիսներու ընթացքում ինձ հանդիպումի չեն հրաւիրել:

-Թէ ինչո՞ւ անօրինական ընտրութիւններ են կատարուել:

-Մենք չենք ընդունում նոր նախագահի ընտրութիւնը:

Բեմը ղեկավարող անձերի՝ Վազգէն Վանատուրի, Սուրէն Ղազարեանի եւ Վահէ Մեսրոպեանի տրամաբանական խօսքերին ու շարժումներին չդարձուեց: Նրանք պնդում էին միջոցառումը հանդարտեցնել, լուռ ու մունջ դարձնել, ներկաներից խնդրում էր՝ մէկ-մէկ հարց տալ, մէկ-մէկ խօսել եւ իրենց նկատողութիւնները յայտնել ու սպասել պատասխանի: Կարծես նպատակադրուած էր ժողովը ժխորի վերածել, որի պատճառով սրահի տիրոջ միջոցով ժողովին վերջ տրուեց:

«Նոր օր»-ի համարում (22 Հոկտեմբերի 2015) Սոնա Տիրգրանեանի «Վարդգէս Պետրոսեանի ժամանակը» խորագրով ուսուցանող գեղեցիկ յօդուածում հետեւեալ պարզերութիւնը գտայ առնչուող իմ գրութեան հետ, որը նոյնութեամբ փոխանցում եմ ընթերցողներին՝

«Մեղուներն անցեալի ծաղիկներից ի՞նչ են բերում, չգիտեմ: Հասկանո՞ւմ են արդեօք մեղուները, որ իրենք մե՞ղր են յօրինում, ծաղիկները նաեւ թո՞յն ունեն, նաեւ դառնութիւն: Եւ փեթակն է,

որ գտում, առանձնացնում է նեկտարը թոյնից ու դառնութիւնից (ինչպէս ոչ ոք չգիտի), տարիների հետ՝ գրողի ներաշխարհ-փեթակն էլ մաքրում է շարութեան սերմերից (ինչպէս գրողն ինքն էլ չգիտի), որովհետեւ մեղուն մեղր է պարտք մարդկանց, գրողը բարութիւն (հատուած վ. Պետրոսեանի «Հայկական էսքիզներ» գրքից):

Այս նիւթին առնչուող չիշատակութեան արժանի է Աւետիք Խահակեանի «Առակներ» գրքից հետեւեալ առակը նուաաստիս միջոցով ամփոփուած՝

Բուսական աշխարհը հաւաքուեցին իրենց թագաւոր ընտրեն, նրանք հերթականօրէն դիմեցին՝ ձիթենուն, թզենուն, խաղողենուն, որ իրենց վրայ թագաւոր լինեն, բոլորն էլ մերժեցին պատճառաբանելով թէ՛ իրենք բոլորին հաւասարապէս պէտք է սնունդ մատակարարեն եւ չեն կարող տարբերութիւն դնել: Նրանք ճարահատուած դիմեցին տատակին, նա ընդունեց իր հովանու ներքեւ տիրութիւն անել, նա ազդարարեց՝ վայ նրան որ օրէնքից դուրս սխալ թոյլ տայ կամ խախտում կատարի, անմիջապէս կը խոցեմ նրան եւ խիստ ցաւ կը պատճառեմ:

Յուսով փոխըմբամբ թիւրիմացութիւնները կը փարատուեն եւ միութիւնը նոր վարչութեան սրտցաւ անդամներով կը շարունակի գիր ու գրականութեան ճամբան ծառայելով արուեստին, ազգապահպանման եւ մեր արժէքների պաշտպանութեան նորաստեղծ արժէքաւոր գրքերով:

ԻՆՉՈ՞Ւ ԿԸ ՓԱՓՈՒԻՍ ԱՅՅԵԼԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՇԱՐԱԴՐԱԿԱՆ ՄՐՅՈՒՄԸ

Համացանցային www.visitarmenia.org կայքը կազմակերպած է 9-12 դասարանի Աշակերտներու շարադրական մրցում մը «Ինչո՞ւ կը փափաքիմ այցելել Հայաստան» թեմայով: Շարադրութիւնները կրնան հայերէն կամ անգլերէն ըլլալ: Արձանագրութեան ժամկետը Մարտ 1 է, իսկ շարադրութիւնները պէտք է ներկայացուին մինչեւ Մարտ 18 մրցումին արդիւնքները պիտի հրապարակուին Ապրիլ 28ին շարադրական մրցումին պայմաններուն մասին ամբողջական տեղեկութեանց համար այցելել www.visitarmenia.org/html/promotional.htm համացանցային կայքէջը եւ կամ գրել ara@visitarmenia.org:

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆՆԱԿՆԵՐ

1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91104

Գրասենեակները վերանորոգուած եւ յարմար վարձքերով հեռաձայնել՝ (626) 398-0506

ԿԱՅԾ ԵՐԻՏՏԱՍԱՐԳԱԿԱՆ ՄՈՒԹԻՒՆ
ԿԵ ՆԵՐԿԱՅՈՒՆԷ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԿՐԹՈՒԿԱՆ ՖԻԼՄ ԵՐԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

ՓԵՍԱՅՈՒԿԸ

Տեղի կունենայ Հինգշաբթի 29 Հոկտեմբեր 2015 երեկոյան ժամը 7:30-ին
ՀԿՐՄ Կարօ Սողանեանի Սրահէն Ներս
1060 N. Allan Avenue, Pasadena, CA
Մուտք՝ \$10 ներառիալ ընթրիք

ԿՐԿԵՆԱԻՑ

GAIDZ YOUTH ORGANIZATION PRESENTS GAI DZ MOVIE NIGHT
THE BRIDE FROM CIRCUS (2011) - Armenian comedy film

Thursday, October 29, 2015 at 7:30 pm
AEBU Garo Soghanalian Hall
1060 N. Allan Avenue, Pasadena, CA
Fee \$10, dinner included

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Վախճանման Ութսունամեակին առիթով

Բանախօսուի Մոնթրեալի Թեմեան Մշակութային Կեդրոնին մէջ

ԴՈԿՏ. ԶԱԻԿՆ Ա. ՔՀՆՅ. ԱՐ-ԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

Հայ եկեղեցական եւ ժողովրդական դասական երգերու բոլոր ժամանակներու տաղանդաւոր յօրինող եւ մեկնաբանողն է հայ ժողովուրդի հանճարեղ երաժշտագետը՝ **ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ**: Բնածին տաղանդով, էջմիածնի Գէորգեան Հոգեւոր ձեռնարանէն շրջանաւարտ, Գերմանիա ուսանած եւ արուեստի գործը հայրենիքի, Կ. Պոլսոյ, եւ Եւրոպայի մէջ բարձրագոյն մակարդակի վրայ յայտնաբերած, Կոմիտաս վրդ. մեր ժողովուրդի պարծանքը հանդիսացաւ իր բազմակողմանի դրսեւորումներով՝ երգ, նուագ, բանասիրական թիւնն եւ երաժշտութիւն:

Այդ չորսը, պրիսմակներու երկու լուսարձակումով տեսաւ մեր վերջին շրջանի հայ ժողովուրդը, առաջինը եկեղեցական երաժշտութեամբ, եւ երկրորդը ժողովրդական հարազատ երգերու բիւրեղացումով: Կոմիտաս վարդապետ հարիւրաւոր երգեր քաղեց գեղջուկի բերնէն ու սրտէն, եւ զանոնք բիւրեղացուց, ազգային եւ միջազգային բեմերու վրայ փայլեցնելով:

Կոմիտասի առջեւ իր տաղանդի ճամբով երկու հիմնական դաշտ կը բացուէր, մին հայ եկեղեցոյ սուրբ պատարագի յօրինումով, որ մինչեւ այսօր պարծանքը կը հանդիսանայ Հայ եկեղեցիին իր տարածուն երգեցողութեամբ, եւ միւսը՝ աւելի ծանրակշիռ եւ ծաւալուն, հայ ժողովրդական երգերու բազմաթիւ ստեղծագործութիւններով:

Կոմիտաս վարդապետ ինք ըսած է «Մէկ հասկցուած անկեղծ ձայն՝ հազար ճառ կ'արժէ, որովհետեւ ճառը պէտք է մարտուի՝ անկէ անունդ առնելու համար, ինչ որ ժամանակներու կը կարօտի, իսկ ձայնը վայրկեանի մը մէջ կը թափանցէ»:

Միջազգային հորիզոնի վրայ Կոմիտաս դասախօսեց, երգեց, նուագեց եւ ստիւլեցուց հայ երաժշտութիւնը՝ զայն փոխադրելով Արեւելքէն Արեւմուտք: Իր իսկ խօսքերով՝ «Անցեալները մեծ յաջողութեամբ երկու դասախօսութիւններ կարդացի Պեռլինի Երաժշտանոցում՝ հայոց երաժշտութեան մասին առհասարակ, եւ Արեւելեան երաժշտութեան մասին մասնաւոր տեղեկութիւններ տալով: Երկուքն ալ մեծ զարկ տուին երաժշտական աշխարհում յայտնի լինելուս»:

Օտար մասնագէտներ լսելով նման բանախօսութիւններ Կոմիտաս վարդապետը ընտրած են անդամ Միջազգային Երաժշտական Ընկերութեան: Կոմիտասի նիւթը կեդրոնացած է միշտ ա՛յն կէտին վրայ թէ ինչպէ՛ս հայ երաժշտութիւնը ինքնուրոյն եղած է իր ծագումին մէջ: Յիշեալ Միջազգային Ընկերութեան նախագահը՝ Oscar Fleischer, 1899 թուականին Կոմիտաս վարդապետին կը գրէր հետեւեալը՝

«Ձեր հմտալից եւ խորիմաստ դասախօսութեանց միջոցով խորունկ հայեացք մը թողոցիք զէպի ա՛յն երաժշտութիւնը որ մեզի համար ցարդ գրեթէ գոց գիրք մըն էր, եւ որ մեզի արեւմտեաններու շատ բան ուսուցանել կարող է»:

Կոմիտաս վարդապետ Փարիզ եղած միջոցին թէ՛ բանախօսած է,

եւ թէ՛ համերգներ տուած: Բանախօսած է Ֆրանսերէն լեզուով եւ բացատրած հայ երաժշտութեան առանձնայատկութիւնները՝ թէ՛ խօսքով, եւ թէ՛ քաղցր ձայնով, ինչպէս ժամանակակիցներ վկայած են:

Փարիզի մէջ 1906 Հոկտ. 1-ին համերգ մը ղեկավարած է, եւ համերգասարհը լիքը եղած է օտար հանդիսականներով: Կը մէջբերեմ, «Կոմիտաս երգերու շարք մը ղեկավարած է՝ Ֆրանսիացի գեղարուեստասէրների հոգին խոովելով: Ինք անձամբ մօտենում է երգեհոնին եւ ինքը իրեն դաշնակի վրայ ընկերակցելով սկսում է մեղմամեղմ «Տիրամայր» մեղեդին երգելով»:

1914-ին Կոմիտաս կրկին Փարիզ հրաւիրուած է բանախօսելու համար Միջազգային Երաժշտական Համագումարին: Անկէ խանդավառ Կ. Պոլիս կը վերադառնար յուսալից հեռանկարներով, որ յաջորդ Համաժողովին եւս ներկայ

ճարեղ է որ իբրեւ երաժշտութիւն գերակշիռ կը հանդիսանայ գիրերուն եւ անոնց իմաստին վրայ: Այսինքն, երբ երգիչը կ'երգէ նկատի չունենար երբեմն թէ անպայման ինչ կը նշանակեն ոտանաւորին բառերը: Երաժշտութիւնը զրաւած է մեր բոլորին լրիւ ուշադրութիւնը: Այդ պատճառով երբեմն սխալ թարգմանութիւն եւ վերլուծում կը տրուի Կոմիտասի երգերու բովանդակութեան մասին:

Օրինակ մը տամ: Հռչակաւոր ԱՆՏՈՒՆԻՆ միայն իր հոյակապ եղանակով յայտնի է մեզի՝ տիէզնեւրով, պեմոններով, կէս եւ քառորդ ձայնանիշերով, ստեղծելով մեղամաղձոտ թուիչք եւ երեւակայութիւն: Երգիչը ճշգրիտ կ'երգէ, այո՛, եւ սակայն երբ բնագիրը պիտի կարդանք եւ կամ թարգմանենք, հոն է որ փորձութեան կ'ենթարկուինք: Անտունիին սիրտը պանդուխտ հայուն սիրտն է՝ փլած ինչպէս իր ետին թողած հայրենի տունը, ուր վայրի հաւքեր, թուշուններ, կոտորած գերաններուն մէջ բոյն կրած են: Երկրորդ տունին մէջ Սեւ Ծովու պատմութիւն մը կայ, եւ երգիչը սխալ կ'արտասանէ, երբ կ'երգէ՝ «սեւ ծովն եմ տեսե», մինչդեռ բնագիրը «սեւ ծով մ'եմ տեսե», կը գրէ: Քարտէզի վրայի Սեւ Ծովու մասին չէ խօսքը, այլ ուրիշ սեւ ծովի մը մասին, որ պանդուխտին արցունքներով լի աչքն է, երկթաւոր, այսինքն երկու գոյներով, սեւ բիբը եւ շուրջի ճերմակը, որոնք ամենի ալիքներու հարուածներուն տակ իրար չեն խառնուիր, սեւը կը մնայ սեւ եւ սպիտակը՝ սպիտակ: «Երթամ ձի թանեմ», կ'ըսէ, եւ այստեղ անգլերէնի թարգմանողը առօք փառօք ձի մը ճարեմ կը հասկնայ, որուն վրայ անտունին հեծած քառասմբակ գետը պիտի նետուի: Ուրկէ

որակաւոր ա՛յն պատարագն է, որ միշտ կ'երգենք: Իսկ հանդիսաւոր օրերուն՝ հռչակաւոր Կոմիտասեան Պատարագը: Նկատելի է որ Եկմալեանի «Սուրբ Սուրբը» որ ամէն Կիրակի կ'երգենք ու կը լսենք, երկնաթուիչ նօթաներ ունի, եւ այնքան կը բարձրացնէ այդ սրբազան երգը զէպի վեր օրքան արժանի է: Մինչդեռ Կոմիտասեան Պատարագի «Սուրբ Սուրբը» միապաղաղ, լօ քի, երբեք բարձր նօթեր չունեցող երգ մըն է: Մտածեցի թէ ինչո՛ւ այս թերութիւնը Կոմիտասի մօտ, երբ իր ուսուցչին Եկմալեանի Պատարագ ինք այնքան լաւ սերտած էր: Բայց երբ շարունակեցի երգել կամ լսել Կոմիտասեան Պատարագը, երբ կարգը եկաւ «Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ», եւ մանաւանդ «Հոգի Աստուծոյ» երգերուն, «Քրիստոս պատարագեալ բաշի ի միջի մերում» եւ ապա «Գոհանամք գբէն Տէր» եղբարփակիչ երգերուն, հոն թուիչքը զէպի երկինք այնքան շեշտուած է եւ կատարեալ, բազմաձայն մասերու հոյակապ համագրութեամբ: Ուրեմն Կոմիտաս նախընտրած է այդ երկնառաք թուիչքը տալ իր նախընտրած երգերուն: Լսեցէք հետեւեալ բացառիկ վկայութիւնները Կոմիտաս վարդապետի ստեղծագործութեան մասին, բոլորն ալ օտար երաժշտագէտներէ:

«Եթէ Կոմիտաս գրէր միայն Անտունին, այդ էլ բաւական կը լինէր նրան խոշոր արուեստագէտ համարելու»:

Տէրիտիտի
«Ամէն անգամ որ ունկնդրեմ Կոմիտասի Պատարագը, կը հոգեփոխուիմ, կը վերանամ: Իր Պատարագը գլուխ գործոց մըն է»:
Լիտիք ԱՆՏՐԷՍ ՄԱՐՍԷԼ

«Անբեւակայ լիօն դժուարին ձեռնարկ մըն էր Կոմիտասի ստանձնածը: Անհուն համբերութեան, քաջութեան, սիրոյ գործ մը: Գիտունի, հանճարի գործ: Չեմ գիտեր թէ դուք հայերդ իր մեծութեան մէջ կ'ըմբռնէ՞ք Կոմիտասի գլուխ հանած աշխատանքը»:
Լիտիք ԱՆՏՐԷՍ ՄԱՐՍԷԼ

«Պեթովէնի իններորդ համաճարակին վերջամասը ունկնդրած ատեն, յաճախ խաբկանքը կ'ունենաս փոխադրուելու Կոմիտասեան Հորովելներուն»:
ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԱՐՈՒԻԵՍ 1969

Եւ վերջապէս՝ «Ո՛վ կ'ըսէ թէ լեռները չեն քալեր: Կոմիտասի համերգը շարժեց եւ մենք տեսանք զանոնք»:
ԱԼ ԱՀՐԱՄ ՕՐԱԹԵՐԹ, ԳԱՀԻՐԷ

Այո՛, Հայ ժողովուրդը սեբունդներով հարստացաւ Կոմիտասի ամենէն թանկագին երաժշտական գործերով: Անոնցմէ սերունդներ միշտ երգեցին, կ'երգեն ու պիտի երգեն վարդապետին զգայուն երգերը՝ Կոռուկը, Անտունին, Հորովելը, Գարուն ա ձիւն ա արել, Հայաստան երկիր դրախտավայր, եւ այլ բազմաթիւ գեղարուեստի հարազատ գործեր որոնք անմահացուցին Կոմիտաս վարդապետը:

պիտի կարենար ըլլալ, այս անգամ Պեռլինի մէջ, ուր եւս հրաւիրուած էր բանախօսելու: Վրայ հասաւ սակայն տարաբախտ տարին հայերու ձերբակալութեանց եւ կոտորածին:

Այդ բոլորէն աւելի, Մեծն Կոմիտասի գերագանց արգասիքը իր հետեւողական աշխատանքին արդիւնքը եղաւ, երբ անձամբ շրջեցաւ Հայաստանի գիւղերը՝ լսելու համար հայ գեղջկական երգերն ու աւանդական պարերու եղանակները՝ ուղղակի աղբիւրէն: Չանոնք բիւրեղացուց, դասական նուագի վերածեց, վերստին ձայնագրեց եւ ըրոպական ձայնագրութեամբ՝ փրկելով հարիւրաւոր երգեր իսկական կորուստէ: Ինչ որ ունինք այսօր Կոմիտաս վարդապետէն այդ հարազատ երգերուն եւ պարի եղանակներուն հանճարեղ արդիւնքն է: Այստեղ կարեւոր կէտ մը կ'ուզեմ նշել: Կոմիտասի երաժշտութիւնը ա՛յնքան ինքնատիպ եւ հան-

ուր այս ձիու պատմութիւնը: «Ձի թանեմ, ինծի, ինքզինքս տանիմ եւ ջուրը նետուիմ» կը նշանակէ, ուր ձին եւ galloping դերանունն ալ աւելցուած են թարգմանութեան մէջ եւ հրատարակուած, հանգիստ շունչով մը: Կը տեսնէք թէ ինչ ըսել կ'ուզեմ: Անտունիին երաժշտութիւնը հոյակապ, իսկ բառերը ենթակայ անոր, չհասկցուելու աստիճան, կամ անոնց կարեւորութիւն չտրուելու աստիճան:

Օրինակ մըն ալ Կոմիտասեան Պատարագն: Կոմիտաս աշակերտեցաւ Մակար Եկմալեանի՝ Թիֆլիսի մէջ: Եկմալեանի Պատարագը

Save Support Sustain

Small text: Syrian Armenian Relief Fund, P.O. Box 1948, Glendale, CA 91209-1948

www.syrianarmenianreliefund.org

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 96ՐԴ ՏԱՐԵԺՈՂՈՎԸ

ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆԱՑ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ Նախապատրաստական ժողով Արեւմտեան Թեմի Հաստատման 90 ամեակին

ՎԵՐ. ՆՇԱՆ ՊԱԳԱԼԵԱՆ

Շատերու համար «հրաշք» բառը կը նշանակէ անսպասելի կամ անհավատալի բան մը: Բայց բոլոր անոնց համար, որոնք կը հաւատան Յիսուս Քրիստոսի, այս բառը կը նշանակէ, թէ Աստուած կը գործէ աշխարհի մէջ, առաջնորդելով մարդոց միտքն ու սիրտը դէպի Իր ողորմութեան:

Այս տարի, Ամերիկայի Հայ Աւետարանչական Ընկերակցութեան (ԱՀԱԸ) 96-րդ Տարեթողովը եւ անոր յարակից գործունէութիւնները տեղի ունեցան Սան Ֆրանսիսքոյի մէջ, Հոկտեմբերի 15-18 օրերուն, հիւրընկալութեամբ Հայ Աւետարանական Գողգոթա Եկեղեցիին:

Համաժողովին ընդհանուր նիւթը՝ «Հարիւր Տարիներ-Վերապրելու Հրաշքը» ներկայանալուն մէջ արծարծեց Հայոց Յեղասպանութեան յիշատակը, միեւնոջն ատեն յիշեցնելով այն մեծ նուիրումն ու գոհողութիւնը բոլոր անոնց, որոնք վերակերտեցին Հայ ժողովուրդին

կեանքը, վերաշինելով եկեղեցիները եւ դպրոցները եւ վերակազմելով Հայ գաղութները, որոնք բնաջնջուեցան 1915-ին: Իսկ այս օրերուն տեղի ունեցող Սուրբոյ պատերազմը, եւ անոր քայքայիչ հետեւանքները մեր ժողովուրդի կեանքին ու կառուցուածքին մէջ, յատկապէս Սուրբոյ եւ Լիբանանի մէջ, ցոյց կու տայ թէ այս օրերուն եւս մեզմէ կը պահանջուի միեւնոջն վճռակամութիւնը եւ միեւնոջն վստահութիւնը Աստուծոյ հանդէպ:

ԱՀԱԸ-ի համաժողովի նախորդող օրերուն տեղի ունեցաւ նաեւ Հայ Աւետարանական Համաշխարհային Խորհուրդի (ՀԱՀԽ) ժողովը, որու ընթացքին ներկայացուեցան Հայաստանի եւ արտերկրի մէջ տեղի ունեցող Հայոց Յեղասպանութեան նուիրուած ոգեկոչումներու տեղեկագիրները, ինչպէս նաեւ աշխարհացրիւ Հայ Աւետարանական համայնքներու գործունէութիւններու տեղեկագիրները եւ անոնց դիմագրաւած մարտահրաւերները:

Երեքշաբթի, Հոկտեմբեր 13, 2015ին, Արեւմտեան Ամերիկայի Առաջնորդարանին մէջ, միօրեայ մասնայատուկ Համագումար մը տեղի ունեցաւ՝ Թեմին ներս ծառայող բոլոր Հոգեւորականներու ներկայութեան եւ մասնակցութեան:

Ժողովի օրակարգային նիւթերը նախապէս յատուկ ծրագրաւորումով պատրաստուած եւ մշակուած էին՝ Արեւմտեան Թեմի պաշտօնական հաստատման 90 ամեակին առիթով, յատկապէս կեդրոնանալով Հայ Եկեղեցւոյ եկեղեցական, հովուական, բարոյական, ընկերային եւ աստուածաբանական բովանդակութեան եւ առաքելութեան: Թեմը պաշտօնապէս հաստատուած է 1898ին որպէս Թեմական մեծ կառույց (Միացեալ Նահանգներ, Գաւառ եւ Հարաւային Ամերիկա) եւ ապա, 1927ին, բաժնուած են անկախ երեք Թեմական կառույցներու:

Այս հեռանկարով, աշխատանքային ընդհանուր ծիրէն ներս, ծրագրուեցաւ նոր մղում տալ Քրիստոնէական կեանքի զարգացումին եւ խորացումին, ինչպէս նաեւ նոր մղում ու շարժում տալ Եկեղեցւոյ «Աւետարանչական Առաքելութեան»: Այս ընդհանուր մերձեցումով՝ Թեմի Սրբազան Առաջնորդ՝ Գերշն. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի խորհուրդով եւ առաջարկով, Ժողովականները, իբր աշխատանքա-

յին հիմնական նպատակ, որդեգրեցին հետեւեալ առաջադրանքը.՝ Արեւմտեան Թեմին ներս աւելի զարգացնել, զօրացնել եւ խորացնել հաւատացեալներուն կրօնական արթնութիւնը եւ անոնց Քրիստոնէական կեանքին տալ ներքին թէ արտաքին գիտակից շարժում՝ »Դէպի Հաւատքի Լոյս» բնաբանով:

Հիմնական այս մտահոգութեամբ, Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ բովանդակութեան եւ անոր հոգեւոր-կրօնական եւ հովուական առաքելութեան մասին ուրուագծային հակիրճ նիւթեր առաջարկուեցան եւ մշակուեցան, որոնք հանգամանալից բովանդակութեամբ պիտի ներկայացուին Փետրուար 2-3, 2016ի Թեմական «Ներկորեայ Խորհրդաժողով»ին, հետագայի համար որդեգրուած կրօնական-եկեղեցական յատուկ նպատակը:

Ժողովականները իրենց կեդրոնացումը յատուկ նպատակով սեւեռեցին «Եկեղեցի» հասկացողութեան եւ անոր հաստատ իրականութեան վրայ, որպէսզի Եկեղեցին կարենայ պահել եւ մասնաւոր զօրացնել իր սրբազան առաքելութեան այժմէութիւնը եւ կենսունակութիւնը՝ միշտ ի նպաստ հաւատացեալներուն:

Եկեղեցին կը գտնուի ինքզինքը վերադժեւորելու եւ վերասահմանելու հանգրուանին: m

ԱՀԱԸ-ի 96-րդ տարեթողովը տեղի ունեցաւ Շաբաթ օր առաւօտուն: ԱՀԱԸ-ի Նախագահ՝ Տօթթ. Նազարէթ Տարագճեան ձեռնհասօրէն վարեց ժողովը, որուն կը մասնակցէին 90-է աւելի անդամներ: Հայ Աւետարանական եկեղեցիներէ, Միութիւններէ, ԱՀԱԸ-ի տարբեր յանձնախումբերէ եւ կազ-

մակերպութիւններէ պատգամաւորներ ներկայացուցին իրենց տարեկան տեղեկագիրները եւ մտահոգութիւնները, փառաբանելով զԱստուած եւս մէկ յաջող տարեշրջանի մը համար:

Ելոյթ ունենալով ՀԱՀԽ-ի նիս-

Շաբ.ը էջ 19

Ararat Foundation
Established 2005

Armenian Society
of Los Angeles

Nor Serount
Cultural Association

Tekeyan
Cultural Association

Hamazkayin
Educational
and Cultural Society

Kharpert Cultural
Association of
America

ARARAT Foundation in conjunction with, Armenian Society of Los Angeles, Hamazkayin Educational and Cultural Society, Nor Serount Cultural Association, Tekeyan Cultural Association, Cross of Armenian Unity NGO, SAHMAN Development Agency, Armenian Philatelic Association, Armenian-Artsakh Rugs and Kharpert Cultural Association of America

PRESENT

A UNIQUE ARMENIAN CULTURAL EVENT

Իրայատուկ Մշակութային Միջոցառում

- Art-Painting Exhibition (ENDZA from Armenia)
- Armenian Rug Exhibition
- Old and New Armenian Stamp Exhibition
- Armenian Traditional (Unknown) Pastries
- Armenian Traditional Music and Songs (Narine Tahmazyan from Armenia)
- Presentation by the Participants
- Free Souvenirs for everyone

Art expert: Linda Stepanian - Stephanie's Art Gallery

SUNDAY, NOVEMBER 1, 2015 12:00 NOON TO 8:00PM

ARMENIAN SOCIETY OF LOS ANGELES

117 SOUTH LOUISE STREET, GLENDALE CA 91205

SAHMAN
NGO

Co- Founder of SAHMAN NGO in RA and SAHMAN USA organization founder and president:
Gayane Gevorgyan

Armenian & Artsakh Rugs:
Hovik Mahserejian

Cross of
Armenain
Unity NGO

Founder:
Grigor Babakhanyan

Armenian
Philatelic
Association

Vahak Abcarians

FREE ADMISSION - RECEPTION

Մուտքը՝ ազատ, Հիւրասիրութիւն

HaiEm.Org
Հայ Եմ

ՊԱՆԴՈՒԽՏԻ ԼՈՍԱՆԳԵՆՈՍԵԱՆ ՅՈՒՇԱՊԱՏՈՒՄՆԵՐԻՑ

Մասիսի ընթերցատեղի հայրենակիցներից էլուշագիրը խմբագրուի լինելու յաճճնող Լոսանջելոս քաղաքում գտնվող «Պանդուխտ» այդպես է անունանվում իր թղթակցութիւններում:

Խաչագող, թէ քարից հաց քամող

Անցեալ տարի ձմեռը մի քանի օրով մեկնել էի Եւրոպա: Հանգրուանել էի Շուտլեր-Խաչագող, որտեղ ապրում էր ինձ շատ սիրելի եւ հարազատ անձնաւորութիւն, իր ընտանիքով: Երկուսն էլ Շուտլերի քաղաքացիներ էին, ունէին նաեւ երկքաղաքացիութեան կարգավիճակ, ապահովուած էին աշխատանքով: Բարեկամս ապամասնակցութեամբ էին գտնուում եւ հանգրուանածս տունը նոր էին գնել: Նոր եւ յարմարաւէտ տուն ունենալու հրճուանք իրենց դէմքին նշմարում էի: Ծէնքերի մի ընդհարձակ համալիրի կազմում էր գտնուում այն, կոմունալ եւ տնային բոլոր յարմարութիւններով, անգամ ունէին ինքնասպասարկող աւտոնորոգման եւ լուսացման կայան: Ընկերակցական կամ այսպէս ասած սոցիալիստական այս ապահով երկրում: Սեփականութեան իրաւունքին վերաբերող ինչպիսի կացութեան քննարկումն ունի չգիտեմ, այն թողեցի յետագայում խորքից ուսումնասիրելու, բայց ինչ որ հասկացայ, այն է որ հողի վրայ կառուցուած շէնքում յարաբարուամենի եւ ցանկալի կենցաղային պայմաններում ապրելու իրաւունքը համարում է թո իրաւունքը: Հողի իրաւունքը ուրիշ է, դա պատկանում է պետութեան պատկան մարմիններին: Կլիմայական դաժան պայմաններին դիմակայելու եւ անվտանգութեան ու ապահովութեան համար առաւելագոյն ջանքերը ներդրում է: Հիմնական բողոքը, որ լսում էի, հարկերի բարձր դրոյթահափերն էր, եւ ի պատասխան ասում էի, կենքում այդքան էրնեկ մի տեղ չի լինում: Երիտասարդ ընտանիքներին այդքան ցածր դրոյթով եւ յարմար պայմաններով վարկաւորումը եւ խրախուսումը, ենթադրում է նաեւ այն ինչից այժմ դժգոհում էին:

Այս ամէնի հետ միասին այնպիսի հանդիպումների եւ գրոյցների ականատեսը եղայ, որ ակամայից յուշագրիս վերնագիրը խորագրուեց մեծ վիպասան Ռաֆֆիի կերտած խաչագողի կերպարը տպաւորուած էր մտքերիս մէջ: Նրանք Պարսկաստանի Սալմաստ գաւառի արտազնայ աշխատանքի մեկնող այն «ճարպիկ» հայերն էին, որոնք ընտանեկան հոգսերը հոգալու համար աներեւակայելի հնարքների էին դիմում առանց խղճի խայթի եւ խտրութիւն գնելու միջոցների մէջ, նրանք իրենց չգրուած օրէնքներն ունէին ամենայնպէս արարքը անգամ նրանց փրկիտփայտութեան եւ օրէնքի դրոյթներով կարող էր արդարացուած արարք լինել: Շուտլերի այդ փոքրիկ քաղաքում շրջագայելիս մերթ ընդ մերթ հանդիպում էինք հայերի,

որոնք գաղթել էին Հայաստանից կամ միջին արեւելքի տարբեր հայ գաղթօջախներէ:

Մի օր քաղաքի սուպերմարկետներից մէկում, բարեկամուհիս գնումներ կատարելուց յետոյ հանգիստ քայլերով սայլակի հետ մտնեցաւ աւտոմատ դրամարկղին, որտեղ կարճ հերթ էր, ես էլ հետաքրքրուած սուպերմարկետի ցուցափեղկերի, ինձ համար անսովոր գնապիտակները նայելով քայլում էի, հետեւելով իրեն: Նկատեցի, որ նա հերթի մէջ, մի քանի բաւեր փոխանակեց առջեւի կնոջ հետ, որը սայլակը լցրել էր տարբեր ապրանքներով: Արդէն հասկացայ, գրուցակիցը հայ էր: Նա մտնեցաւ դրամարկղի ինքնասպասարկող վահանակին: Բարեկամուհիս ինձ աչքով նշան արեց, որ ուշադիր նայեմ: Ես էլ նկատեցի, որ ապրանքների մեծ մասը սահեցրեց առանց դրամարկղի սկաններից անցկացնելու: Մտքումս անմիջապէս մի միտք ծագեց, սա ըստ իրեն գողութիւն է, թէ ճարպիկութիւն: Բարեկամուհիս շփոթուած եւ ամօթահարուած հայրենակցի արարքից, իր գնած ապրանքների արժէքը Card-ով վճարելուց յետոյ արագօրէն փորձեց հասնել այդ կնոջը: Ես գգոն էի, որ անյարմար եւ լարուած վիճակի ականատեսն եմ լինելու: Հասաւ կնոջը եւ ըստ երեւոյթի խորագանող հարցը արդէն տուել էր, երբ ես հասայ, լսեցի կնոջ պատասխանը «Երեւում է վիճակդ լաւ է եւ ձեռք տաք տեղից է գալիս: Դու գիտես, որ ես Հայաստանում երկու ընտանիք եմ պահում: Տղաս «նստած է» (այսինքն կ'ուզի ասել, որ բանտարկուած է)»: Բարեկամուհիս գայլաքցած միջմտեց «Թող յանցանք չգործէր ու չնստէր»: Այս խօսքից դիմացինը աւելի բռնկուեց «Աղջի դու ինչ գիտես ինչի համար է նստել»: Ես շփոթուած այս իրարանցումից, մէջ մտայ եւ բարեկամուհիս հանգստացնելով հեռացրի: Ժանապարհին միայն նրա մէկ նախադասութիւնն էր տպաւորուել ուղեղիս մէջ. «Մեր պատիւն են տանում»: Հանգստացնելու համար ընդամէնը, ասացի, - գիտես ինչ դժուար է հիմա Հայաստանում: Այստեղ էլ ինչքան հասկացայ աշխատանք էին տալիս անօրինականներին: Ամէն մէկը փորձում էր մի ելք գտնել, աւելի շատ գոյութեան ինդիքը լուծելու, քան ապրելու ինձ, թէ ուրեմն դու արդարացնում ես նրանց, ուրեմն գողութիւնը ճիշտ ձեւ է հա: Ո՛չ, - ասացի, ես գողութիւնը չեմ արդարացնում, այլ փորձում եմ հասկանալ թէ ինչու է այսպէս:

Երկու օր առաջ նոյն կարգի գրոյցի ականատեսը եղայ, երկու տղամարդկանց միջեւ: Մէկը հարցրեց.

- Կարողացար հանել. միւսը պատասխանեց,

- Ձէ, չյարմարուեց, բայց բան չկայ, կը յաջողացնեմ:

Ըստ երեւոյթի ինչ որ արժէքաւոր բանի մասին էր խօսքը: Այստեղ «հանելը» դա գողութիւն

ԵՍ ԳՆԱՅԻ ՏԵՐ ԶՕՐԻ ԱՆԱՊԱՏ

ՅԱՍՄԻԿ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Արարատեան դաշտով ես գնացի Տէր Զօրի անապատ, որ գլուխս խոնարհեմ: Գլուխս դրի քարի վրայ, աղի համ զգացի, գլուխս բարձրացրի երեխայի ձայն լսեցի, երեխան գոռում է «մամա ծարաւ եմ մամա» եւ ինչ տեսայ՝ սեւ ազուաների եռամ հաւաքուած, որս էին անում իրար ձեռքից խլում: Ոտքերիս տակ աւազ էր եւ այդ աւազը շարժում էր: Տարածքը ազուաների ծայրը չէր երեւում եւ ինչ պարզուեց, որ ի՞նչ մարգարէներ կար ոտքերիս տակ: Քամին էր ոռնում, քամին էր սուլում ու մի խարտեաշ մանուկ, «մայրիկ» էր գոռում ու ազուաների սէրն էր գրկում: Արարատեան դաշտով ես վերադառնալիս Տաւրոսի լեռը տեսայ-տեսայ իմ ծննդավայրի արեան կանչը իմ աղբիւրներն էին խլել, Մհերի դուռն էին փակել ապուպապիս տունն էին խլել: Աչքերիցս արցունք է գալիս: Տէր Ողորմեա, Տէր Ողորմեա անստունին տո՛ւն տուր, հային գթութիւն տուր: Տէր Զօրի անապատի գերեզմանը այսքան մեծ: Ես գերեզմաններ շատ եմ տեսել, բայց այսքան գիշատիչներ՝ ազուաներ, անգղներ չեմ տեսել Աստուած ամենակարող փոքր ազգիս այսքան գերեզման: Տէր Ողորմեա, Տէր Ողորմեա

այսքանից յետոյ տէր կանգնէք մեր հողին, մեր աղօթքատեղ Ախթամարին: Մեր պարծաքն են, մեր հերոսները չեմ մոռանայ Արաբոյին, Չաւուշին, որ ասացին մենք ունենք մի յենարար հայրենիք եւ Աստուած: Կ'ուզեմ միտքս հասկացողին, ոչ կարդացողին, ողջ աշխարհը թող իմանայ Տարոն, Սասուն ծափահարէք տուշմանին, իմ պարծաքը Արարատն է, յոյսի կայանս Սեւանն է: Իմ յաղթական ծաղկած հայրենիք, ի՞նչ պատահեց գաղթական դարձանք այժմ պէտք է աչքերնիս պահենք Սեւանի վրայ, որ բակիրովը այստեղ ոտքերը չլուայ:

արտայայտութեան նոր ձեւ էր: Մտքերս չէի կարողանում դասաւորել, ինչուների շարքը երկար էր: Հայաստանի շուրջ ծառայած մարտահրաւէրները, արտագաղթը, հայապահպանութեան ինդիքները, ժողովրդի ծանր սոցիալական վիճակը: Այս ամէնին ահա գումարուում է հայի ինքնութեան մէջ, ձեւաւորող այն նոր կենսակեր-

պը, որ աւանդական սփիւռքի դիմագիծը, որպէս աշխատասէր եւ ազնիւ քաղաքացիի աղաւաղում էր: Այսպիսով, գլխաւոր հարցը, որ շփոթուած ուղեղիս մէջ դաջուել էր. Արդեօք քարից հաց քամող մեր աւանդական կերպարի մէջ «Նաչագողի» կերպարը դարձել է տիրակալ, բայց մենք լուր չունենք կամ լուր ունենք բայց լուր ենք:

Statement of Ownership, Management, and Circulation table with columns for publication name (MASSIS WEEKLY), issue frequency (WEEKLY), circulation numbers (3,500 total), and postage rates.

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէ՛ք «Մասիս» Շաբաթաթերթին T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863 massis2@earthlink.net

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ ՄԻՋՈՒԴԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ՍԱՔՐԵԼՈՒ ՀԱՍԱՐ

- Իրարու խառնել հաւասար չափով՝ առանց կռտերու աղացած կիրորն (կեղեւի հետ միասին), մեղր եւ ձիթապտուղի իւղ: Պահել սառնարանի մէջ եւ խմել երիկամունքներուն մէջ աւագահատիկներ ըլլալու պարագային՝ մէկական ճաշի դգալ՝ օրը 3 անգամ՝ ուտելէն 30 վայրկեան առաջ:

Երիկամունքներուն մէջ քարի գոյութեան ժամանակ՝ 10 թէյի դգալ թրթնջուկի սերմերուն վրայ լեցնել 1 լիթր «կազոր» տեսակի գինի, թրմել 3 օր: Խմել ուտելէն 30 վայրկեան առաջ՝ օրը 3 անգամ, մէկական թէյի դգալ: Պարունակութիւնը օգտագործելէ առաջ ցնցել:

Մէկ ճաշի դգալ խնձորի մանրուած կեղեւի վրայ լեցնել 1 գաւաթ եռացած ջուր, թրմել 30-40 վայրկեան: Խմել երիկամունքներու բորբոքման ժամանակ՝ օրը 3 անգամ, գաւաթի 1/3 մասը, ուտելէն 30 վայրկեան առաջ: 50 կր. ընկոյզի միջուկը մանրելով փոշիացնել, վրան լեցնել 1 գաւաթ կաթ, եփել, ձգել, որ սառի: Խմել օրուան ընթացքին: Օգտակար է երիկամունքներու հիւանդութեան ժամանակ:

Դժուարամիզութեան պարագային՝ օրը 3 անգամ, ուտելէն 30 վայրկեան առաջ ընդունիլ ջրոսպի փոշի՝ վրայէն ջուր խմելով:

ՆԻՀԱՐՆԱԼՈՒ 10 ԿԱՆՈՒ՝ ԱՌԱՆՑ ՅԱՏՈՒԿ ՍՆՆԴԱԿԱՆՈՒՄ

Նիհարնալու ընդամէնը 10 կանոն, որոնք կ'օգնեն ձեզի մէկ ամսուան մէջ նիհարնալ 3 քիլոկրամ՝ առանց յատուկ սննդակարգ պահելու:

1. Նախաճաշէն կէս ժամ առաջ խմեցէք մէկ գաւաթ տաք ջուր:
2. Սեւ թէյը փոխարինեցէք կանաչով:
3. Շաբաթը նուազագոյնը երկու անգամ մէկական ժամ գրադեցէք մարմնամարզութեամբ:
4. ձերմակ հացը փոխարինեցէք ամբողջական հացահատիկներու

ԻՆՉ ՊԵՏՔ Է ՈՒՏԵԼ ՅԱՃԱՒ ԺՊՏԱԼՈՒ ՀԱՍԱՐ

Այսօր ոչ մէկը ապահովագրուած է ճնշումի դէմ, քանի որ մեր առօրեան գերճանրաբեռնուած ու լարուած է: Ջրային համակարգը կարգաւորելու համար մեր մարմինը պէտք ունի Պ կենսանիւթին, որուն օգտագործումը կ'օգնէ աւելի դիւրութեամբ յաղթահարելու ճնշում պատճառող իրավիճակները:

Վիթամին Պ1-ով հարուստ են հացը, հնդկաձաւարը, վարսակը, կորեկը, լուբիան, ոլոնը, խոզի եւ հորթի միսը: Վիթամին Պ2-ով էլ

Երիկամային եւ լեղապարկի քարերու պարագային շատ լաւ է օգտագործել ճակնդեղի, վարունգի, ստեպոլինի հիւթերու խառնուրդը (1:1,5:2 յարաբերութեամբ): Ամէն անգամ միզապարկի թուլութեան պարագային պատրաստել այս չափաբաժինը՝ 100 կրամ ուրցի սերմի վրայ լեցնել 1 լիթր չոր սպիտակ գինի, թրմել 1 ամիս՝ մութ, գով տեղ, պարբերաբար ցնցել հեղուկը: Խմել երիկամային, միզաքարային հիւանդութիւններու ժամանակ, սրտխառնոցի պարագային՝ իբրեւ միզամուղ՝ 50 կր., օրը 3 անգամ՝ ուտելէն 30 վայրկեան առաջ: Անոնք, որոնք որոշած են ազատիլ միզապարկի քարերէն, պէտք է ամէն օր խմեն սոխի թուրմ: Ապակեայ շիշը կէս չափով լեցնել մանրուած սոխով, մինչեւ վերկը աւելցնել ալքոլ կամ օղի եւ 12 օր դնել տաք տեղ կամ արեւի տակ: Ապա քամել եւ խմել մէկ ճաշի դգալ, օրը 2 անգամ՝ ուտելէն 30 վայրկեան առաջ:

Իսկ կենտրոն Մալախովը կ'առաջարկէ երիկամունքները մաքրել ձմերուկի եւ սեւ հացի օգնութեամբ: Եթէ անօթի էք, ձմերուկ կերէք, եթէ ծարաւ էք, ձմերուկ կերէք, եթէ շատ անօթի էք՝ ձմերուկ եւ սեւ հաց կերէք: Այս մաքրման ընթացքը կը տեւէ 2-3 շաբաթ:

Հացեղէնով:
5. Ընդհանրապէս բացառեցէք արագ ուտելիքը:
6. Մի օգտագործէք ալքոլային խմիչքներ աւելի յաճախ, քան երկու շաբաթը մէկ:
7. Կերէք քանակէն առնուած 4 ժամ առաջ:
8. Յարկերը բարձրացէք ոտքով, եւ ոչ թէ վերելակով:
9. Օրական նուազագոյնը խմեցէք 2 լիթր ջուր:
10. Երբեք հեռատեսիլի կամ համակարգիչի առջեւ մի ուտէք:

Պ6-ով հարուստ են կաթնամթերքը, միսը, լուբիան, հակիթը, թարմ պտուղը:

Մարմինը մակնեզիումով կը հարստացնեն ձուկը, ծովամթերքը, ծիրանը, չիրերը, բանջարեղէնը եւ պանանը:
Բացի վիթամին Պ-էն, պէտք է նաեւ օգտագործել վիթամին Սի եւ պեթաքարօթին պարունակող ուտելիք՝ բանջարեղէն, կիտրոն, թուրինջ, նարինջ, հատապտուղներ (սեւ հողարջ, ազնուամորի), կանաչեղէն:

Պ6-ով հարուստ են կաթնամթերքը, միսը, լուբիան, հակիթը, թարմ պտուղը:

Մարմինը մակնեզիումով կը հարստացնեն ձուկը, ծովամթերքը, ծիրանը, չիրերը, բանջարեղէնը եւ պանանը:

Բացի վիթամին Պ-էն, պէտք է նաեւ օգտագործել վիթամին Սի եւ պեթաքարօթին պարունակող ուտելիք՝ բանջարեղէն, կիտրոն, թուրինջ, նարինջ, հատապտուղներ (սեւ հողարջ, ազնուամորի), կանաչեղէն:

ՍԱՐԴՈՑ 7 ՏԵՍԱԿ, ՈՐՈՆՅԱՒ ՊԵՏՔ Է ԽՈՒՍԱԾԻԼ

Բոլորիս քաջ ծանօթ են մարդիկ, որոնք շրջապատի մէջ ժխտական ուժ կը տարածեն՝ իրենց ողջ էութեամբ: Նմանատիպ մարդիկ կրնան վատ ազդեցութիւն ունենալ դէպի յաջողութիւն տանող ձեր գործողութիւններուն վրայ: Արդիւնքներու հասնելու համար դուք պէտք է առաւելագոյն զգօնութիւն պահպանէք: Գրգռուածութիւնը եւ ճնշումը, որոնք կ'առաջանան տեսողաշտին՝ այդ տեսակ մարդոց յայտնութեամբ, աւելորդ խոչընդոտ կը դառնան, ուստի նմաններէն պէտք է հնարաւորինս խուսափիլ:

Կը ներկայացնենք «թունաւոր» մարդոց եօթը տեսակ, որոնց հետ երբեք պէտք չէ գործ ունենալ:
1. Խարդախները: Այս մարդիկ խարդախութեան ոլորտի մասնագէտներ են: Անոնք շատ լաւ կրնան որոշել մարդու տկար կողմերը եւ գիտեն, թէ որ լծակէն պէտք է քաշել, որպէսզի միւսներուն ստիպեն ընել այն, ինչ որ ձեռնտու է իրենց:

-Ասոնց վտանգը: Այս մարդոց հետ յարաբերիլը բացասաբար կ'ազդէ ձեր համոզումներու համակարգին եւ սեփական արժանապատուութեան զգացումին վրայ: Անոնք ճանապարհներ կը կտրեն ձեզի ստիպելու ընել այն, ինչ որ դուք չէք ուզեր կատարել, ինչ որ ձեզ, իբրեւ անհատականութիւն, կ'աւերէ: Դուք կը սկսիք ապրիլ ոչ թէ ձեր, այլ այդ մարդոց առաջնահերթութիւններով եւ համոզումներով:
2. Նարդիզները:

Ասոնք սեփական կարեւորութեան սրուած զգացումով մարդիկ են, որոնք վարժուած են համարել, որ աշխարհը կը պտտի իրենց առանցքին շուրջ: Անոնք այնքան ալ խորամանկ չեն, ինչպէս նախորդները, սակայն նոյնպէս կը ձգտին շրջապատի մարդիկը իրենց ենթարկել: Սովորաբար նման մարդոց կ'ուզես ըսել. «Դուն տիեզերքի կեդրոնը չես»:
-Ասոնց վտանգը:

Ասոնք սեւեռած են իրենք իրենց եւ կեդրոնացած՝ միայն իրենց ինդիւիդուական վրայ: Ձեր հետաքրքրութիւնները անոնց բացարձակ չեն յուզեր: Անոնք կը շահագործեն ձեզ, լիովին համոզուած են, որ ատիկա շատ բնական է, որովհետեւ բոլորը պէտք է զոհաբերուին յանուն իրենց:
3. Թերահաւատները:

Այս մարդիկ չեն գնահատեր այն լաւը, որ կայ իրենց կեանքին մէջ: Եթէ դուք անոնց ըսէք, «Այսօր հրաշալի, արեւային եղանակ է», անոնք կը պատասխանեն, որ վաղը անձրեւ եւ ցուրտ պիտի ըլլայ: Եթէ անոնց հետ կիսէք ձեր ուրախութիւնը, անոնք անպայման պատճառ մը կը գտնեն ձեզ թունաւորելու:
- Ինչով վտանգաւոր են:

Այս մարդիկ շրջապատողներէն կը խլեն ուրախութիւնը: Անոնք աշխարհին կը նային բացասաբար, ինչով եւ կը վարակեն բոլորը: Յարաբերելով այսպիսի մարդոց հետ, դուք նոյնպէս կը սկսիք ամէն ինչ մոխրագոյն տեսնել:
4. Քննադատները:

Եթէ դուք որեւէ բան համարէք աչք շոյող եւ հետաքրքրական, ուրեմն նոյնքան պիտի գնահատեն տարօրինակ եւ անհրապօք:

Եթէ դուք որեւէ մէկը համարէք տաղանդաւոր եւ հեռանկարային, ուրեմն անոնք նոյն անձը պիտի որակեն յիմար եւ անշնորք: Անոնց պէտք է միշտ մէկուն հետ բանավիճիլ, կը կարծեն, որ իրենց կարծիքը միակ ճիշդն է, իսկ անոնք, որոնք համամիտ չեն, յիմարներ են:

-Այսպիսիներուն վտանգը: Անոնք կը փորձեն ողջ աշխարհը յարմարցնել իրենք իրենց եւ ատիկա կը սկսին գիրենք շրջապատողներէն: Այդ մարդիկ չեն հասկնար, որ կեանքը առանց ատոր ալ հետաքրքրական է, որ բոլոր մարդիկ տարբեր են եւ իւրաքանչիւրը ունի իր կարծիքը: Անոնք կը սնանին ժխտական զգացումներով, գորս կը ստանան անվերջանալի բանավէճերու ընթացքին:

5. Երագը սպաննողները: Ամէն անգամ, երբ դուք գաղափարներ կը ծնիք, այդ մարդիկ ձեզի կ'ըսեն, որ անոնց իրականացումը անհնար է: Երբ կ'աշխատիք որեւէ բանի համար, անոնք ձեզ վար կը քաշեն: Երբ դուք կ'երագէք որեւէ բանի մասին, անոնք առաջինը ձեզի կը տեղեկացնեն, որ ձեր երագանքները անիրականանալի են:

-Ինչով վտանգաւոր են երագ սպաննողները: Անոնք սեւեռուած են այն բանի վրայ, որ կայ այժմ, լիովին մերժելով այն, որ կրնար եւ ըլլալ: Անոնք դիւրութեամբ կրնան քանդել ձեր ինքնավստահութիւնն ու հաւատքը սեփական ուժերուն նկատմամբ: Զարգացումն ու ինքնակատարելագործումը հնարաւոր են միայն այն պարագային, երբ մարդը պատրաստ է որեւէ նոր բանի:

6. Երեսպաշտները: Ասոնք այն մարդիկ են, որոնցմէ անընդհատ կեղծաւորութիւն կը յորդի: Երբ դուք գուարձալի պատմութիւն կը պատմէք, ի պատասխան անոնցմէ կը լսէք քաղաքավար ծիծաղ, թէեւ կը նկատէք, որ իրականութեան մէջ անոնց ծիծաղը չի գար: Արեւես անոնք կ'ըսեն, որ կը սիրեն ձեզ, իսկ իրականութեան մէջ ծանօթ մարդոց կը պատմեն, թէ որքան յիմար եւ տհաճ մարդ էք:

-Ասոնց վտանգը: Այդպիսի մարդոց հետ յարաբերութիւնները մակերեսային են եւ անկեղծ չեն: Երբ դուք անոնց օգնութեան կարիքը զգաք, զանոնք չէք գտնել ձեր կողքը: Ձեր հետ ունեցած անոնց ջերմ յարաբերութիւնները ընդամէնը խաբկանք են:

7. Գոհակները: Ասոնք այն մարդիկ են, որոնք սովորութիւն ունին ամէն ինչ ընել ամենաանյարմար պահուն եւ ամենաանյարմար ձեւով: Անոնք ոչինչ չեն կը զգուշանան: Յաճախ այդպիսի մարդոց փոխարէն ստիպուած կ'ըլլաս դուն ամէնալ: -Ինչով վտանգաւոր են ասոնք:

Այս մարդիկ ոչ մէկ չափ ու սահման կը ճանչնան: Անոնք չեն յարգեր այլ մարդոց զգացումները եւ որեւէ ժամանակ կրնան դիւրութեամբ վիրաւորել ձեզ:

Եթէ կարելիութիւն ունիք խուսափելու անոնց հետ յարաբերելէ, ուստի օգտուեցէք այդ հնարաւորութեանէն: Կեանքը բաւական կարճ է, որպէսզի անոնց վրայ ծախսէք ձեր ուժերն ու ժամանակը:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՍԻՏԻԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԸՈԳԻՒ ԸՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻՔՆԵՐՈՒ ԸՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ՇԵՌԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ԱՍՏՂԵՐԸ ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ

ԽՈՅ Մարտ 21-Ապրիլ 19
Այս շաբաթ շատ զբաղուած պիտի ըլլա պտոյտի կարգադրութիւններ ընելով: Անձ մը կրնայ արհամարհել քեզ, սակայն երբէք պիտի չկարողանայ նպատակին հասնիլ:
Մէկու մը հետ վէճի բռնուելէ զգուշացիր:
Բախտաւոր թիւերդ են: 2,11,21,33,36

ՅՈՒԼ Ապրիլ 20-Մայիս 20
Այս շաբաթ տկար մտածելով ատելութեամբ լեցուն չար խօսք մը պիտի խօսիս, որը անձի մը հետ յարաբերութիւնդ պիտի վերջացնէ: Կռաւարական անձի մը հետ գործ մը պիտի ունենաս:
Բախտաւոր թիւերդ են: 3,14,25,30,35

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ Մայիս 21-Յունիս 20
Այս շաբաթ շատ լաւ լուրերով պիտի սփոփուիս եւ սփոփես ընտանիքիդ անդամները: Նեղութիւններդ եւ մտահոգութիւններդ ներսիդի մի կուտակեր, որպէսզի յորդորելով յարաբերութիւններուդ չհազդես:
Բախտաւոր թիւերդ են: 5,12,24,25,30

ԽԵՅՉԵՏԻՆ Յունիս 21-Յուլիս 22
Այս շաբաթ քու հաւատարմութեամբդ, անիրաւութեամբ ամբաստանուած անձի մը օգտակար պիտի ըլլաս: Քեզի յարմարող հազուատներ ընտրէ: Մի մաքառիր քեզի վայել շրջանակ գտնելու, ընդունէ բարեկամներդ:
Բախտաւոր թիւերդ են: 7,10,20,28,29

ԱՌԻԲԾ Յուլիս 23-Օգոստոս 22
Այս շաբաթ բաժանումներ կրնան ըլլալ գործիդ եւ աշխատակիցներուդ միջեւ, փորձէ խորհուրդներդ եւ միտքդ հաստատել շինիչ տուեալներու վրայ: Սէրը ամէն բան կը մոռցնէ, սիրող եւ ներող եղիր:
Բախտաւոր թիւերդ են: 8,15,19,23,26

ԿՈՅՍ Օգոստոս 23-Սեպտեմբեր 22
Այս շաբաթ շքանշան մը կրնաս ստանալ եւ շատ ուրախանալ որ արժանի եղար գնահատանքի: Մի նուաստացներ կողակիցդ, նկատի առ որ ան ալ պէտքը ունի ցուցնուքներուդ:
Բախտաւոր թիւերդ են: 1,8,13,22,25

ԿՇԻՈՔ Սեպտեմբեր 23-Հոկտեմբեր 22
Այս շաբաթ թերութիւններդ վերատեսելու լաւագոյն առիթները պիտի ներկայանան քեզի: Գործդ կորսնցնելու վախի պատճառով, մի զիջիր արժանապատուութիւնդ վիրտրող հարցերու դիմաց: Վճռական եղիր:
Բախտաւոր թիւերդ են: 4,19,27,29,35

ԿԱՐԻԾ Հոկտեմբեր 23-Նոյեմբեր 21
Այս շաբաթ պտըտելու լաւ եւ յարմար առիթներ պիտի ներկայանան քեզի: Հաճախ հակամէտ ես զոհաբերութեամբ ծարայելու, սակայն անոր կողքին, լաւ է որ նոյնպէս դուն քեզ զոհացնես: Չզուշուրեմք ինքնաշարժ վարէ:
Բախտաւոր թիւերդ են: 5,17,24,26,33

ԱՂԵՂՆԱԲՈՐ Նոյեմբեր 22-Դեկտեմբեր 21
Այս շաբաթ հակառակ սեռի պատկանող անձի մը հետ նոր ծանօթութիւն պիտի կնքես: Ձբաղուած ըլլալուդ պատճառաւ՝ շատ մը ծրագիրներդ պիտի ձախողին: Ինքզինքդ մի վնասեր վատ եւ վնասակար ուտելիքներով:
Բախտաւոր թիւերդ են: 5,11,18,25,29

ԱՅԾԵՂՋԻՐ Դեկտեմբեր 22-Յունուար 19
Այս շաբաթ ուրախ լուրերով լեցուն շաբաթ մը պիտի ըլլայ: Պատրաստուէ անակնկալներու: Ծաղրանքի նիւթ չդառնալու համար խոստումներուդ տէրը եղիր եւ ներկայութիւնդ փաստէ:
Բախտաւոր թիւերդ են: 2,17,24,31,34

ԾՈՎԱՆՈՅՇ Յունուար 20-Փետրուար 18
Այս շաբաթ պիտի յաղթահարես երկար ժամանակէ ունեցած վախերդ մէկուն: Իսկական սէրը զոհողութեան կը կարօտի: Յաճախ ճշմարտութիւնը բնտոռող եւ իրագործող ես, անոր համար կը սիրուիս եւ յարգուիս:
Բախտաւոր թիւերդ են: 2,5,8,22,34

ՉՈՒԿ Փետրուար 19-Մարտ 20
Այս շաբաթ սխալ տեղեկութիւն մը բարկութիւն պիտի յառաջացնէ մէջդ: Հեզման վերաբերումը մի ունենար գործընկերոջդ հետ: Լաւ նկարագրի անհատ մըն ես, շարունակ լաւութիւն ընել:
Բախտաւոր թիւերդ են: 9,11,17,25,34

ՔԻՐՈՏ ՄԵԾՑԱԾ, ԲՈՆԻ ԹՐՔԱՑԱԾ, ԱՅԺՄ ՅԱՅ ԿՈՉՈՒՈՂ

Շարունակուած էջ 7-էն

այլեւի Հաթիճէ Ալթընըշըքի, որ անդամ է Ժողովուրդներու Ժողովրդավարական կուսակցութեան (ԺԺԿ) կեդրոնական գործադիր խորհուրդին: Ան «Ալ-Մոնիթըր»-ին յայտնեց. «Տասնամեակներ շարունակ Թուրքիոյ մէջ կառավարութիւնները փորձեցին Անատոլուն ձեռքազատել հայկական ինքնութեան որեւէ հետքէ: Սպանութիւններն ու բռնի տեղահանութիւնները բաւարար չէին: Քաղաքներու, փողոցներու եւ նոյնիսկ ճաշերու անունները փոխուեցան: Եկեղեցիները մզկիթներու վերածուեցան: Անոնք փորձեցին պատմութիւնը վերախմբագրել: Այժմ 9 օրերէ ի վեր կրակմարի դրութեան տակ զանուող ձիգրէի Ժողովուրդին կ'ըսեն. «Դուք բոլորդ ալ հայեր էք»: Ասիկա մեզի ցոյց կու տայ, որ շինծու «մէկ ժողովուրդ, մէկ հաւատք»-ը տապալած է: Անոնք ձախողած են պատմութեան հայկական հետքերը ջնջել»:

ԺԺԿ-ի փոխնախագահ Ալի Ալթինորս «Ալ-Մոնիթըր»-ի յայտնած է. «1990-ականներէն ի վեր պաշտօնական կեցուածքը փորձած է ՔԱԿ-ը հասարակութենէն հեռացնել, զայն պիտակելով իբրեւ հայկական»: Յաճախ կարելի է հանդիպիլ «անոնք թլփատուած չեն», «հայկական հունտ» եւ «ԱՍԱԼԱ-ն վերջ գտաւ, երբ ՔԱԿ-ը սկսաւ»-ի նման նշանաբաններու:

«Նորութիւնը այն է, որ անոնք կ'ըսէին, որ ՔԱԿ-ի անդամները հայ են եւ ոչ թէ քիւրտ, սակայն այժմ անոնք շրջանին մէջ բոլոր քիւրտներուն վրայ կը տարածեն հայ ըլլալու «ամբաստանութիւնը», ըսած է Ալթինորս:

Ամերիկայի հայկական համագումարէն շրջանային վերլուծաբան եւ «Ակօս»-ի թղթակից Ալին Օզինեան «Ալ-Մոնիթըր»-ին յայտնեց. «Ժողովուրդներու ժողովրդավարական կուսակցութեան շրջողութիւնը ցոյց տուաւ, որ զայն միայն իբրեւ քրտական կուսակ-

ցութիւն մը պիտակելու ջանքերը ձախողեցան: Ուստի կուսակցութեան հայհոյելու համար այժմ պէտք է այլ պիտակ փնտռեն, եւ հայը անոնց գտած չուեզոյն պիտակն է: Սակայն եթէ մտածէք, քիւրտները որոշ չափով հայկական արիւն ունին»: Հաւանաբար: Ճիշդ թուրքերուն նման: Գիտենք, թէ բազմաթիւ հայ մանուկներ լքուեցան, եւ այսօր իբրեւ թաքուն հայեր անոնց կարգ մը պատմութիւնները կը լսենք»:

Թրքահայ Պետօ Կեսարացի, հարցը կը դիտէ հետաքրքրական տեսանկիւնէ մը: Ան «Ալ-Մոնիթըր»-ին ըսաւ. «Այսօր մէկ հայ կոչելը մէկ քարով երկու թռչուն զարնել է: Պետութեան ընդդիմացող ունէ մէկը արժանի է այն վարձուքին, որուն ատենին արժանացան հայերը: Աւելին, հայկական ինքնութիւնը ՔԱԿ-ին կապելը նպատակաւ է կառավարութեան, որովհետեւ չեն կրնար բոլոր քիւրտները քիւրտ ըլլալուն համար պատժել, պարզապէս, որովհետեւ չեն ուզեր բոլոր քիւրտները օտարել»:

Կը նկատենք, որ «անոնք հայեր են» պիտակին թիրախը բարեպաշտ քիւրտներն են, որպէսզի զանոնք հեռացնեն անոնցմէ, որոնք ԺԺԿ-ի կրնան համակրիլ եւ սիրաշահին ծայրայեղ ազգայնական քուէարկողները հայրենասիրութեան կրակը հրահրելով: Ամբոխավարական քաղաքականութեանց հեռահաս հետեւանքները ասարկու են: Մինչ Թուրքիոյ մէջ լարուածութիւնը աճ կ'արձանագրէ, փոքրամասնութիւններուն անդամ ըլլալը դարձեալ վախի աղբիւրի կը վերածուի եւ մարդիկ կը փորձեն իրենց ինքնութիւնը ծածկել:

Տիրապետողութեան Մարի Էսկիճի անգամ մը ըսաւ. «Մենք ծնունդով հայ ենք, մեծնալու ընթացքին քիւրտ եւ հասուն տարիքնուն՝ թուրք»: Այդ նախադասութիւնը ինքնի ն պէտք է Թուրքիոյ մէջ բնակող ունէ մէկը խորապէս մտահոգէ:

ԱՄՆ-Ի ՀՐԵԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Շարունակուած էջ 6-էն

Յայտարարութեան մէջ կոչ կ'ուղղուի հրէական համայնքին սերտորէն աջակցիլ ամերիկահայ խումբերու հետ՝ Ցեղասպանութեան ճանաչման գործընթացի համար: Աւելի վաղ Իսրայէլի միջկրօնական յարաբերութիւններու հրէական խորհուրդը հանդէս եկած է Հայոց ցեղասպանու-

թիւնը ճանաչող յայտարարութեամբ եւ կոչ ըրած է Իսրայէլի պետութեանը հետեւիլ իր օրինակին: Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանաչող եւ դատապարտող յայտարարութիւններ ընդունիլ նաեւ ԱՄՆ-ի Մասաչուսեթս նահանգի Ռաբբինների վարչութիւնը եւ ԱՄՆ-ի Ատլանտա քաղաքի Միջհամայնքային յարաբերութիւններու խորհուրդը:

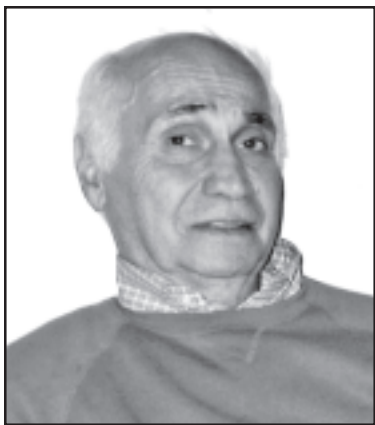
JOB OPPORTUNITY

ConnectTo Security has an immediate opening for an alarm installer position. Training will be provided. Must speak English well.
www.ConnectTo.com
Please email resume to: jobs@ConnectTo.com; call 818-546-4602

ԳՈՐԾԻ ԱՌԻԹ

Connect To Security ընկերութիւնը կարիքը ունի alarm տեղադրող պաշտօնեայի մը: Մենք կը մարզենք թեկնածուն: Լաւ Անգլերէն գիտնալը պայման է: Հետաքրքրուողները կրնան ի-նքնակ ուղարկել jobs@ConnectTo.com հասցէին եւ կամ հեռաձայնել 818-546-4602: www.ConnectTo.com:

ՄԱՐԱԶԴ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԺԵՐԷՅԻԱՆ

Սրտի դառն կակիծով կը գուժենք մեր սիրեցեալ ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր, հօրեղբօր, քեռիին, խնամիին ու հարազատին՝ Յովհաննէս (Շիրազ) ձէրէճեանին մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, Հոկտեմբեր 20, 2015ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի ունենցաւ Չորեքշաբթի, Հոկտեմբեր 28, առաւօտեան ժամը 10.30ին, Սրբոց Ղեկնողեանց մայր տաճարին մէջ (3325 West Glenoaks Blvd., Burbank), իսկ յուղարկաւորութիւնը՝ Պըրպէյքի Hollywood Hills Forest Lawn գերեզմանատան մէջ:

Սգակիրներ՝ Կինը՝ Սօնա ձէրէճեան Զաւակները՝ Տարօն և Շաքէ ձէրէճեան և զաւակները Դուստրը՝ Մարալ և Յակոբ ձէրէճեան Գոճիկեան և զաւակները Եղբայրը՝ գերշ. Տարօն եպս. ձէրէճեան (Ֆրանսա) Եղբայրը՝ Կարապետ և Լուսին ձէրէճեան և զաւակները (Լիբանան) Քոյրը՝ Մարի Փօլատեան և զաւակները (Ֆրանսա) Եւ համայն ձէրէճեան, Քէշիշեան, Գոճիկեան, Սրուբեան և Փօլատեան ընտանիքներն ու հարազատները:

Փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւնները կը խնայուի կատարել Փասատիմայի St. Gregory A & M Hovsepian Schoolին:

ԳՈՅԺ

ՈՉ ԵՄ Է ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՐԵՄԵԱՆ

Խոր ցաւով իմացանք հնչակեան կուսակցութեան գաղափարաւոր էր եւ երկարամեայ գործիչ ու արուեստագէտ լուսանկարիչ Յովհաննէս ձէրէճեանի (Շիրազ) մահը, որ պատահեցաւ Հոկտեմբերի 20ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան: Մեր խորագրաց վշտակցութիւնները հանգուցեալի աչրիին, զաւակներուն եւ համայն ընտանեկան պարագաներուն:

ՅԱԲԱԿՅԱԿԱՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԺԵՐԷՅԻԱՆԻ (Շիրազ) մահուան տխուր առիթով Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան վարչութիւնն ու անդամները իրենց վշտակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցելի աչրիին ՍՈՒՄ ձէրէճեանին, եղբայրներուն, զաւակներուն, քրոջ եւ համայն հարազատներուն:

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԺԵՐԷՅԻԱՆԻ մահուան տխուր առիթով Տէր եւ Տիկ. Յարութ եւ Լուսին Պոյաճեան, իրենց խորագրաց վշտակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի համայն հարազատներուն: Առ այդ փոխան ծաղկեպսակի 100 տոլար կը նուիրեն «Մասիս»ի բարգաւաճման ֆոնտին:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ԱԲԵՏԱՐԱՆՉԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 96ՐԴ ՏԱՐԵԺՈՂՈՎ

Շարունակուած էջ 15-էն

տերու ընթացքին, ինչպէս նաեւ ԱՀԱԼ-ի վարչական եւ Տարեկան ժողովին, եւ յատկապէս Շաբաթ երեկոյեան տեղի ունեցող Տարեկան ճաշկերոյթին, Վեր. Յարութիւն Սեւիմեան, Համայնքապետը Սուրիոյ Հայ Աւետարանական Համայնքին, ներկայացուց Սուրիոյ ներկայ իրավիճակն ու մղձաւանջը, եւ այն մարտահրաւէրները, որոնց դիմաց կանգնած են ամէն օր, եւ թէ ինչպէս Աստուած կ'առաջնորդէ եւ կը գինէ գիրենք դիմազրաւելու այդ մարտահրաւէրները ԱՀԱԼ-ի աշակցութեամբ:

Շաբաթ երեկոյեան՝ աւելի քան 250 հիւրերու ներկայութեամբ տեղի ունեցող ԱՀԱԼ-ի տարեկան ճաշկե-

րոյթը, San Francisco Airport Marriott Waterfront Պանդոկի շքեղ սրահին մէջ, իսկապէս տօնական եւ գոհաբանութեան առիթ մըն էր երախտագիտութիւն յայտնելու Աստուծոյ հրաշագործ ձեռքին՝ անցնող դարու ընթացքին: Ճաշկերոյթի յանձնախումբի ատենապետուհի՝ վալիւնա Աղպապեան բարի գալուստ մաղթեց ներկայներուն եւ ներկայացուց օրուան հանդիսավար՝ Տօքթ. ձէրի Մանուկեանը: Տօքթ. Մանուկեան ձեռնհասօրէն վարեց ճաշկերոյթի յայտագիրը, որու ընթացքին ներկայացուցեց յատուկ տեսանկյուն մը աշխարհի տարբեր անկիւններու մէջ տեղի ունեցող ԱՀԱԼ-ի գործունէութիւններուն մասին:

Օրուան Պատգամաբեր՝ Վեր. Յարութիւն Սեւիմեանի վերը յիշ-

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

ՆԱԶԱՐԷԹ ԱԶԱՊԱՀԵԱՆ

Հանգուցեալ ՆԱԶԱՐԷԹ ԱԶԱՊԱՀԵԱՆԻ մահուան առջին տարեկիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, Նոյեմբեր 8ին, Փասատիմայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցոյ մէջ, 2215 E. Colorado Blvd., Pasadena, յաւարտ Ս. Պատարագի:

Սգակիրներ՝ Նարինէ Աջապահեան Տէր եւ Տիկ. Սարգիս եւ Նորա Աջապահեան եւ զաւակունք Այրի Տիկին Անգինէ Աջապահեան եւ որդին Այրի Տիկին Մարիա Ղազարեան եւ զաւակները (Պէյրութ) Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Մարօ Աջապահեան եւ զաւակները Հոգեհանգստեան պաշտօնէն ետք հոգեսուրճ պիտի մատուցուի եկեղեցոյ «Եկաւեան» սրահին մէջ: Յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Հանգուցեալ ՄԻՀՐԱՆ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ մահուան տխուր առիթով աչրին Տիկ. Հերմինէ Կոստանեան \$100 տոլար կը նուիրէ «Մասիս»ի ֆոնտին:

ՈՒՂՂՈՒՄ

Մեր նախորդ թիւով ՄԻՀՐԱՆ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆԻ հոգեհանգստեան ծանուցման մէջ սգակիրներուն բաժինին առաջին տողը պէտք է կարդաւ «աչրին՝ Հերմինէ Կոստանեան»:

ուած խօսքերով արտայայտուած՝ Աստուծոյ գորութիւնը ակնյայտ էր նոյնիսկ անոնց դիմազրաւած ներկայ փորձութիւններուն մէջ: Աստուծոյ հաւատարմութիւնը նաեւ ակնյայտ էր ճաշկերոյթի ընթացքին, երբ յատուկ յարգանքի տուրք կը մատուցուէր ԱՀԱԼ-ի նախկին վարիչ Քարտուղարներուն եւ Տնօրէններուն.- Վեր. Միհրան Գալաչեան (1919-1921), Վեր. Անդրանիկ Պետիկեան (1921-1928, 1929-1930, 1943-1946), Վեր. Մանասէ Փափազեան (1928-1929), Վեր. Դոկտ. Երուանդ Հատիտեան (1930-1934), Վեր. Նշան Պէկեան (1935-1943), Վեր. Բիւզանդ Գալաչեան (1946-1959), Վեր. Եղուարթ Թովմասեան (1959-1968), Սթիվըն Մարտիկեան (1968), Վեր. Դոկտ. Կիրակոս Չփուրեան (1969-1987), Վեր. Դոկտ. Մովսէս Ճանապահեան (1987-2000), Էնտի Թորիկեան (2001, 2003, 2004-2009), Վեր. Ժիրայր Սողոմեան (2001-2003), Վեր. Դոկտ. Փիթըր Տողրամճի (2004), Լեւոն Ֆիլեան, (2010-2013) եւ Վեր. Մկրտիչ Մելքոնեան (2014): Իւրաքանչիւրին կատարած ծառայութիւնները եւ անոնց ունեցած ներդրումը ներկայացուցին ներկայ վարիչ Տնօրէն՝ Զաւէն Խանճեան եւ Նախագահ՝ Տօքթ. Նազարէթ Տարագճեան: Յուզիչ էր տեսնել վերջին տարիներու վարիչ Տնօրէններու կողքին, մեզմէ առ յաւիտ բաժնուած Աստուծոյ ծառաներու ընտանիքի անդամներուն ներկայութիւնը: Մինչ անոնք կը ստանալին իրենց խորհրդանշական նուէրները, ներկայները կրցան տեսնել եւ զգալ այն կապը զոր ԱՀԱԼ-ը ունեցած էր Աստուծոյ այս ծառաներուն հետ, որոնք այսօր կը հանգչին իրենց գործերէն Աստուծոյ ներկայութեան մէջ: Իսկապէս Աստուծոյ հանգէպ երախտագիտութեան պահ

մըն էր, որ նաեւ կը զօրացնէր մեր կապակցութիւնը իրարու հետ: Ճաշկերոյթի ընթացքին յատուկ գնահատանքի արժանացան նաեւ Մարկօ Կիւլչէսէրեան, Արփի Հալչպլեան, Ռանի Հէնէսեան եւ Կյօրիա Մեծեան իրենց 25-ամեայ ծառայութեան համար որպէս հիմնադիրներ եւ Ատենապետուհիներ ԱՀԱԼ-ի Peninsula Մասնաճիւղին: Գործադիր Տնօրէն՝ Զաւէն Խանճեան, ոգեւորեց Մասնաճիւղի անդամները, որպէսզի վերականգնան նաեւ յատուկ եւ կարեւոր ծառայութիւնը մեր մանուկներուն՝ ԱՀԱԼ-ի միջոցով: Այս գեղեցիկ շաբաթավերջը իր գաղաթնակէտին հասաւ Կիրակի Օրուան Պաշտամունքով, որ տեղի ունեցաւ Հայ Աւետարանական Գողգոթիա Եկեղեցիին մէջ: Օրուան պատգամաբերներն էին Մերձաւոր Արեւելքի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու Միութեան Նախագահ՝ Վեր. Մկրտիչ Գարակէօզեան եւ Հիւսիսային Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Միութեան Հովիւ՝ Վեր. Պերճ Ճամպազեան: Եկեղեցիին երգչախումբը եւ նուագախումբը ճոխացուցին Պաշտամունքը իրենց երաժշտութեամբ եւ ՀԱՀԻ-ի վարիչ Քարտուղար՝ Վեր. Դոկտ. Վահան Թութիկեան Պաշտամունքը իր աւարտին հասցուց ԱՀԱԼ-ի վարչական խորհուրդի նորընտիր անդամներու պաշտօնակոչութեան արարողութեամբ: Հիւրընկալ Եկեղեցիի հովիւ՝ Վեր. Ներսէս Պալապանեան, նաեւ յիշեց անունները այն բոլոր հովիւներուն եւ ԱՀԱԼ-ի անդամներուն, որոնք անցնող տարեշրջանին իրենց կեանքի ընթացքը աւարտելով անցած էին յաւիտեանականութեան:

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՄԱՐՄՆԱՄԱՐՁՈՒՅԻ ԿՈՒՆԵՆԱՅ ՕԼԻՄՊԻԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐՈՒՄ

99 տոկոսով մենք մարմնամարզու թիւնից մէկ օլիմպիական ուղեգիր ունենք Ռիօ-2016-ում: Պատմութեան մէջ առաջին անգամ Օլիմպիական խաղերի մարմնամարզութեան մրցաշարում Հայաստանը կ'ունենայ կին ներկայացուցիչ, որը կը լինի Հուլի Գեբեշեանը:

Այս մասին NEWS.am Sport-ի թղթակցի հետ զրոյցում ասաց մարմնամարզութեան Հայաստանի հաւաքականի գլխաւոր մարզիչ Յակոբ Սերոբեանը Շոտլանդիայի մայրաքաղաք Գլազգոյից, որտեղ Հոկտեմբերի 23-ին մեկնարկել է մարմնամարզութեան աշխարհի առաջնութիւնը:

Հայաստանը աշխարհի առաջնութեանը մասնակցում է 4 մարմնամարզիկներով՝ Արթուր Դաւթեան (բազմամարտ), Յարութիւն Մերդինեան (նժույզի թափեր), Վահագն Դաւթեան (օդակների վարժութիւն), իսկ կանանց մրցաշարում Հայաստանը ներկայացնում է Հուլի Գեբեշեանը: Ամերիկահայ մարզուհին արդէն աւարտել է իր մրցելուցի աշխարհի առաջնութիւնում եւ շատ մօտ է Ռիօ դէ Ժանեյրոյում կայանալիք Օլիմպիական խաղերի ուղեգիր նուաճելուն:

ԼԵՒՈՆ ԱՐՈՆԵԱՆԸ՝ ԵՐՈՊԱՅԻ ԱԿՈՒՄԲԱՅԻՆ ԱՆՈՅԵԱՆ

Հայաստանի հաւաքականի առաջատար Լեւոն Արոնեանը ռուսական «Սիբիրի» կազմում դարձել է ճատրակի Եւրոպայի ախոյեան:

Մակեդոնիայի մայրաքաղաք Սկոպյէյում աւարտուած Եւրոպայի ախոյեանի առաջնութիւնում ռուսական թիմը հաւաքել է 13 միաւոր եւ 2 միաւոր առաջ է անցել երկրորդ տեղը գրաւած ատրպէյճանական «Սոցարից»: Հայկական ճատրակի առաջատարը «Սիբիրում» խաղում էր երկրորդ խաղատախտակի վրայ:

«Սիբիրի» կազմում ընդգրկուած են եղել նաեւ գրոսմայստերներ Վլադիմիր Կրամնիկը, Ալեքսանդր Գրիշչուկը, Լի Չաոն, Վանգ Յեն, Անտոն Կորոբովը, Դմիտրի Կոկարեւը եւ Դմիտրի Բոչարովը:

Կանանց Հայաստանի հաւաքականի ներկայացուցիչ Լիլիթ Մկրտչեանը «Յուգոսլաւի» կազմում դարձել է Եւրոպայի առաջնութեան պրոնզէ մետալակիր: «Յուգոսլաւի» վաստակել է 9 միաւոր, իսկ Եւրոպայի ախոյեան է դարձել 12 միաւոր հաւաքած վրացական «Նոնան»: Մկրտչեանը «Յուգոսլաւի» երրորդ համարն էր:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 11-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒՄՈՒ ՓԻՆԻԿԸ ՅԱՂԹԵՑ ՇԻՐԱԿԻՆ

Հայաստանի ֆուտբոլի ախոյեանութեան 11-րդ հանգրուանին, երկրորդ դիրքը գրաւող Կիւմրիի «Շիրակ»ը իր դաշտին վրայ պարտուեցաւ երրորդ դիրքը գրաւող «Փիւնիկ»էն եւ նա-հանջեց 4-րդ դիրք: Իսկ Երեւանի «Արարատ»-ը իր դաշտին վրայ հաւասարեցաւ «Բանանց»ին հետ: Թէեւ մրցումին վտանգաւոր պահերը ստեղծեց «Արարատ»ը, սակայն Ջաւէն Պուլուժը կորսնցուց երկու ստույգ առիթներ: Այս հանգրուանին արձանագրուեցան հետեւեալ արդիւնքները.

- Արարատ - Բանանց 0-0
- Շիրակ Կիւմրի - Փիւնիկ 0-2
- կոլեր.Վ.Պողոսեան 55, Վ.Սաթումեան 78,
- Ուլիս - Ալաշկերտ 0-3
- կոլեր. Մ. Մանասեան 57, 61, պրագիլցի Հեպէր 79,
- Գանձասար Կապան - Միքա 2-1
- կոլեր. ռուս Ա.Պուրաեւ 70, վրացի Կ. Կոկաթիշվիլի 80 - ռուս Թ. Թոպոեւ 61,
- Դասաւորում.
- 1-Ալաշկերտ 24 կէտ,
- 2-Փիւնիկ 20 կէտ,
- 3-Գանձասար 20 կէտ,
- Ռմբարկուներ.
- 1- Մ. Մանասեան (Ալաշկերտ) 10 կոլ,
- 2-Հեպէր(Ալաշկերտ) 9 կոլ,
- 3-Ա.Պ ուրաեւ (Գանձասար) 5 կոլ,

ԱՐԹՈՒՐ ԴԱԻԹԵԱՆԸ ՀԻԱՆԱԼԻ ՀԱՆԴԵՍ ԵԿԱԲ ԵՒ ԿԸ ՆՈՒԱԾԻ ՕԼԻՄՊԻԱԿԱՆ ՈՒՂԵԳԻՐ

Մարմնամարզութեան Հայաստանի հաւաքականի գլխաւոր մարզիչ Յակոբ Սերոբեանը Շոտլանդիայի մայրաքաղաք Գլազգոյից NEWS.am Sport-ի թղթակցի հետ զրոյցում ամփոփել է Հայաստանի 3 ներկայացուցիչների ելուցներն աշխարհի առաջնութիւնում: Աշխարհի առաջնութեան տղամարդկանց պայքարին Հայաստանը ներկայացել է 3 մարմնամարզիկներով՝ Արթուր Դաւթեան (բազմամարտ), Յարութիւն Մերդինեան (նժույզի թափեր) եւ Վահագն Դաւթեան (օդակների վարժութիւն):

«Հայաստանի հաւաքականի 3 ներկայացուցիչները հրաշալի ելուց ունեցան աշխարհի առաջնութիւնում: Արթուր Դաւթեանը լիարժէք հանդէս եկաւ բազմամարտում՝ հաւաքելով ամենաբարձր միաւորները: Նա լաւ կատարեց բոլոր՝ 6 վարժութիւնները: Արթուրը 100 տոկոսով արժանացել է օլիմպիական վարկանիշների եւ համոզուած եմ, որ կը նուաճի Օլիմպիական խաղերի ուղեգիր:

Յարութիւն Մերդինեանը դուրս է եկել նժույզի թափեր վարժութեան եզրափակիչ, եւ մենք ապահովել ենք առնուազն արծաթէ մետալ: Նույնը կ'ասեմ Վահագն Դաւթեանի մասին. նա եւս եզրափակիչում է:

ՄԵՍԻՆ ԱՄԵՆԱԹԱՆԿ ԲՐԵՆԴԵՐԻ ԹԻՈՒՄ ԶԷ, ՌՈՆԱԼԴՈՒՆ 8-ՐԴՆ Է

Forbes-ը ներկայացրել է 2015թ. աշխարհի ամենաթանկ բրենդերը մարզիկների շրջանում: Առաջին տեղում է ամերիկացի գոլֆիստ Թայգեր Վուդսը, որի բրենդը գնահատուած է 30 միլիոն եւրօ: Երկրորդը մէկ այլ գոլֆիստ Ֆիլ Միկելսոնն է, որին յաջորդում են «Քլիվլենդի» բասկետբոլիստ Լեբրոն Ջեյմսը եւ աշխարհի նախկին առաջին տակետ Ռոջեր Ֆեդերերը:

«Բարսելոնայի» եւ ֆուտպոլի Արգենտինայի հաւաքականի յարձակուող Լիոնէլ Մեսին չի ընդգրկուել ցուցակում, իսկ Մադրիդի «Ռէալի» առաջատար Կրիշտիանու Ռոնալդուն յայտնուել է 8-րդ տեղում:

2014-ին Մեսին 9-րդն էր այս ցուցակում, իսկ նրա բրենդը 12 միլիոն սուլար էր:

ԱՇԽԱՐԿԻ ԱՄԵՆԱԹԱՆԿ ԲՐԵՆԴԵՐԸ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

1. Թայգեր Վուդս (ԱՄՆ, գոլֆ) - 30 միլիոն դոլար
2. Ֆիլ Միկելսոն (ԱՄՆ, գոլֆ)- 28
- 3-4. Լեբրոն Ջեյմս (ԱՄՆ, բասկետբոլ)-27
- 3-4. Ռոջեր Ֆեդերեր (Շուէյցարիա, թենիս)-27
5. Մեխենդա Սինգհ Դոնի (Հնդկաստան, կրիկետ)-21
6. Ուլսէն Բոլթ (Ջամայկա, աթլետիկա)-18
7. Կեւին Դիւրանտ (ԱՄՆ, պասքետպոլ)-18
8. Կրիշտիանու Ռոնալդու (Պորտուգալիա, ֆուտպոլ)-16
9. Ռոբի Մակլիլլոյ (Հիւսիսային Իռլանդիա, գոլֆ)-12
10. Ֆլոյդ Մէյվերդեր-Կրոսսեր (ՄԱՆ, բռնցքամարտ)-11,5

ԱՍԻԱԿԱՆ ՖՈՒՏՊՈԼԱՅԻՆ ԿՈՆՖԵՐԵՆՍԻԱՅԻ ԴԵԿԱՎԱՐԸ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՖԻՖԱ-Ի ՆԱԽԱԳԱՐԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՆ

Ասիական ֆուտպոլային կոնֆերանսի ղեկավար Սալման բին Իբրահիմ Ալ-Հալիֆան առաջադրուել է ՖԻՖԱ-ի նախագահի պաշտօնում, յայտնում է The Guardian-ը:

Շէյխ Սալիմանը 2013-ից է ղեկավարում ասիական ֆուտպոլը: Աւելի վաղ նա աջակցել էր ՖԻՖԱ-ի ղեկավար Յոզեֆ Բլատերին եւ փոխնախագահ Միշել Պլատինին, որոնք 90 օրով զրկուել են իրենց լիազորութիւններից:

ՖԻՖԱ-ի նախագահական արտահերթ ընտրութիւնները կ'անցկացուի 2016-ի փետրուարի 26-ին Յիւրիխում: Աւելի վաղ ընտրութիւններում իրենց մասնկցութիւնը հաստատել էին Տրինիդադ եւ Տոբագոյի հաւաքականի նախկին աւագ Դեւիդ Նահիդը, Յորդանանի արքայազն Ալի բին Ալ-Հուսէյնը, Ուեթնամ-ի նախագահ Միշել Պլատինին եւ ՖԻՖԱ-ի գլխաւոր քարտուղարի տեղակալ Ժերոմ Շամիլը:

Ուեթնամ-ի գլխաւոր քարտուղար Ջանի Ինֆանտինոն նույնպէս կը մասնակցի ՖԻՖԱ-ի նախագահական արտահերթ ընտրութիւններին: Այդ մասին յայտնել է Ռուսաստանի ֆուտպոլային միութեան ղեկավար Վիտալի Մուսկոն, որը նշել է, որ Ուեթնամ-ի գործկոմը հաւանութիւն է տուել Ինֆանտինոյի թեկնածութեանը:

Փետրուարի 26-ին Յիւրիխում կայանալիք ընտրութիւններին մասնակցելու մասին յայտնել է նաեւ Լիպիայի ֆուտպոլի ֆեդերացիայի ղեկավար Մուսա Բիլիտին: